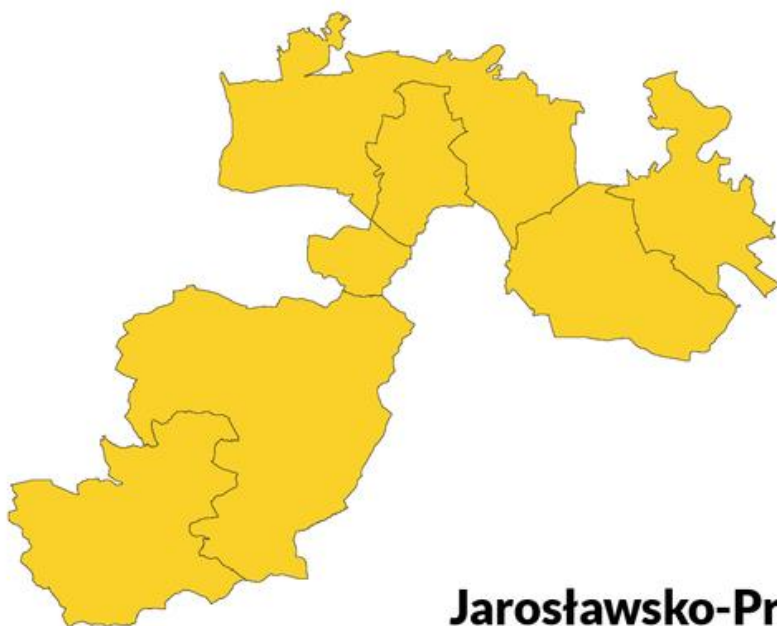

Strategia rozwoju ponadlokalnego

**Jarosławsko-Przeworskie
Partnerstwo na rzecz Rozwoju**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

miasto
Jarosław

gmina
Jawornik Polski

miasto i gmina
Kańczuga

gmina
Pawłosiów

miasto
Przeworsk

gmina
Przeworsk

powiat
przeworski

Strategia rozwoju ponadlokalnego

**Jarosławsko-Przeworskie
Partnerstwo na rzecz Rozwoju**

Projekt Strategii rozwoju ponadlokalnego

Partnerstwa Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju do 2030 roku
na dzień 17.11.2023r.

Opracowanie

Związek Miast Polskich

Zespół autorski

Grzegorz Szproch, Jacek Woźniak, Łukasz Strutyński

Zespół autorski modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej

Agata Bukała, Piotr Górka, Marta Gurgul, Bartłomiej Idzikowski, Marek Karzyński, Grzegorz Roman, Marcin Turzyński

Kierownik projektu CWD

Jarosław Komża

Projekt „Centrum Wsparcia Doradczego Plus” jest drugą edycją programu Centrum Wsparcia Doradczego, zainicjowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Obecna edycja CWD wdrażana jest przez Fundację Fundusz Współpracy oraz Związek Miast Polskich. Bezpośrednim wsparciem doradczym ekspertów FFW i ZMP objęto 77 partnerstw samorządowych. Program ma na celu popularyzowanie idei partnerstwa międzysamorządowego oraz budowanie kompetencji samorządów lokalnych do strategicznego planowania rozwoju we współpracy z innymi JST i planowania kompleksowych przedsięwzięć, rozwiązujących problemy rozwojowe i odpowiadających zidentyfikowanemu potencjałowi obszaru partnerstwa.

Dzięki współpracy Związku Miast Polskich, Fundacji Fundusz Współpracy, samorządów lokalnych i regionalnych oraz Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, dla partnerstw samorządowych, w tym z obszarów borykających się z problemami rozwojowymi, przygotowywane są diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej, a następnie różnego typu strategie rozwoju oraz pakiety przedsięwzięć podnoszących jakość życia mieszkańców, a także dokumentacja konieczna do pozyskania dofinansowania.

Projekt „Centrum Wsparcia Doradczego Plus” realizowany jest w okresie od kwietnia 2022 do czerwca 2023 roku w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

2023 © Związek Miast Polskich

Skład Partnerstwa

Gmina Miejska Jarosław
Gmina Miejska Przeworsk
Gmina Przeworsk
Gmina Pawłosiów
Miasto i Gmina Kańczuga
Gmina Jawornik Polski
Powiat Przeworski

Skład Rady Partnerstwa

Leszek Kisiel - Burmistrz Gminy Miejskiej Przeworsk, Przewodniczący Rady Partnerstwa,
Waldemar Paluch - Burmistrz Gminy Miejskiej Jarosław, Zastępca Przewodniczącego Rady Partnerstwa,
Daniel Krawiec - Wójt Gminy Przeworsk, Członek Rady Partnerstwa,
Mariusz Reń - Wójt Gminy Pawłosiów, Członek Rady Partnerstwa,
Andrzej Żygadło - Burmistrz Miasta i Gminy Kańczuga, Członek Rady Partnerstwa,
Stanisław Petynia - Wójt Gminy Jawornik Polski, Członek Rady Partnerstwa,
Bogusław Urban - Starosta Przeworski, Członek Rady Partnerstwa.

Skład Grupy Roboczej

Edyta Pytko - Gmina Miejska Jarosław, Koordynator Grupy Roboczej,
Agnieszka BukowaJedynak - Gmina Przeworsk, Zastępca Koordynatora Grupy Roboczej,
Jolanta Kuźniar - Gmina Miejska Jarosław, Członek Grupy Roboczej,
Wojciech Superson - Gmina Miejska Przeworsk, Członek Grupy Roboczej,
Renata Kuk - Gmina Miejska Przeworsk, Członek Grupy Roboczej,
Jerzy Kubicki - Gmina Pawłosiów, Członek Grupy Roboczej,
Wiesław Sopol - Miasto i Gmina Kańczuga, Członek Grupy Roboczej,
Barbara Telega - Miasto i Gmina Kańczuga, Członek Grupy Roboczej,
Teresa Argasińska - Miasto Gmina Kańczuga, Członek Grupy Roboczej,
Agnieszka Czapla - Gmina Jawornik Polski, Członek Grupy Roboczej,
Piotr Sidor - Powiat Przeworski, Członek Grupy Roboczej,
Justyna Pakosz - Powiat Przeworski, Członek Grupy Roboczej,
Katarzyna Domka - Powiat Przeworski, Członek Grupy Roboczej,
Agata Miśko - Stowarzyszenie MOF Jarosław-Przeworsk, Członek Grupy Roboczej.

Spis treści

1. Wstęp	9
1.1. Wprowadzenie	9
2. Synteza diagnozy, analiza uwarunkowań i powiązań strategicznych	11
2.1. Podstawowe informacje o partnerstwie.....	11
2.2. Wybrane wnioski z analizy statystycznej	15
2.3. Analiza uwarunkowań rozwojowych	24
2.4. Analiza powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	45
3. Cele partnerstwa i ich operacjonalizacja	46
3.1. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	46
3.2. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.....	68
3.3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz	75
wskaźniki ich osiągnięcia	
4. Wymiar przestrzenny w strategii rozwoju obszaru partnerstwa	78
4.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru partnerstwa.....	78
4.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki	96
przestrzennej.....	
4.3. Obszary strategicznej interwencji określone w Strategii Rozwoju Województwa –	109
Podkarpackie 2030	
4.4. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla partnerstwa	115
5. Projekty	124
5.1. Proces identyfikacji i wyboru projektów.....	124
5.2. Lista projektów do IIT.....	125
5.3. Lista pozostałych projektów.....	144
5.4. Powiązanie pomiędzy projektami (wiązki projektów)	173
6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów	185
wykonawczych	
6.1. Zarządzanie wdrażaniem strategii	185
6.2. Monitorowanie i ocena wdrażania	195
7. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych.....	197
7.1. Partycypacja społeczna na etapie przygotowywania strategii	197
7.2. Partycypacja społeczna na etapie realizacji strategii.....	202
7.3. Partycypacja społeczna na etapie oceny efektów strategii	203
8. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	204
9. Wykazy i spisy.....	219

9.1. Spis rycin	219
9.2. Spis tabel	220

1. Wstęp

1.1. Wprowadzenie

Niniejsza Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju do roku 2030 (zwana dalej również: Strategią) stanowi odpowiedź na potrzebę prowadzenia koordynowanej polityki rozwoju w układzie terytorialnym obszaru partnerstwa, a także na wspólne problemy, potrzeby rozwojowe, wyzwania i szanse wskazane w przeprowadzonej diagnozie obszaru partnerstwa. Strategia i jej proces przygotowywania są zgodne z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, ustawą o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. oraz ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r., a także z projektem z dnia 11 października 2022 r ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

Strategia zawiera m.in. syntezę diagnozy, cele, do których partnerstwo dąży oraz odpowiadające im kierunki działań, wskaźniki, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, listę projektów wraz z informacją o ich wyborze, źródła finansowania i opis systemu wdrażania.

Podejście to wpisuje się zarazem w jeden z celów polityki spójności Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej na lata 2021-2027 jest zwiększenie wpływów lokalnych wspólnot na kształtowanie polityki terytorialnej. Cel 5 "Europa bliżej obywateli" skupia się na wzmocnieniu roli samorządów terytorialnych w stymulowaniu procesów rozwojowych w oparciu o działania wynikające ze strategii terytorialnych. Fundamentem do podejmowania tych interwencji jest współpraca samorządów na bazie zawiązywanych partnerstw, w ramach odpowiednich instrumentów terytorialnych polityki spójności, tj. Inne Instrumenty Terytorialne (IIT), uregulowane w polskim porządku prawnym w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079).

Wskazane w strategii projekty mają charakter zintegrowany w rozumieniu wytycznych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej przedstawione w dokumencie pn. „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce

w perspektywie 2021 -2027". Z kolei prezentowane w strategii podejście zintegrowane oparte jest na autorskiej koncepcji Związku Miast Polskich wiązek projektowych, stanowiących fundament do wykazania powiązań między projektami, celami oraz działaniami.

Projekt Strategii Ponadlokalnego Partnerstwa Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju został przygotowany przez partnerów i zespół ekspertów Związku Miast Polskich w ramach projektu Centrum Wsparcia Doradczego Plus, zainicjowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. W pracach nad dokumentem zaangażowani zostali przedstawiciele samorządów tworzących partnerstwo (Rada Partnerstwa oraz Grupa Robocza) oraz partnerzy społeczno-gospodarczy i interesariusze różnych środowisk.

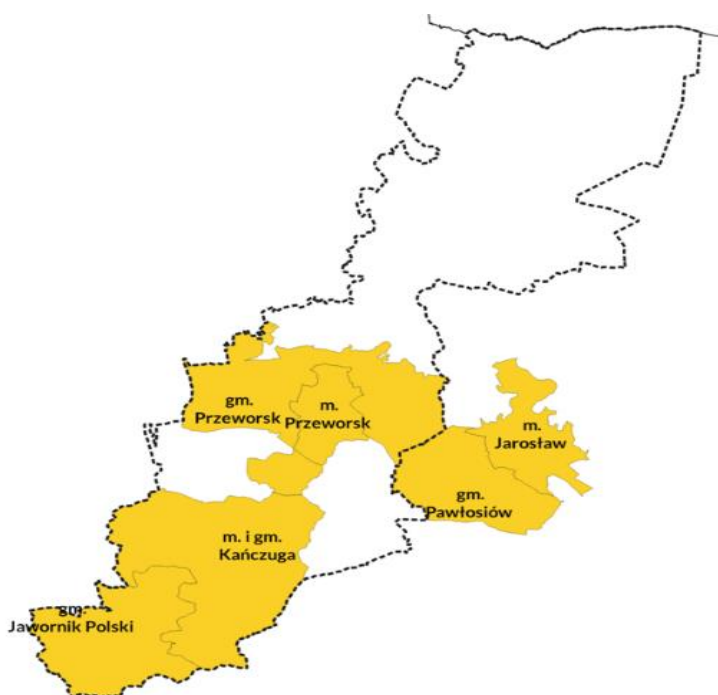
2. Synteza diagnozy, analiza uwarunkowań i powiązań strategicznych

2.1. Podstawowe informacje o partnerstwie

Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na Rzecz Rozwoju tworzy siedem jednostek samorządu terytorialnego (ryc. 1), w tym jeden powiat, trzy gminy wiejskie, jedna gmina miejsko-wiejska i dwie gminy miejskie:

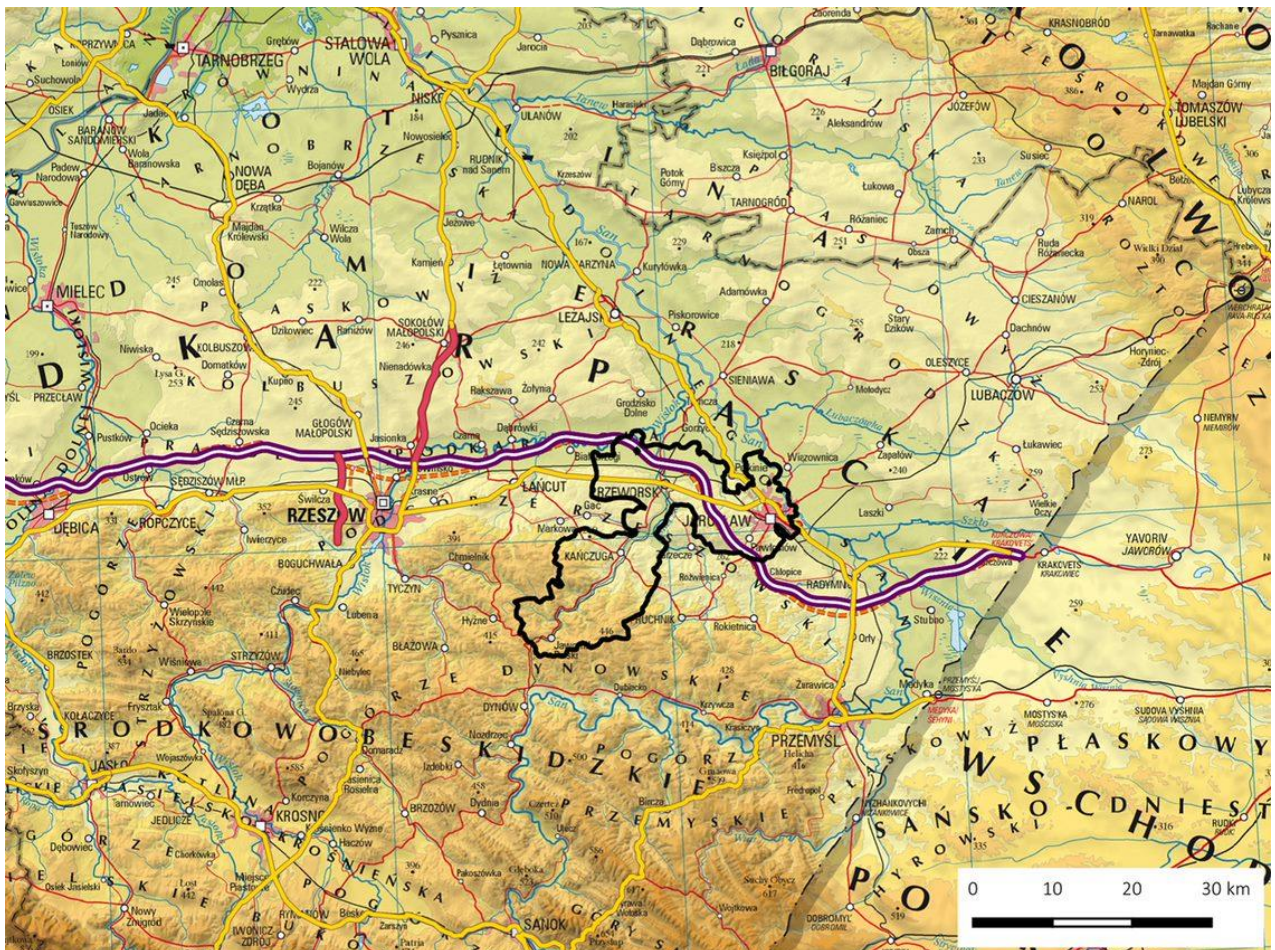
- Gmina Miejska Jarosław,
- Gmina Miejska Przeworsk,
- Gmina Przeworsk,
- Gmina Pawłosiów,
- Miasto i Gmina Kańczuga,
- Gmina Jawornik Polski,
- Powiat Przeworski.

Ryc. 1. Granice obszaru Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na Rzecz Rozwoju

Partnerstwo zlokalizowane jest we wschodniej części województwa podkarpackiego. Pod względem fizyczno-geograficznym obszar Partnerstwa położony jest na pograniczu dwóch makroregionów: Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Środkowobeskidzkich, w obrębie mezoregionu Pradoliny Podkarpackiej, Podgórza Rzeszowskiego oraz Pogórza Dynowskiego (ryc. 2). Obszar Partnerstwa posiada bardzo dobre warunki do rozwoju rolnictwa, w tym wysokotowarowego. Występują tu jedne z najbardziej urodzajnych gleb w Polsce, wytworzone na utworach piaszczysto-pyłowych i lessowych, a także ciepły klimat z długim okresem wegetacyjnym. Użytki rolne stanowią około 59% całego obszaru Partnerstwa. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 4 324 ha, co oznacza lesistość na poziomie ok. 12%. Najbardziej zalesione obszary występują w południowej części (pogórskiej): w gminach Jawornik Polski i Kańczuga. Na obszarze Partnerstwa zlokalizowane są złoża kopalin o znaczeniu strategicznym: złoża gazu ziemnego, złoża gipsów.

Ryc. 2. Położenie fizyczno-geograficzne Partnerstwa

Przez obszar Partnerstwa, w jego północno-wschodniej części, przebiegają trasy o charakterze tranzytowym, międzynarodowym, ujęte w sieci bazowej TEN-T:

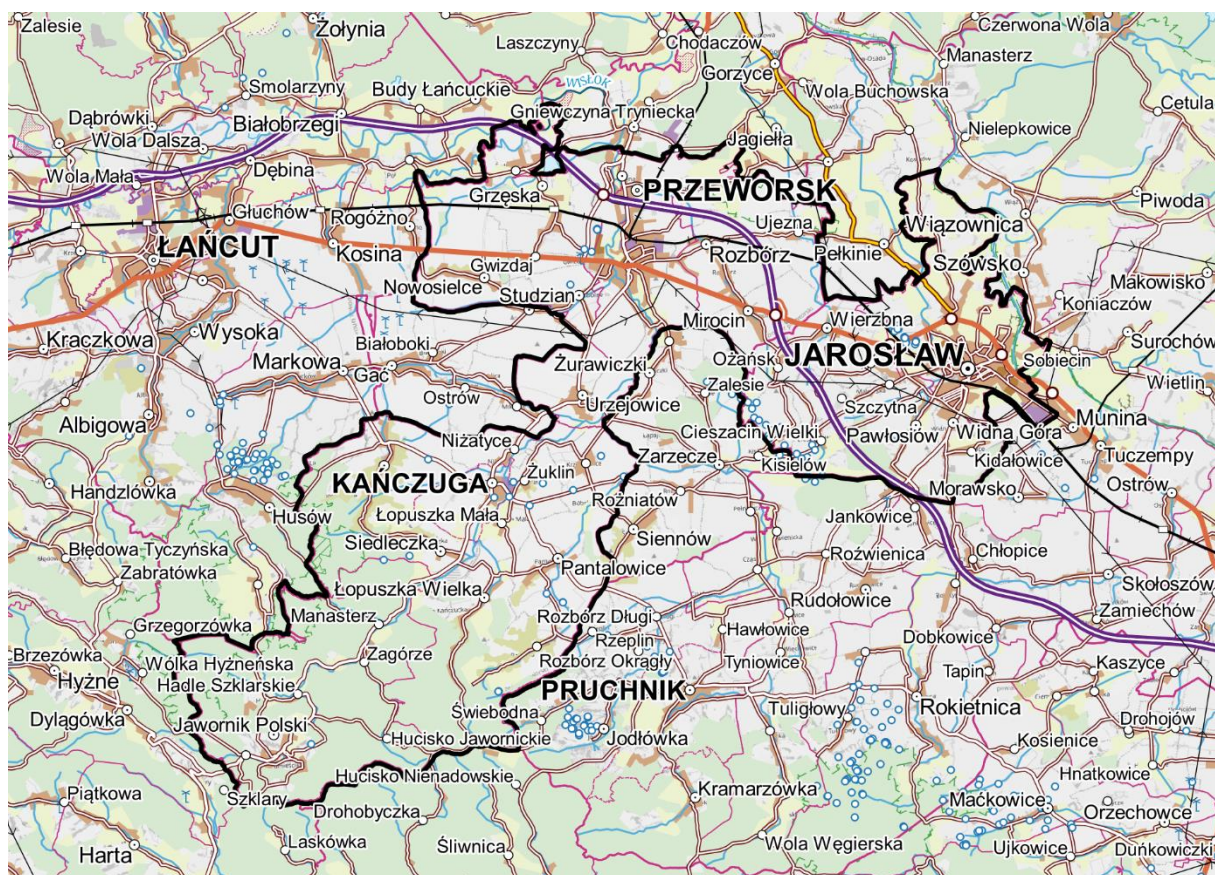
- autostrada A4 relacji (Drezno) granica państwa (Niemcy) – Jędrzychowice – Krzyżowa – Legnica – Wrocław – Opole – Gliwice – Katowice – Kraków – Tarnów – Rzeszów – Korczowa – granica państwa (Ukraina) z węzłami Przeworsk, Jarosław Zachód, Jarosław Wschód (droga międzynarodowa E40);
- linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny Osobowy – Rzeszów – Przemyśl – Medyka – granica państwa (część magistrali kolejowej E30).

Podstawowy układ drogowy uzupełniają:

- drogi krajowe:
  - DK77 relacji: Lipnik – Sandomierz – Stalowa Wola – Leżajsk – Tryńcza – Jarosław – Radymno – Przemyśl przebiegająca przez miasto Jarosław;
  - DK94 relacji: węzeł „Zgorzelec”(A4) – Wrocław – węzeł „Kraków Wieliczka”(A4) – Rzeszów – węzeł Korczowa (A4) przebiegająca przez miasto Przeworsk, gminę Przeworsk, miasto Jarosław, gminę Pawłosiów;
- drogi wojewódzkie
  - DW835 relacji: Lublin – Wysokie – Biłgoraj – Sieniawa – Przeworsk – Dynów – Grabownica Starzeńska przebiegająca przez miasto Przeworsk, gminę Przeworsk, miasto i gminę Kańczuga, gminę Jawornik Polski;
  - DW865 relacji: Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełzec przebiegająca przez miasto Jarosław;
  - DW880 relacji: Jarosław – Pruchnik przebiegająca przez miasto Jarosław, gminę Pawłosiów;
  - DW 881 relacji: Sokołów Małopolski – Łańcut – Pruchnik – Żurawica przebiegająca przez miasto i gminę Kańczuga.

Układ infrastruktury kolejowej na obszarze opracowania, oprócz linii kolejowej nr 91 o znaczeniu międzynarodowym, tworzy również linia kolejowa nr 68 relacji: Lublin – Przeworsk o znaczeniu państwowym, będąca elementem sieci kompleksowej TEN-T.

Ryc. 3. Szkielet układu komunikacyjnego

Źródło: Opracowanie ZMP na podstawie danych GUGiK oraz GDDKiA

Poniżej przedstawiono podstawowe dane statystyczne Partnerstwa.

Tab. 1 Podstawowe dane statystyczne

Gmina	Typ	Powierzchnia (km ²)	Liczba ludności (w tym miasto)	Gęstość zaludnienia os./km ²
Gmina Miejska Jarosław	miejska	35	35 739	1 056
Gmina Miejska Przeworsk	miejska	22	14 709	677
Gmina Przeworsk	wiejska	91	14 609	163
Gmina Pawłosiów	wiejska	47	8 441	178
Miasto i Miasto i Gmina Kańczuga	miejsko-wiejska	105	11 810	117
Gmina Jawornik Polski	wiejska	63	4 256	69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL (dane na dzień 31.12.2021r.) oraz Narodowy Spis Powszechny

2.2. Wybrane wnioski z analizy statystycznej

Metoda analizy statystycznej została oparta na Monitorze Rozwoju Lokalnego (MRL)¹. Zastosowanie MRL pozwala na przeprowadzenie analizy statystycznej, w trzech wymiarach:

- społecznym,
- gospodarczym,

¹ Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL) - jest narzędziem pozwalającym na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i w relacji do innych gmin o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju. Nie jest to ocena w kategoriach bezwzględnych – a zawsze w porównaniu z tym, co dzieje się w jednostkach samorządu terytorialnego, stanowiących grupę porównawczą. Nie jest to również ocena w sensie formalnym, ale punkt wyjścia do analizy.

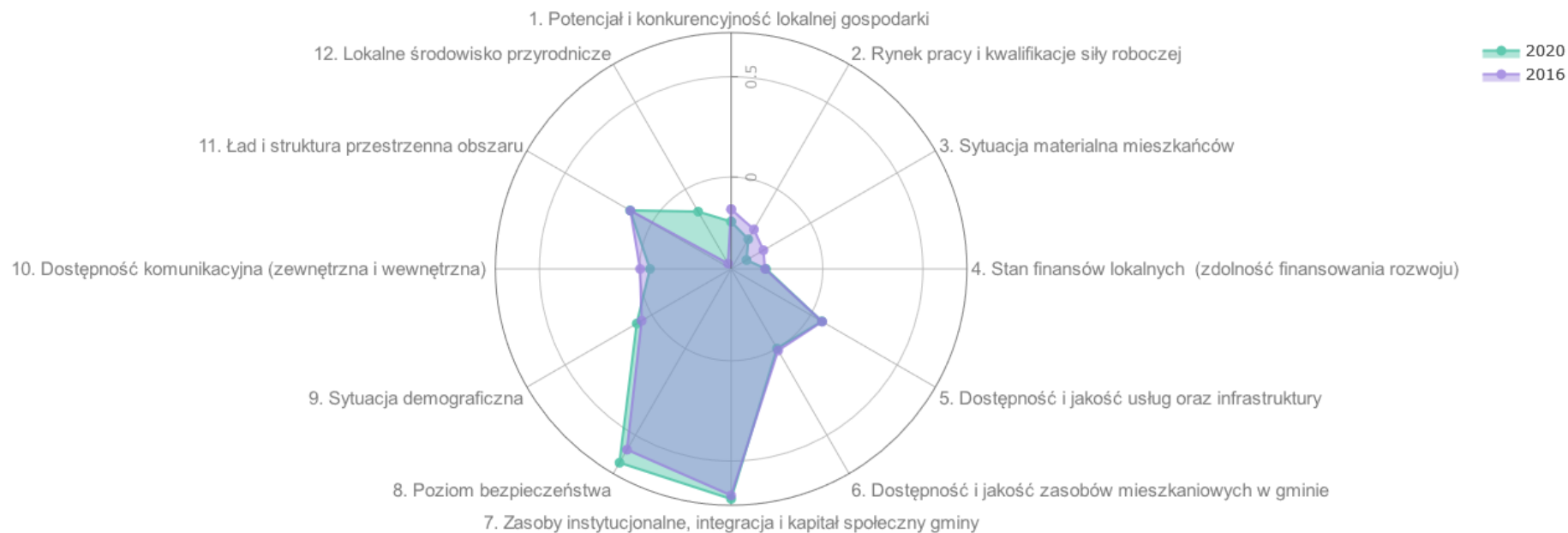
- środowiskowo-przestrzennym.

W każdym z trzech wymienionych wymiarów występują od 3 do 5 obszarów problemowych (łącznie 12).

Podejście zastosowane w Monitorze Rozwoju Lokalnego zakłada porównywanie poszczególnych gmin Partnerstwa do właściwych im jednostek referencyjnych. Grupy te są bardzo liczne, często przekraczające 100 uwzględnionych samorządów. Podejście uśredniające pozwala zniwelować jednostkowe odchylenia, jednak posiada także mankamenty. Jeżeli w grupie porównawczej danej gminy uwzględniane są samorzady o częściowo zbieżnych, ale także i odmiennych cechach, badany samorząd może być negatywnie postrzegany na tle grupy porównawczej. Partnerstwo oraz wchodzące w jego skład gminy, będą również porównywane do najważniejszych ośrodków położonych w ich bezpośrednim sąsiedztwie, tj. powiatów leżajskiego i łańcuckiego, oraz do głównego ośrodka Podkarpacia – Rzeszowa, jak również Przemyśla, gdyż stanowią one naturalny punkt odniesienia w wielu relacjach społecznych i gospodarczych.

Ryc. 4. Wskaźnik rozwoju w 12 obszarach analizy statystycznej

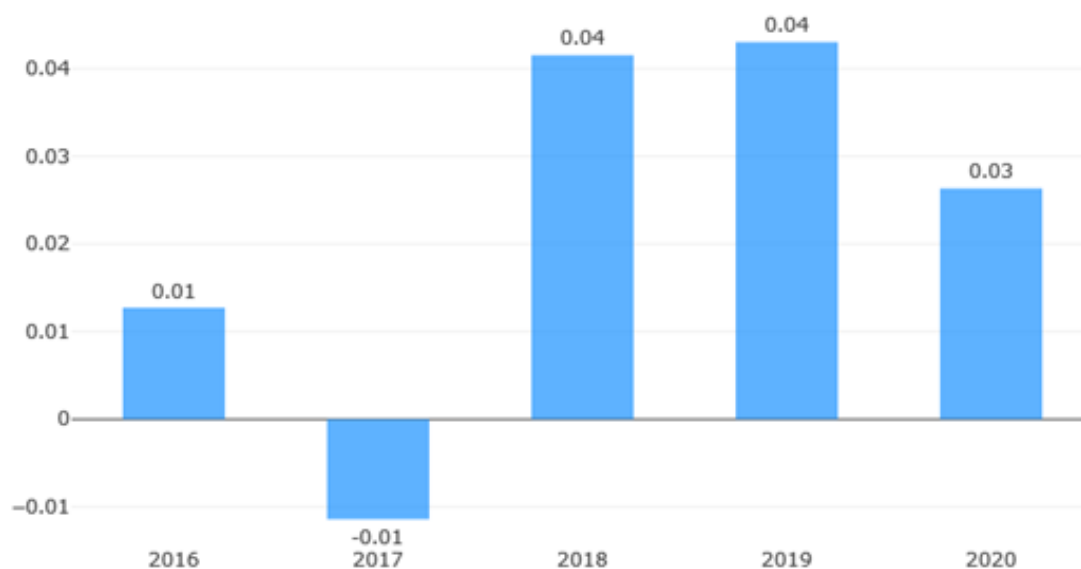

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego dla Partnerstw <https://partnerstwa.monitorrozwoju.pl/>

Powyżej zobrazowano porównywanie poszczególnych gmin Partnerstwa do właściwych im jednostek referencyjnych w 12 obszarach. W analizie porównywano dane za okres 2016, 2020. Wartości powyżej 0 świadczą o tym, że sytuacja Partnerstwa jest lepsza niż w jednostkach referencyjnych.

Ogólny wskaźnik rozwoju Partnerstwa wskazuje w analizowanym pięcioleciu na ustabilizowaną sytuację na poziomie niemal idealnie średnim dla grup porównawczych. Sytuacja staje się jednak istotnie bardziej zniuansowana, kiedy szczegółowo badane są poszczególne obszary analizy statystycznej. Wtedy też wyraźnie uwydatnia się pozytywny wpływ obszarów składających się na wymiar społeczny na ogólny wynik Partnerstwa.

Ryc. 5. Ogólny wskaźnik rozwoju Partnerstwa

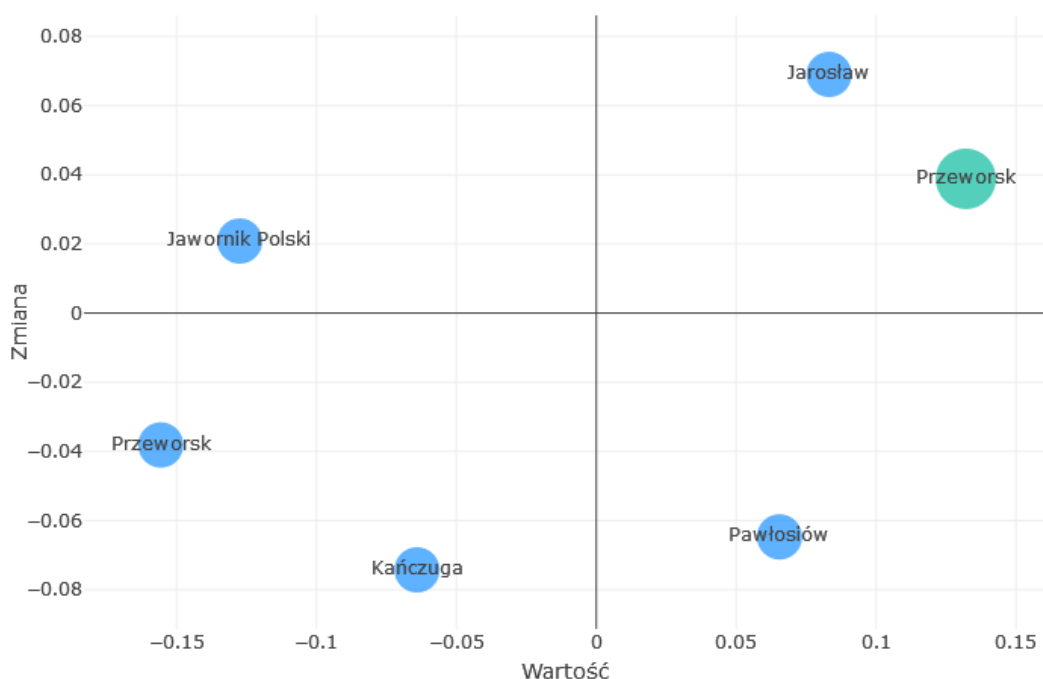
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego dla Partnerstw <https://partnerstwa.monitorrozwoju.pl/>

Dla dopełnienia ogólnego obrazu poniżej przedstawiona zostanie pozycja poszczególnych gmin Partnerstwa na tle grup porównawczych, do których zostały przypisane, albowiem należą one do pięciu rodzajów takich grup². Wykres wskazuje, że (porównawczo) Miasta Jarosław i Przeworsk znajdują się na dobrej pozycji i wykazują tendencję wzrostową, Gmina Jawornik Polski, mimo nie najlepszej pozycji osiągnęła dodatnią dynamikę, natomiast Gmina Pawłosiów traci swoją pozycję w wyniku negatywnej tendencji, a Gminy Przeworsk i Kańczuga nie są w stanie uzyskać dodatniej dynamiki w celu poprawy swojej (poniżej przeciętnej) pozycji. Gminy tworzące Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju zaliczają się do

² Uwaga techniczna: Miasto Przeworsk w odróżnieniu od Gminy Przeworsk na poniższym oraz kolejnych wykresach zostało oznaczone odrębnym (zielonym) kolorem

obszarów o wysokich potencjałach przyrodniczych i krajobrazowych, posiadając też poważne walory kulturowe, co stanowi o ich znaczącej, choć aktualnie nadal potencjalnie, atrakcyjności turystycznej. Zaplanowane w ramach strategii rozwoju ponadlokalnego inwestycje w konkretne miejsca i obiekty, odwołujące się do ich endogenicznych potencjałów, historycznych, kulturowych, przyrodniczych, stworzą szansę na przyspieszenie rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym.

Ryc. 6. Ogólny wskaźnik rozwoju gmin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Monitora Rozwoju Lokalnego dla Partnerstw <https://partnerstwa.monitorrozwaju.pl/>

2.2.1. Kluczowe wnioski diagnostyczne w obszarze społecznym

Kluczowe wnioski diagnostyczne w obszarze społecznym:

- Spadek liczby ludności,

Z 96 042 osób w 2011 roku liczba mieszkańców na terenie Partnerstwa zmniejszyła się do 89 564 w roku 2022 (-6 478). Największy spadek liczby ludności zanotowano w mieście Przeworsk oraz Jarosław. Korzystne zmiany można tylko zaobserwować w gminie wiejskiej Przeworsk i Pawłosiów, w wyniku wewnętrznego ruchu migracyjnego w obszarze Partnerstwa, które spowodowane były decyzją

mieszkańców miast Przeworska i Jarosławia o osiedleniu się w gminach sąsiadujących z ww. miastami. Niepokojąco w tym kontekście wyglądają tendencje odnośnie poziomu umieralności na nowotwory i choroby układu krążenia, gdzie w analizowanym okresie nie zanotowano właściwie poprawy.

- Starzenie się społeczeństwa,

Prognozy wskazują, że na obszarze Partnerstwa przeważać będzie liczba osób w wieku poprodukcyjnym względem osób w wieku przedprodukcyjnym. W dużej mierze będzie to efektem zjawiska migracji, w szczególności ludzi młodych, przy jednoczesnym ujemnym przyroście naturalnym, czego skutkiem będzie brak zastępowalności pokoleniowej.

- Zmniejszenie się osób w wieku produkcyjnym

Systematycznie zmniejsza się liczba osób w wieku produkcyjnym - 6 867 osób (w porównaniu 2021/2010). Może to prowadzić do deficytu pracowników na rynku pracy. W badaniach jakościowych przywoływano pojawiający się już problem dostępności osób z odpowiednimi (specjalistycznymi) kwalifikacjami.

- Potrzeby inwestycyjne w infrastrukturę społeczną

Mieszkańcy w badaniach zwracają uwagę na potrzeby rozwoju infrastruktury społecznej. Analiza statystyczna potwierdza takie potrzeby w szczególności w obszarze ochrony zdrowia. Z drugiej strony należy mieć na uwadze, iż inwestycje, np. w infrastrukturę edukacyjną, przy wskazanych wyżej tendencjach depopulacyjnych, mogłyby prowadzić do jej nadmiarowego rozwoju, a w konsekwencji – do wzrostu kosztów jej utrzymania przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby jej potencjalnych użytkowników (uczniów).

- Słaba dostępność mieszkań

Aby móc przeciwstawić się problemom depopulacji należy tworzyć odpowiednie warunki mieszkalnictwa poprzez rozwój budownictwa wielorodzinnego. Zwracają na to uwagę respondenci badań ankietowych. Atrakcyjność osiedleńcza obszaru Partnerstwa jest z kolei zwiększana m.in. poprzez wysoki poziom bezpieczeństwa osobistego. Zwiększenie podaży mieszkań potencjalnie mogłoby choćby częściowo hamować proces odpływu mieszkańców.

2.2.2. Kluczowe wnioski diagnostyczne w obszarze gospodarczym

Kluczowe wnioski diagnostyczne w obszarze gospodarczym:

- Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych działających na terenie Partnerstwa to mikro-przedsiębiorcy, działający głównie w branży handlu, budownictwa.
- Pomimo niewątpliwego potencjału w postaci występujących korzystnych warunków do prowadzenia działalności rolniczej, potencjał ten nie jest w wystarczający sposób wykorzystany.
- Systematycznie pogarsza się zastępowalność pokoleń co wpływa na sytuację na rynku pracy - wskaźnik różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1000 mieszkańców gmin w całym analizowanym okresie przyjmuje wartość ujemną. Oznacza to, że w najbliższych latach, uwzględniając aktualne prognozy wzrostu gospodarczego dla kraju, dojdzie do istotnych braków siły roboczej w lokalnej i regionalnej gospodarce.
- Niedobory na rynku pracy uzupełniają migranci (głównie z Ukrainy) a także seniorzy aktywni zawodowo mimo osiągnięcia wieku emerytalnego.
- Mieszkańcy z obszaru Partnerstwa szukają lepszej pracy poza nim, a jednocześnie oferty pracodawców z obszaru Partnerstwa przyciągają mieszkańców innych gmin.
- Wśród oddanych do użytku nowych powierzchni komercyjnych dominują obiekty o charakterze handlowo-usługowym, co pokrywa się ze strukturą branżową przedsiębiorczości na obszarze Partnerstwa.
- Partnerstwo charakteryzuje się niewielką liczbą obiektów noclegowych. Na przestrzeni ostatnich sześciu lat nie zaszły istotne zmiany w tym zakresie, co świadczy o stagnacyjnych tendencjach rozwojowych w turystyce.
- Pomimo tego, że Partnerstwo dysponuje stosunkowo wysokim potencjałem w sferze dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, oraz należy do obszarów atrakcyjnych pod względem turystycznym, to wskaźnik rozwoju funkcji turystycznej³ pozostaje dla powiatów Partnerstwa na poziomie 1 i 2. Zatem, konfrontacja atrakcyjności walorów przyrodniczych i kulturowych Partnerstwa z ich aktualną pozycją funkcji turystycznej, pozwala wnioskować o dużym, niewykorzystanym potencjale. Świadczy o tym również brak wypracowanego wspólnie produktu turystycznego i marki.

---

³ Wskaźnik rozwój funkcji turystycznej (PRFT) został opracowany przez ZMP, zgodnie z metodyką zaproponowaną przez A. Szromka [https://www.ue.katowice.pl/fileadmin/_migrated/content_uploads/8_A.R.Szromek_Pomiar_Funkcji_Turystycznej....pdf], ma charakter syntetyczny i powstaje w oparciu o 4 wskaźniki składowe: dwa wskaźniki intensywności ruchu turystycznego oraz dwa wskaźniki zagospodarowania turystycznego. Dla porównania, w województwie podkarpackim znajdują się tylko dwa powiaty, które w skali wskaźnika otrzymały pozycję na poziomie 3: leski oraz m. Rzeszów.

- Zwraca uwagę niewystarczająca współpraca między samorządami terytorialnymi z przedsiębiorcami, jak również przedsiębiorców między sobą, na rzecz wspierania rozwoju gospodarczego.

2.2.3. Kluczowe wnioski diagnostyczne w obszarze przestrzenno-środowiskowym

Kluczowe wnioski diagnostyczne w obszarze przestrzenno-środowiskowym:

- Struktura osadnicza jest zorganizowana wokół dwóch ośrodków miejskich o charakterze ponadlokalnym, tworzących duopol funkcjonalny, wspieranych przez ośrodek lokalny - miasto Kańczugę, które otaczają tereny wiejskie.
- Cechą charakterystyczną obszaru partnerstwa jest niski poziom urbanizacji przy jednoczesnym rozlewaniu się zabudowy, co prowadzi do systematycznej ingerencji i kolizji ze środowiskiem naturalnym i krajobrazem.
- Na terenie Partnerstwa występują strategiczne zasoby surowców naturalnych tj. gazu ziemnego, kruszyw naturalnych.
- Pozamiejskie zespoły osadnicze ukształtowały się wzdłuż ciągów komunikacyjnych, tworząc często układy zabudowy polegające na długich pasach zabudowy po jednej lub po obu stronach drogi (nawet do 7 km). Tak rozciągnięta zabudowa wiąże się ze zwiększonymi kosztami inwestycyjnymi oraz operacyjnymi w porównaniu do zabudowy zwartej.
- Na terenie miasta Jarosław funkcjonuje podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO – Park Mielec, która obejmuje powierzchnię ok. 14,5 ha i może zostać wykorzystana na potrzeby rozwoju działalności gospodarczej w Partnerstwie. Natomiast na terenie Miasta Przeworsk znajdują się tereny inwestycyjne o powierzchni 16 ha położone w północnej części miasta objęte Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego uchwalonym Uchwałą Nr XXXVI/478/2021 Rady Miasta Przeworska z dnia 30 września 2021 r.
- Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową do roku 2040 wyniesie około 332 tys. m² PUM, dla około 9,6 tys. osób.
- W czterech gminach pokrycie planami jest niezwykle niskie: Jawornik Polski 0%, Pawłosiów 0,7%, Przeworsk 1,5%, Kańczuga 4,2%. Pokrycie planami miejscowymi w gminach Przeworsk m. i Jarosław m. wynosi 10,1% i 16,3% - również jest niewysokie. Oznacza to, że warunki zabudowy i zagospodarowania terenów w większości przypadków nie wynikają z ustaleń

planów miejscowych, a są określane indywidualnie w drodze decyzji administracyjnych.

- Położenie obszaru Partnerstwa zapewniające dojazd z Rzeszowa w czasie około 30-40 minut, daje możliwość wykorzystania atrakcji turystycznych lub rekreacyjno-wypoczynkowych obszaru w ofercie jednodniowej lub weekendowej skierowanej do mieszkańców Rzeszowa.
- Partnerstwo w kierunku północ-południe jest słabo skomunikowane. Należy też podjąć działania zmierzające do rozwoju kolei PKA w kierunku Jarosławia.
- Bariere rozwoju stanowi zróżnicowana wewnętrzna dostępność transportowa oraz oferta transportu zbiorowego, pogarszająca się istotnie wraz z oddaleniem od głównych szlaków transportowych. Tylko miasto Jarosław posiada transport zbiorowy, który fragmentarycznie przebiega przez gminę Pawłosiów. Komunikacja publiczna na trasach do małych miejscowości została ograniczona do pojedynczych kursów, utrudniając mobilność mieszkańców, dlatego też większość z nich korzysta z transportu indywidualnego, co stwarza jednocześnie problem zanieczyszczenia środowiska naturalnego.
- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.
- Słabość lokalnego kapitału do finansowania przedsięwzięć związanych z OZE i transformacją energetyczną.
- Niski stopień wiedzy wśród mieszkańców, urzędników i przedsiębiorców o możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla potrzeb gospodarczych i komunalnych.
- Partnerstwo posiada odpowiednie warunki do produkcji energii z wiatru, słońca. Jednocześnie, występuje problem z niewystarczającą infrastrukturą energetyczną, w szczególności gminy Jawornik Polski oraz Kańczuga. Partnerstwo w przyszłości prawdopodobnie będzie miało większe zapotrzebowanie na energię spowodowany m.in. spodziewanym rozwojem gospodarczym w związku z odbudową Ukrainy. Dlatego też powinno podejmować działania zmierzające do zwiększenia produkcji OZE.
- Ochrona środowiska, a przede wszystkim dostosowanie do zmian klimatycznych staje się coraz większym priorytetem działań samorządowych. Partnerstwo będzie podejmowało działania zmierzające do zminimalizowania skutków zmian klimatycznych.
- Aby móc przeciwstawić się problemom depopulacji i bezrobociu oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, przedsiębiorców należy tworzyć odpowiednie plany przestrzenne, które pozwolą na szybką realizację inwestycji.

2.3. Analiza uwarunkowań rozwojowych

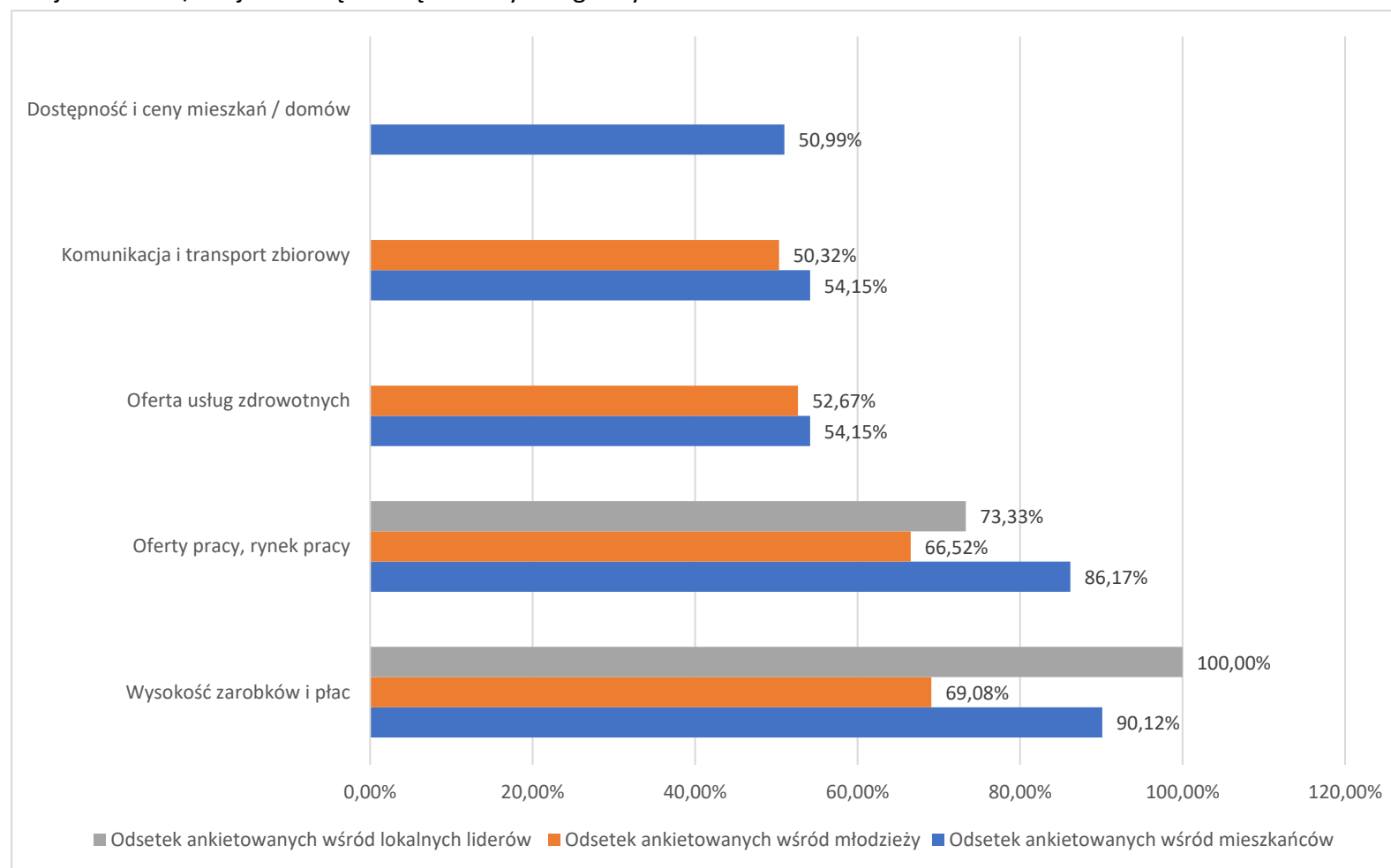
2.3.1. Kluczowe problemy rozwojowe Partnerstwa

W trakcie prac diagnostycznych przeprowadzone zostały badania ankietowe skierowane do mieszkańców, młodzieży szkół średnich oraz lokalnych liderów.

Ankietowani wskazali jako najważniejsze problemy:

Ryc. 7. Podsumowanie badań ankietowych na pytanie: „Co jest słabą stroną – minusem gminy? / Co zachęca do opuszczenia Twojej gminy / miejscowości? / Co jest słabą stroną – deficytem gminy?”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

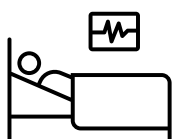
W wyniku przeprowadzonych studiów diagnostycznych, wywiadów i ankiety o charakterze ilościowym i jakościowym oraz rezultatów przywołanych wyżej warsztatów, można zgeneralizować w podsumowaniu **najważniejsze problemy obszaru Partnerstwa**:

- **deficyty demograficzne** związane z spadkiem liczby ludności, wzrostem odsetka mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku w wieku produkcyjnym, prowadzące do wzrostu wskaźnika obciążenia demograficznego,

- **deficyty rynku pracy** – braku atrakcyjnych ofert pracy. Niskie wynagrodzenia, niekonkurencyjne w stosunku do pobliskich rynków pracy (szczególnie – miasta Rzeszowa),

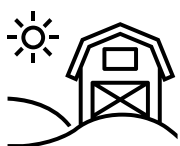
- **niedostateczna oferta usług ochrony zdrowia**, w szczególności w jej specjalistycznym według ankietowanych,

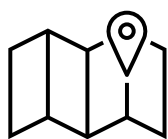
- **negatywne skutki pogłębiającego się rozproszenia zabudowy**,

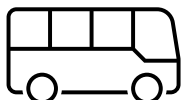
- **niska dostępność mieszkań**, „płytki” rynek nieruchomości,

- **niewykorzystany potencjał do prowadzenia działalności rolniczej**,
  - **niewystarczające w stosunku do potrzeb działania w zakresie wykorzystania OZE oraz przeciwdziałania zmianom klimatu**,

- **niewykorzystany potencjał dla rozwoju turystyki**, brak spójnego, zintegrowanego produktu turystycznego oraz **marki** miejsca z atrakcyjną i zróżnicowaną ofertą turystyczną,

- **transport publiczny nie zaspokaja potrzeb mieszkańców obszarów peryferyjnych**,

- **brak przygotowanych, większych terenów pod inwestycje.**

Dopełnieniem analizy problemów i barier rozwojowych w Partnerstwie jest **matryca przyczynowo-skutkowa wybranych problemów**.

Tabela 1. Matryca przyczynowo-skutkowa wybranych problemów obszaru Partnerstwa

Przyczyny	Problemy	Skutki
<ul style="list-style-type: none"> - Niski poziom wynagrodzeń, niekonkurencyjnych w stosunku do pobliskich rynków pracy (szczególnie Rzeszowa), - Niska dostępność atrakcyjnych ofert pracy. - Konkurencja ze strony większych ośrodków (Rzeszów, Kraków). - Migracja osób w celach zarobkowych. 	<p>Brak atrakcyjnych miejsc pracy, szczególnie dla ludzi młodych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Odpływ ludzi młodych w wieku produkcyjnym. - Ograniczone wpływy do budżetu z tytułu podatków. - Ograniczone środki na inwestycje prywatne i utrzymanie majątku. - Wzrost zagrożenia ubóstwem. - Narastający deficyt cywilizacyjny spowodowany odpływem ludzi młodych przygotowanych do funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie.
<ul style="list-style-type: none"> - Brak miejsc noclegowych. - Słaba, nie skoordynowana promocja turystyczna obszaru, brak wykreowanej marki - Brak zintegrowanego produktu turystycznego 	<p>Niewykorzystany potencjał do rozwoju turystyki</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Słabe struktury gospodarcze oparte na turystyce. - Niska aktywność społeczna. - Odpływ ludności w celach zarobkowych;

<ul style="list-style-type: none"> - Ujemny przyrost naturalny. - Ujemne saldo migracji. 	<p>Niekorzystne trendy demograficzne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Procesy depopulacyjne. - Spadek liczby ludności. - Wzrost kosztów utrzymania infrastruktury komunalnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca. - Zmniejszenie bazy podatkowej. - Wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego.
<ul style="list-style-type: none"> - Problemy z dostępnością kadry medycznej - Brak dostatecznego finansowania publicznej ochrony zdrowia 	<p>Niedostateczna oferta specjalistycznych usług ochrony zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Konieczność wyjazdów w celu zaspokojenia usług zdrowotnych. - Problemy z odpowiednio wczesnym diagnozowaniem chorób prowadzące do wzrostu kosztów leczenia przy spadku jego skuteczności.

<ul style="list-style-type: none"> - „Płytki” rynek nieruchomości. - Niewielka podaż budownictwa komunalnego - Wysokie koszty inwestycji mieszkaniowych. 	<p>Niska dostępność mieszkań, „płytki” rynek nieruchomości,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Brak możliwości skorzystania z zachęty dla młodych osób do pozostania na miejscu po zakończeniu nauki / powrotu ze studiów. - Utrudnienia w przyciąganiu nowych mieszkańców / pracowników.
<ul style="list-style-type: none"> - Niedostatecznie rozwinięty w stosunku do potencjału sektor rolny. - Rozdrobnienie gospodarstw rolnych. - Niedostatecznie rozwinięty - w stosunku do możliwości- sektor przetwórstwa rolnego 	<p>Niewykorzystany potencjał do prowadzenia działalności rolniczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utracone potencjalne wpływy (bezpośrednio wynikające z produkcji rolnej, podatkowe, wynikające ze wzrostu obrotów firm obsługujących producentów rolnych) związane z działalnością rolniczą.
<ul style="list-style-type: none"> - Niedostateczna oferta transportu publicznego ze szczególnym uwzględnieniem ośrodków bardziej oddalonych od głównych szlaków komunikacyjnych. 	<p>Organizacja transportu publicznego nie uwzględniająca potrzeb mieszkańców terenów wewnątrznie peryferyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Luka transportowa dla ośrodków peryferyjnych. - Brak dostatecznej mobilności mieszkańców ośrodków peryferyjnych skutkujący mniejszą możliwością skorzystania z ofert pracy w innych ośrodkach.

<p>- Nieefektywne planowanie przestrzenne i brak spójnej polityki urbanistycznej prowadzą do niekontrolowanego rozpraszania zabudowy.</p>	<p>Pogłębiające się rozproszenia zabudowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rozproszenie zabudowy wymaga większych nakładów na rozbudowę infrastruktury, co z kolei generuje dodatkowe koszty dla samorządów i mieszkańców. - Zbyt duże rozproszenie zabudowy sprzyja zwiększeniu liczby krótkich podróży samochodem, co przyczynia się do korków, zanieczyszczenia powietrza i spadku jakości życia. - W przypadku rozproszonej zabudowy trudniej jest zapewnić efektywny dostęp do usług publicznych, co może negatywnie wpływać na jakość życia mieszkańców
---	---	--

Źródło: Opracowanie własne

2.3.2. Kluczowe potrzeby, potencjały i wyzwania rozwojowe Partnerstwa

Poniższa analiza SWOT Partnerstwa stanowi podsumowanie wątków dotyczących potencjałów, problemów i barier rozwojowych Partnerstwa.

Tab. 2 Analiza SWOT.

WYMIAR SPOŁECZNY	
Silne strony	Słabe strony
Aktywność społeczna, działalność organizacji pozarządowych	Spadek liczby ludności
Wysoki poziom bezpieczeństwa osobistego	Starzenie się społeczeństwa
Doświadczenie współpracy w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego	Zmniejszanie się liczby osób w wieku produkcyjnym
Silne tradycje kulturalne, religijne i ludowe	Niska dostępność mieszkań
Infrastruktura i oferta kulturalna	Słaby dostęp do specjalistycznych usług ochrony zdrowia
Infrastruktura i oferta sportowo-rekreacyjna	
Więzy rodzinne, relacje międzyludzkie, poczucie tożsamości	
Relatywnie niski odsetek mieszkańców objętych pomocą społeczną	
Szanse	Zagrożenia
Wzrost poczucia lokalnej tożsamości	Ogólnokrajowe, niekorzystne trendy demograficzne

Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych	Niekontrolowane migracje zewnętrzne
Programy (krajowe) wsparcia budownictwa mieszkaniowego	Niedostosowanie programów nauczania do potrzeb rynku pracy
Aktywizacja lokalnych społeczności, angaż i partycypacja w procesach rozwojowych	
WYMIAR GOSPODARCZY	
Silne strony	Słabe strony
Położenie w strefie przygranicznej	Stosunkowo mała wartość wskaźnika liczby osób pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
Bliskość aglomeracji Rzeszowskiej oraz międzynarodowego portu lotniczego w Jasionce k. Rzeszowa	Niska podaż dobrze płatnych i atrakcyjnych miejsc pracy
Położenie na głównym szlaku komunikacyjnym południowej Polski – autostradzie A4	Niewystarczająco rozwinięte instrumenty wspierające rozwój lokalnej przedsiębiorczości
Wolne tereny z przeznaczeniem pod inwestycje	Relatywnie wysokie bezrobocie
Potencjał gospodarczy w postaci znaczącej grupy już istniejących przedsiębiorstw	Niski poziom wykorzystania potencjału turystycznego, brak produktu i marki turystycznej

Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa, w tym ekologicznego	Sytuacja materialna mieszkańców
	Brak wystarczającej liczby wykwalifikowanych pracowników, duża emigracja zarobkowa osób wykształconych i młodych do dużych ośrodków miejskich lub za granicę
Szanse	Zagrożenia
Wykorzystanie krajowych i unijnych funduszy w perspektywie 2021-2027	Niewystarczająca podaż siły roboczej
Wykorzystaniu położenia blisko granicy z Ukrainą dla zbudowania potencjału do wykorzystania w spodziewanym procesie odbudowy Ukrainy	Niestabilna sytuacja ekonomiczna, możliwe szoki kryzysowe
Wykorzystanie położenia blisko granicy z Ukrainą na z mocnienia lokalnego rynku pracy	Pogorszenie się sytuacji materialnej mieszkańców w związku ze wzrostem cen energii oraz inflacją
Rozwój nowoczesnego, w tym ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa	Ograniczenia w rozwoju handlu transgranicznego i współpracy gospodarczej z Ukrainą

Rosnące zapotrzebowanie na ekologiczną żywność	Niepewność w relacjach międzynarodowych (ewentualność destabilizacji w Europie na skutek konfliktów zbrojnych, kryzysu gospodarczego, niekontrolowanej emigracji, innych zjawisk)
Postępująca cyfryzacja umożliwiająca pracę zdalną	
WYMIAR ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNY	
Silne strony	Słabe strony
Duża ilość terenów o znacznych walorach przyrodniczych	Słabo rozwinięta baza turystyczna, hotelowa, noclegowa
Urozmaicona struktura geomorfologiczna terenu	Niezadawalający stan dróg lokalnych
Bogactwo walorów krajobrazowo – przyrodniczych	Zanieczyszczenie powietrza ze źródeł tzw. niskiej emisji
Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa i energetyczna	
Brak dużych zakładów stanowiących zagrożenie dla środowiska lub generujących nadmierne emisje	
Dobra jakość gleb umożliwiająca rozwój ekologicznego rolnictwa	
Szanse	Zagrożenia

Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Zmiany klimatyczne (spadek bioróżnorodności, upały, susze, inne ekstremalne zjawiska pogodowe)
Rozwój turystyki w oparciu o walory dziedzictwa kulturowego i rekreacyjne	Duże obszary o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, objęte ochroną prawną, co ogranicza możliwości inwestycyjne
Rosnące zainteresowanie turystyką krajową w formie aktywnego wypoczynku, w środowisku naturalnym – turystyka piesza, rowerowa, nordic walking	Pogorszenie jakości powietrza, w związku ze wzrostem cen energii i zwiększonym spalaniem węgla w gospodarstwach domowych
Dostępność środków finansowych na działania proekologiczne i prośrodowiskowe	
Wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii	

Źródło: Opracowanie własne

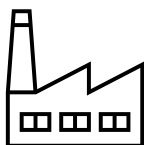

Kluczowe wyzwania rozwojowe

Analizy danych statystycznych, weryfikacja dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego i wykonane badania ankietowe mieszkańców, młodzieży, przedsiębiorców i liderów oraz warsztaty problemowe, pozwalają sformułować generalne wnioski zmierzające do wytyczenia oczekiwanych kierunków rozwoju Partnerstwa. Wykorzystanie zdefiniowanych potencjałów (produktów i zasobów) umożliwia świadome podjęcie decyzji, co do charakteru interwencji i rodzaju procesów rozwojowych, które powinny poprawić sytuację społeczno-gospodarczą obszaru.

Odpowiedź na wyzwania będzie kluczem do osiągnięcia celów jakie stawia przed sobą Partnerstwo.

Podsumowując analizy oraz dialog prowadzony z uczestnikami spotkań i warsztatów diagnostycznych można stwierdzić, iż **zasadnicze wyzwania stojące przed Partnerstwem** ogniskują się wokół takich kwestii jak:

1. **Rozwijanie przedsiębiorczości na obszarze Partnerstwa, w tym stwarzanie dogodnych warunków do wzmocnienia lokalnych inicjatyw przedsiębiorczych oraz pozyskiwania inwestorów zewnętrznych, m.in. poprzez:**

- **umiejętnie wykorzystanie premii położenia geograficznego** —relatywnie wysokiej zewnętrznej dostępności komunikacyjnej (drogowej i kolejowej), w tym komunikacyjnej bliskości Rzeszowa;
- **aktywne włączenie się w proces odbudowy Ukrainy;**
- **wykorzystanie renty położenia** (Jarosław i Przeworsk to dwa najdalej wysunięte na wschód ośrodki miejskie w Polsce, położone bezpośrednio przy autostradzie A4) **dla zbudowania hubu logistycznego** (odbudowa Ukrainy, zaplecze dla wojska) **oraz centrum handlu przygranicznego** (w zasięgu 30 minut dojazdu samochodem od granicy Polsko-Ukraińskiej);
- **przełamanie postrzegania zwiększonego ryzyka inwestycyjnego** (ze względu na bliskość granicy);
- **tworzenie warunków i zachęt dla ukraińskich przedsiębiorców** zainteresowanych relokacją działalności gospodarczej do Unii Europejskiej;
- skuteczne **odwołanie się do Złotego Wieku Jarosławia**, w działaniach promocyjnych i budowania marki;

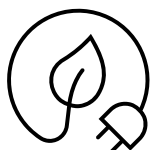
- Przygotowanie terenów inwestycyjnych, o powierzchni oczekiwanej przez inwestorów, także większych, we współpracy gmin miejskich i wiejskich;
- **rozwój tradycyjnego przetwórstwa** w tym przetwórstwo mięsne, cukiernicze, zbozowe, owocowe;
- **skuteczne wykorzystanie procesów migracyjnych, w perspektywie średnio i długookresowej** (funkcja kompensacyjna dla wewnętrznych zjawisk depopulacyjnych);
- **wykorzystanie szkolnictwa zawodowego i technicznego** dla wzmacniania kadr lokalnej gospodarki i stwarzania na miejscu perspektyw atrakcyjnej pracy dla młodych mieszkańców obszaru Partnerstwa;
- **wykorzystanie możliwości współpracy z uczelniami wyższymi z regionu** dla rozwoju przedsiębiorczości i szeroko pojętej innowacyjności;
- **wykorzystanie technologii cyfrowych dla rozwoju przedsiębiorczości** wewnątrz obszaru oraz **możliwości świadczenia usług i pracy** w formie zdalnej;
- **wzmacnianie współpracy między przedsiębiorcami.**

2. Wykorzystanie potencjałów przyrodniczo-krajobrazowych oraz unikatowego dziedzictwa kulturowego dla tworzenia atrakcyjnego produktu turystycznego, m.in. poprzez:

- **wykreowanie marki miejsca z atrakcyjną, zróżnicowaną i dostępną ofertą turystyczno-rekreacyjną**, w tym - **odwołującej się do mitu kresów wschodnich Rzeczypospolitej**, jako wielokulturowej krainy z silnymi wpływami polskiej kultury;
- **prowadzenie dialogu z osobami i instytucjami** (w tym także w sąsiedztwie obszaru Partnerstwa) zajmującymi się szeroko rozumianą kulturą i turystyką, **który winien zaowocować wspólnymi inicjatywami w zakresie rozwoju produktu turystyczno;**
- **rozbudowa infrastruktury turystycznej**, w tym Przeworskiej Kolejki Wąskotorowej, zagospodarowanie zalewu Łopuszka Mała, ścieżek rowerowych łączących atrakcje obszaru;
- **wzmocnienie podstaw rozwoju turystyki kulinarnej** na obszarze Partnerstwa;
- **intensyfikacja wspólnej promocji obszaru Partnerstwa;**
- **rozwijanie, sieciowanie i standaryzacja bazy noclegowej.**

3. Świadome rozwijanie energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii jako elementu podnoszącego konkurencyjność gospodarczą obszaru, m.in. poprzez:

- **wykorzystanie doskonałych warunków nasłonecznienia** przy jednoczesnej dostępności terenów o mniejszych walorach rolniczych **dla rozwijania energetyki w oparciu o słońce**;
- **wykorzystanie odpadów z rolnictwa dla rozwijania energetyki opartej o biogaz oraz biomasę**;
- **wspieranie transformacji gmin tworzących Partnerstwo w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej**, z zastosowaniem potencjału "czystej energii";
- **wykorzystanie odnawialnych źródeł energii dla dostarczenia obecnym i potencjalnym przedsiębiorcom taniej i pewnej energii** oraz uczynienie z tego przewagi konkurencyjnej;
- **obniżenie kosztów funkcjonowania wielu instytucji publicznych dzięki wykorzystaniu taniej energii**, a w konsekwencji – obniżenie kosztów świadczenia szeregu usług publicznych.

4. Przeciwdziałanie zjawisku depopulacji, poprzez zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej obszaru Partnerstwa. W tym celu konieczne jest m.in.:

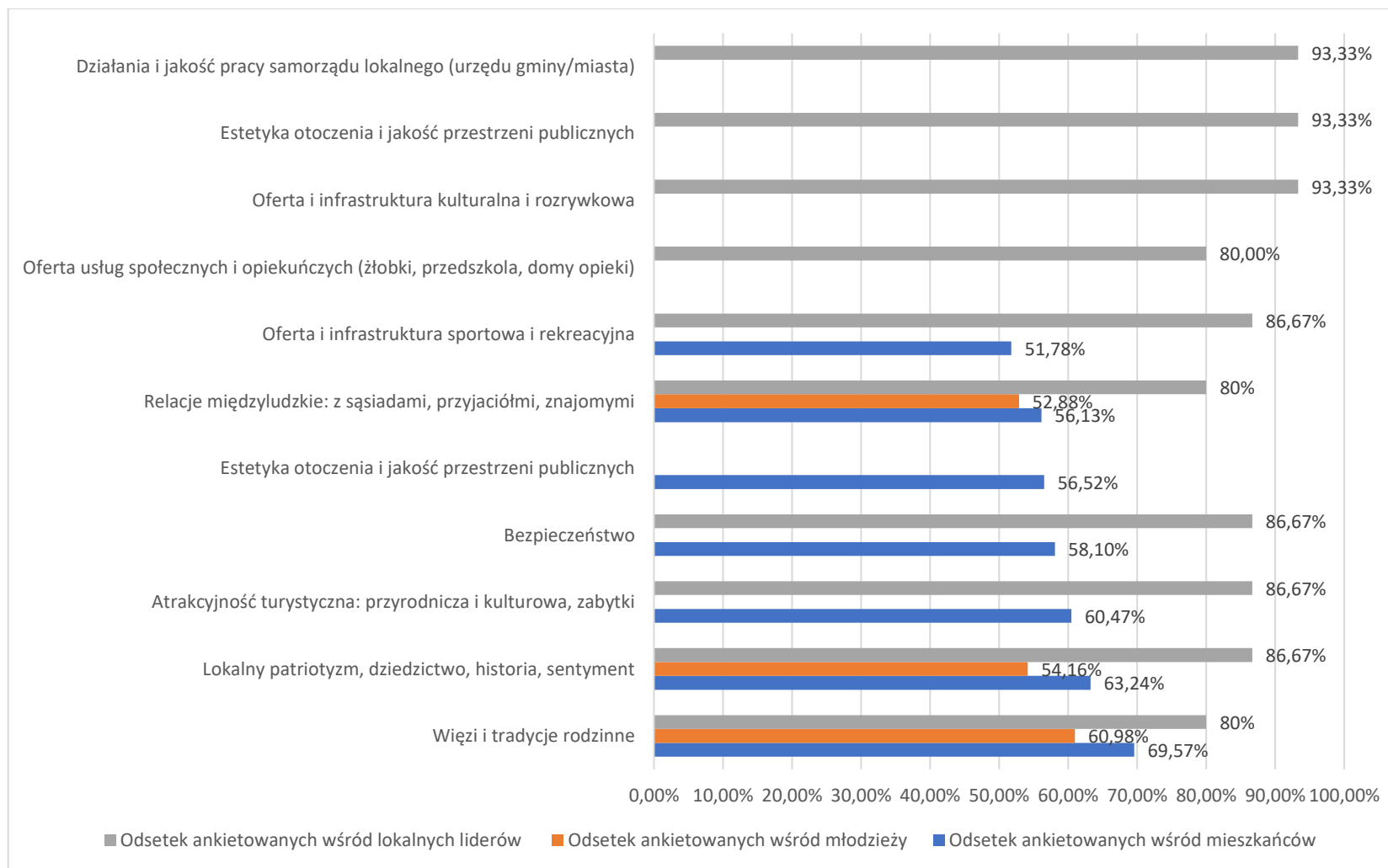
- wprowadzenie przez gminy wchodzące w skład Partnerstwa stałej praktyki **uzgodniania ze sobą wspólnych i ważnych działań** oraz konsekwentnego wdrażania przyjętych ustaleń;
- **poprawa jakości i dostępności podstawowych usług publicznych** (wychowawczych, edukacyjnych, zdrowotnych, związanych z kulturą, sportem i rekreacją), a także usług o charakterze komercyjnym;
- **poprawa szczególnie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej**, aby mieszkańcy miejscowości peryferyjnych nie będą mieli poczucia wykluczenia komunikacyjnego;
- **stworzenie warunki do rozwoju mieszkalnictwa**, nacisk na budownictwo komunalne oraz stwarzanie warunków i przyciąganie budownictwa komercyjnego wielorodzinnego;

- **niepogłębiane i ograniczanie negatywnych skutk rozpraszania zabudowy;**
- **szersze otwarcie na możliwości przyjmowania osób spoza granic naszego kraju oraz stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju nowych mieszkańców.**

Wskazówką dla wylistowania potencjałów są wyniki badań ankietowych mieszkańców, młodzieży szkół średnich oraz lokalnych liderów. W odniesieniu do potencjałów rozwojowych uzyskano następujące wyniki.

Ryc. 8. Podsumowanie badań ankietowych na pytanie: „Co jest silną stroną – plusem gminy?” / „Co zachęca do mieszkania w Twojej gminie / miejscowości?” / „Co jest silną stroną – atutem gminy?”

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

2.4. Analiza powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

Partnerstwo posiada wystarczające zasoby, aby istotnie poprawić kluczowe obszary jego funkcjonowania. Potencjał rolniczy jest jedną z możliwości ścieżek rozwoju. Atrakcyjny rynek pracy w branżach pozarolniczych oparty o sektor małej i średniej przedsiębiorczości rozwijający się w takich branżach jak turystyka, handel, posiada potencjał wyhamowania negatywnych trendów demograficznych zapewniając mieszkańcom odpowiedni poziom życia i stabilizacji. W tym celu należy zapewnić dobrej jakości usługi otoczenia biznesu, praktyczną edukację zawodową, jak również w zakresie przedsiębiorczości wykorzystującą istniejące postawy przedsiębiorcze wśród młodzieży. Wsparcie tych działań przyczyni się do napływu inwestorów zewnętrznych, którzy dzięki ofercie inwestycyjnej, powinni wygenerować wystarczającą liczbę inicjatyw gospodarczych.

Aby możliwe było odwrócenie negatywnych trendów demograficznych poprzez przyciąganie nowych mieszkańców osiedlających się na terenie Partnerstwa, niezbędnej interwencji wymaga szereg usług społecznych. Począwszy od usług ochrony zdrowia, kończąc na usługach umożliwiających powrót na rynek pracy matek wychowujących małe dzieci, osób z problemami osobistymi lub zdrowiem bliskich. Uczynienie życia codziennego na terenie Partnerstwa atrakcyjnym, jest możliwe poprzez wykorzystanie silnych stron obszaru Partnerstwa, takich jak: korzystne położenie, aktywność społeczna i przedsiębiorczość oraz niwelowanie słabości obszaru – przez poprawę jakości usług społecznych, a także dostępności do oferty spędzania czasu wolnego. Pozwoli to na podniesienie atrakcyjności osiedleńczej, inwestycyjnej oraz wykorzystanie potencjału naturalnych zasobów, w tym OZE.

3. Cele partnerstwa i ich operacjonalizacja

3.1. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

3.1.1. Cel nadrzędny (misja) Partnerstwa

Misja Partnerstwa to jego cel nadrzędny, stanowiący przyczynę zawarcia partnerstwa i niezmienny w całym okresie jego trwania. Misja została oparta o kluczowe wartości, wokół których zawiązało się i chce działać Partnerstwo.

Misja Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju brzmi:

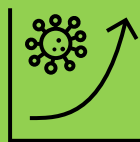
Współpraca samorządów oraz lokalnej społeczności dla rozwoju Partnerstwa.

Celem Partnerstwa jest dążenie do zrównoważonego rozwoju obszaru w warunkach współpracy wielu stron. Rozwój ma zapewnić przestrzeń przyjaznej rodzinie wraz z tworzeniem warunków do rozwoju aktywności społecznych i gospodarczych, pozwalające osiągnąć wysoki poziom życia. Dążenie do podwyższania poziomu życia mieszkańców, począwszy od zapewnienia podstawowych potrzeb związanych z odpowiedniej jakości infrastrukturą, gospodarką i edukacją, poprzez zachowanie równowagi środowiskowej i ekonomicznej, możliwości rozwoju osobistego, kulturalnego, zagwarantowania odpowiedniej opieki nad młodzieżą i seniorami.

3.1.2. Wizja strategiczna Partnerstwa

Wizja jest także punktem wyjścia dla zdefiniowania celów strategicznych. Wizja, określa docelowy stan funkcjonowania obszaru oraz dalekosiężne aspiracje Partnerstwa. Jest obrazem przyszłości, który chcą samorzady wykreować.

Wizja Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju została sformułowana w następujący sposób:

Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju, nowoczesnym, rozwijający się obszarem, wykorzystującym walory wyjątkowego położenia geograficznego i potencjału kulturowego.

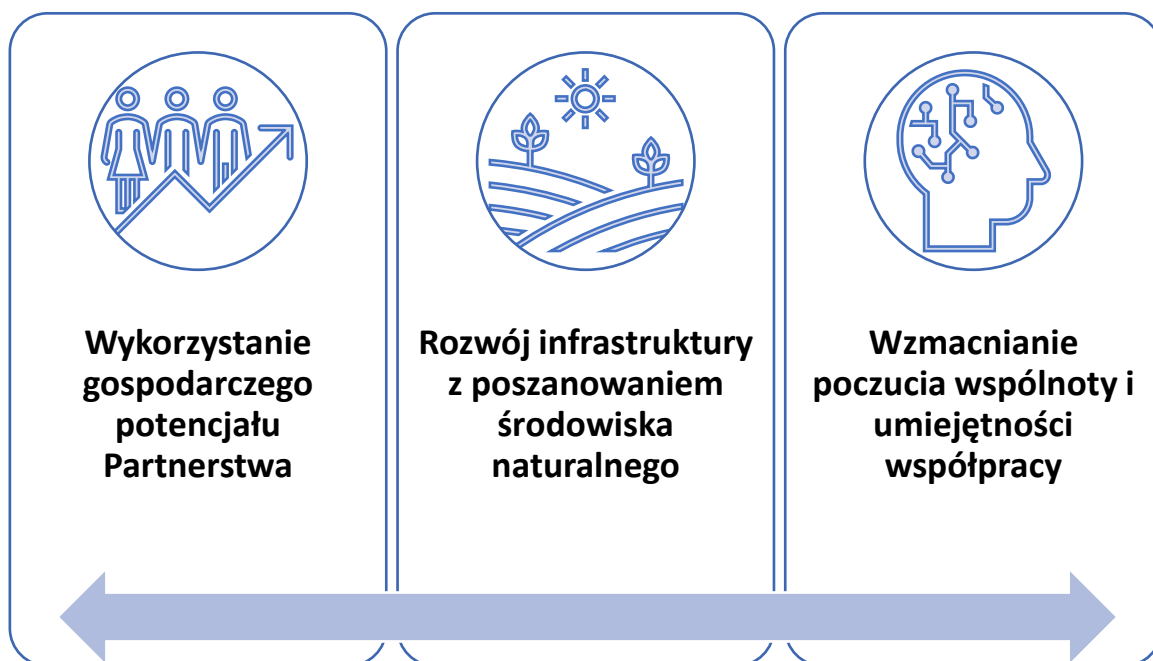
Trwała poprawa jakości życia mieszkańców jest najważniejszym zadaniem stojącym przed władzami samorządowymi z terenu Partnerstwa. Można ją osiągnąć dzięki połączeniu i wykorzystaniu kapitału społecznego, gospodarczego i środowiskowo-przestrzennego. Zaangażowanie mieszkańców, przedsiębiorców, instytucji pozarządowych i wielu innych interesariuszy będzie gwarantowało, że zmiany będą trwałe i społecznie akceptowalne. Aby wzmocnić pozycję obszaru, istotnym będzie wykorzystanie potencjałów w obszarach: gospodarczym, środowiskowo-przestrzennym oraz społecznym.

3.1.3. Cele strategiczne strategii Partnerstwa

Do określenia celów strategicznych w pierwszej kolejności wykorzystano zidentyfikowane w procesie diagnostycznym kluczowe wyzwania. Cele były formułowane w trakcie warsztatów, w którym udział wzięła reprezentacja Partnerstwa oraz pozostali interesariusze włączeni w prace na wcześniejszych etapach procesu. Formułując cele wykorzystano podejście zintegrowane.

Strategia Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju koncentruje się na osiągnięciu trzech celów strategicznych.

Ryc. 9. Cele strategiczne i szczegółowe Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju

Cel strategiczny 1.
Wykorzystanie gospodarczego potencjału Partnerstwa

- 1.1. Wzrost i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy
- 1.2. Stworzenie kompleksowej oferty dla rozwoju współpracy przygranicznej
- 1.3. Stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej
- 1.4. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Partnerstwa

Cel strategiczny 2.
Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska naturalnego

- 2.1. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego
- 2.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej
- 2.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej
- 2.4. Poprawa struktury przestrzennej

Cel strategiczny 3.
Wzmacnianie poczucia wspólnoty i umiejętności współpracy

- 3.1. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego Partnerstwa oraz potencjału współpracy jednostek samorządu terytorialnego
- 3.2. Poprawa jakości i dostępności do usług koordynowanych w ramach obszaru Partnerstwa
- 3.3. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom, wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa
- 3.4. Budowanie odporności na pojawiające się wyzwania współczesności
- 3.5. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja obszarów wiejskich i miejskich

Poniżej przedstawiono logikę danego celu w odniesieniu do najważniejszych problemów, potencjałów i wyzwań.

	CEL STRATEGICZNY 1 Wykorzystanie gospodarczego potencjału Partnerstwa
<p>W celu wyhamowania niekorzystnych trendów demograficznych Partnerstwo podejmie działania zmierzające do zwiększenia liczby miejsc pracy oraz dostosuje potrzeby edukacyjne do potrzeb rynku pracy. Partnerstwo wykorzysta szansę wynikającą z możliwości odbudowy Ukrainy. Wykorzystuje potencjał środowiskowy, w tym wykorzystanie zasobów endogenicznych obszaru dla rozwoju turystyki.</p>	
Problemy na jakie odpowiada cel	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczająca lub niedoinwestowana możliwości nauki i kształcenia odpowiadającej na aktualne wyzwania rynku pracy. • Mała liczba firm oferująca nowe technologie, innowacje. • Mało zróżnicowany i jednocześnie płytki lokalny rynek pracy, brak atrakcyjnych ofert pracy.

	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurencja ze strony większych ośrodków (Rzeszów, Kraków). • Migracja osób w celach zarobkowych • Niedostatek nowoczesnych miejsc noclegowych. • Słaba, rozdrobniona promocja turystyczna obszaru. • Niski stopień integracji środowiska turystycznego. • Niedostatecznie rozwinięty w stosunku do potencjału sektor rolny. <p>Rozdrobnienie gospodarstw rolnych.</p>
<p>Potencjały Partnerstwa, do wykorzystania i wzmocnienia w związku z realizacją celu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zasoby przyrodnicze i krajobrazowe, jakość i czystość środowiska naturalnego. • Położenie w strefie przygranicznej. • Bliskość aglomeracji rzeszowskiej oraz międzynarodowego portu lotniczego w Jasionce k. Rzeszowa.

	<ul style="list-style-type: none"> • Położenie na głównym szlaku komunikacyjnym południowej Polski – autostradzie A4. • Wolne tereny z przeznaczeniem pod inwestycje. • Potencjał gospodarczy w postaci znaczącej grupy już istniejących przedsiębiorstw. • Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa w tym dla rozwoju rolnictwa ekologicznego • Zróżnicowane szkolnictwo – szkoły podstawowe, szkoły średnie (zawodowe, licea, technika), uczelnie wyższe i możliwość dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
<p>Wyzwania, na które odpowiada cel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętnie wykorzystanie położenia geograficznego o relatywnie wysokiej dostępności komunikacyjnej (drogowej i kolejowej), w tym komunikacyjnej bliskości Rzeszowa.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie położenia pomiędzy wschodem a zachodem Europy. • Przełamanie postrzegania. zwiększonego ryzyka inwestycyjnego (bliskość granicy). • Tworzenie warunków i zachęt dla ukraińskich przedsiębiorów zainteresowanych relokacją działalności gospodarczej do Unii Europejskiej. • Skuteczne odwołanie się do kupieckich tradycji wielkiego Jarosławia, • Rozwój tradycyjnego przemysłu przetwórczego. • Wykorzystanie doświadczeń szkolnictwa zawodowego i technicznego dla wzmacniania kadr lokalnej gospodarki i stwarzania na miejscu perspektyw atrakcyjnej pracy dla młodych mieszkańców obszaru Partnerstwa. • Wykorzystanie możliwości współpracy z uczelniami wyższymi z regionu dla
--	--

	<p>rozwoju przedsiębiorczości i szeroko pojętej innowacyjności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Włączenie się w proces odbudowy Ukrainy (stworzenie bazy dla podmiotów w nim uczestniczących). • Wykorzystanie położenia dla zbudowania hubu logistycznego (odbudowa, wojsko) oraz centrum handlu przygranicznego (w zasięgu 30 minut). • Wykorzystanie technologii cyfrowych dla rozwoju przedsiębiorczości wewnątrz obszaru oraz możliwości świadczenia usług i pracy w formie zdalnej. • Prowadzenie dialogu z osobami i instytucjami (w tym także spoza obszaru Partnerstwa) zajmującymi się szeroko rozumianą kulturą i turystyką, który winien zaowocować wspólnymi inicjatywami w zakresie rozwoju produktu turystyczno-rekreacyjnego.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Wykreowanie marki miejsca z atrakcyjną, zróżnicowaną i dostępną ofertą turystyczno-rekreacyjną. • Rozbudowa infrastruktury turystycznej, w tym np. turystycznej linii kolejowej, ścieżek rowerowych łączących atrakcje obszaru. • Wzmocnienie podstaw rozwoju turystyki kulinarnej na obszarze Partnerstwa. • Intensyfikacja promocji gmin Partnerstwa. • Wykorzystanie mitu kresów. • Rozwijanie, sieciowanie i standaryzacja bazy noclegowej.
Terytorialność celu (wykazanie, że interwencje w jego ramach obejmują w sposób spójny całość lub większość obszaru)	Interwencje w ramach celu obejmują cały obszar Partnerstwa.
Spójność celu ze strategiami wyższego rzędu (strategią województwa oraz KSRR)	Cel jest spójny z celem 1. Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030:

	<p>Gospodarka i nauka. Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa.</p> <p>Cel jest spójny z celem 2. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, 2.2. Wzmacnianie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.</p>
--	--

CEL STRATEGICZNY 2

Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska naturalnego

Partnerstwo rozwija infrastrukturę niezbędną do funkcjonowania na obszarze. Jednocześnie prowadzi działania chroniące środowisko naturalne. Partnerstwo zmierza do rozwoju transportu publicznego. Partnerstwo dąży do wykorzystania możliwości pozyskania energii ze źródeł odnawialnych. Partnerstwo wprowadza działania zmierzające do ochrony przestrzeni.

Problemy na jakie odpowiada cel

- Nierównomierny rozwój infrastruktury w Partnerstwie, szczególnie kanalizacji.
- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców.
- Słabość lokalnego kapitału do finansowania przedsięwzięć związanych z OZE i transformacją energetyczną.

	• Niski stopień wiedzy wśród mieszkańców, urzędników i przedsiębiorców o możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla potrzeb gospodarczych i komunalnych. • Niska świadomość ekologiczna mieszkańców. • Brak systemowych rozwiązań dla ponownego wykorzystania wody - zbiorników retencyjnych. • Niewystarczający system gospodarki obiegu zamkniętego. • Wysoki poziom niskiej emisji. • Konieczność dojazdów do pracy i związana z tym utrata czasu i generowanie zanieczyszczeń. • Trudności w organizacji sprawnego i wydajnego systemu komunikacji publicznej. Komunikacja oparta niemal wyłącznie o samochód osobowy.

	<ul style="list-style-type: none"> • Pogarszający się średni poziom zdrowotności populacji – choroby cywilizacyjne. • Wysokie koszty obsługi infrastruktury w warunkach rozproszonej zabudowy.
<p>Potencjały Partnerstwa, do wykorzystania i wzmocnienia w związku z realizacją celu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duża ilość terenów o znacznych walorach przyrodniczych. • Urozmaicona struktura geomorfologiczna terenu. • Bogactwo walorów krajobrazowo – przyrodniczych. • Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa i energetyczna. • Brak dużych zakładów stanowiących zagrożenie dla środowiska lub generujących nadmierne emisji. • Dobra jakość gleb umożliwiająca rozwój ekologicznego rolnictwa.
<p>Wyzwania, na które odpowiada cel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie doskonałych warunków nasłonecznienia przy

	<p>jednoczesnej dostępności terenów o mniejszych walorach rolniczych dla rozwijania energetyki w oparciu o słońce.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie odpadów z relatywnie dobrze rozwiniętego rolnictwa dla rozwijania energetyki opartej o biogaz. • Wspieranie transformacji gmin tworzących Partnerstwo w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, z zastosowaniem potencjału “czystej energii”. • Obniżenie kosztów funkcjonowania wielu instytucji publicznych dzięki wykorzystaniu taniej energii, a w konsekwencji – obniżenie kosztów świadczenia szeregu usług publicznych. • Ochrona środowiska naturalnego, w tym krajobrazu. • Prowadzenie polityki przestrzennej, zorientowanej na koncentrację,
--	---

	<p>tworzenie struktur zabudowy miejskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmiana paradygmatu dostępności transportowej, ukierunkowanie na transport kolejowy w relacjach zewnętrznych oraz pieszy i rowerowy w relacjach wewnętrznych.
Terytorialność celu (wykazanie, że interwencje w jego ramach obejmują w sposób spójny całość lub większość obszaru)	Interwencje w ramach celu obejmują cały obszar Partnerstwa.
Spójność celu ze strategiami wyższego rzędu (strategią województwa oraz KSRR)	<p>Cel jest spójny z celem 3. Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030:</p> <p>Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska.</p> <p>Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i</p>

	<p>energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego.</p> <p>Cel jest spójny z celem 1. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, 1.1. Wzmacnianie ram rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo- wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją.</p>
--	---

CEL STRATEGICZNY 3

Wzmacnianie poczucia wspólnoty i umiejętności współpracy

Partnerstwo jest obszarem atrakcyjnym do życia, przyciągającym nowych mieszkańców. Mieszkańcy czerpią satysfakcję z mieszkania tutaj, doceniając komfort życia, w tym bezpośredni kontakt z naturalnym środowiskiem i wysokie poczucie bezpieczeństwa. Mieszkańcy potrafią współpracować, tworzyć trwale relacje. Społeczność mądrze inwestuje w przyszłość i edukację swoich dzieci, równocześnie otaczając opieką starsze

pokolenia. Wzmacnianie poczucia tożsamości miejsca, w tym tradycji kresów, jest kluczem do przyszłości mieszkańców Partnerstwa.

Problemy na jakie odpowiada cel

- Instytucje publiczne nie są przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych.
- Ograniczona dostępność do różnego rodzaju usług w poszczególnych gminach Partnerstwa.
- Niewystarczająca oferta mieszkaniowa, drogie mieszkania.
- Problemy demograficzne, młodzi ludzie nie widzą perspektyw znalezienia odpowiedniej pracy oraz dobrych warunków do życia.
- Ujemny przyrost naturalny.
- Ujemne saldo migracji.
- Podstawowy profil szpitali powiatowych.
- Problemy z dostępnością kadry medycznej.

	<ul style="list-style-type: none"> • Brak dostatecznego finansowania publicznej ochrony zdrowia.
<p>Potencjały Partnerstwa, do wykorzystania i wzmocnienia w związku z realizacją celu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywność społeczna, działalność organizacji pozarządowych. • Wysoki poziom bezpieczeństwa osobistego. • Doświadczenie współpracy w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego. • Tradycje kulturalne, religijne i ludowe. • Infrastruktura i oferta kulturalna. • Infrastruktura i oferta sportowo-rekreacyjna. • Więzy rodzinne, relacje międzyludzkie. • Umiarkowany odsetek mieszkańców objętych pomocą społeczną.
<p>Wyzwania, na które odpowiada cel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie długofalowej polityki migracyjnej (funkcja kompensacyjna dla zjawisk depopulacyjnych). • Gminy wchodzące w skład Partnerstwa uzgodnią ze sobą wspólne i ważne dla nich kierunki rozwoju oraz będą

	<p>konsekwentnie wdrażały przyjęte ustalenia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawi się jakość i dostępność podstawowych usług publicznych (wychowawczych, edukacyjnych, zdrowotnych, związanych z kulturą, sportem i rekreacją), a także usług o charakterze komercyjnym. • Poprawi się wewnętrzna i zewnętrzna dostępność komunikacyjna, a mieszkańcy miejscowości peryferyjnych nie będą mieli poczucia wykluczenia komunikacyjnego. • Stworzone zostaną warunki do rozwoju mieszkalnictwa, w tym w oparciu o dostępne zasoby mieszkaniowe oraz przygotowane tereny pod rozwój funkcji mieszkaniowych. • Niepogłębiane i ograniczane będą negatywne skutki rozpraszania zabudowy. • Mieszkańcy i instytucje na obszarze Partnerstwa jeszcze szerzej otworzą się
--	--

	<p>na możliwości przyjmowania gości spoza granic naszego kraju oraz stworzone zostaną warunki do wszechstronnego rozwoju nowych mieszkańców z poszanowaniem ich odrębności i tożsamości kulturowej.</p>
<p>Terytorialność celu (wykazanie, że interwencje w jego ramach obejmują w sposób spójny całość lub większość obszaru)</p>	<p>Interwencje w ramach celu obejmują cały obszar Partnerstwa.</p>
<p>Spójność celu ze strategiami wyższego rzędu (strategią województwa oraz KSRR)</p>	<p>Cel jest spójny z celem 2. Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030:</p> <p>Kapitał ludzki i społeczny.</p> <p>Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców.</p> <p>Cel jest spójny z celem 2. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego oraz z celem</p>

	<p>1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, 1.1. Wzmacnianie ram rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo- wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją.</p>
--	--

3.2. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Tab. 3 Cele, kierunki działań - w wymiarze gospodarczym

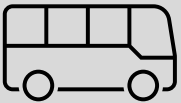
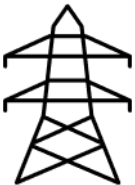
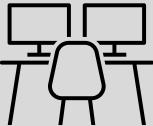
 CEL STRATEGICZNY 1 Wykorzystanie gospodarczego potencjału Partnerstwa	
Cel szczegółowy	Kierunek działań
 1.1. Wzrost i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy	1.1.1 <i>Poprawa jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku pracy</i>
	1.1.2 <i>Wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym</i>
 1.2. Stworzenie kompleksowej oferty dla rozwoju współpracy przygranicznej	1.2.1 <i>Stworzenie kompleksowej oferty na potrzeby udziału w odbudowie Ukrainy i współpracy gospodarczej z Ukrainą (w tym usługi magazynowe, logistyczne, handlowe, obsługi biznesu)</i>
	1.2.2 <i>Wsparcie rozwoju branży logistycznej, transportowej, budowlanej, wytwórstwa części, prefabrykatów</i>
	1.2.3 <i>Tworzenie warunków do budowania powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw z biznesem Ukrainy</i>

 <p>1.3. Stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej</p>	1.3.1	<i>Budowa ofert turystycznych</i>
 <p>1.4. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Partnerstwa</p>	1.4.1	<i>Rozwój sektora rolnictwa</i>
	1.4.2	<i>Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego</i>
	1.4.3	<i>Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Partnerstwa oraz innowacyjności i umiędzynarodowienia MŚP</i>
	1.4.4	<i>Rozwój infrastruktury teleinformatycznej umożliwiającej pracę zdalną</i>
	1.4.5	<i>Doskonalenie systemu obsługi przedsiębiorców, w tym wspomaganie rozwoju instytucji otoczenia biznesu</i>
	1.4.6	<i>Rozwój oferty miejsc pracy wysokiej jakości dla osób z wyższymi kwalifikacjami, dobrze płatnych, dających perspektywy rozwoju</i>
	1.4.7	<i>Wzrost aktywności zawodowej, w szczególności kobiet</i>

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 4 Cele, kierunki działań - w wymiarze środowiskow-przestrzennym

 CEL STRATEGICZNY 2 Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska naturalnego	
Cel szczegółowy	Kierunek działań
 2.1. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego	2.1.1 <i>Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości</i>
	2.1.2 <i>Poprawa jakości powietrza</i>
	2.1.3 <i>Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami</i>
	2.1.3 <i>Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej</i>
	2.1.4 <i>Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa</i>
	2.1.5 <i>Poprawa bezpieczeństwa powodziowego, w tym retencje</i>
	2.1.6 <i>Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego</i>
	2.1.7 <i>Podejmowanie działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego i osobistego.</i>
	2.2.1 <i>Rozwój infrastruktury transportowej, w tym przedłużenie PKA do Jarosławia</i>

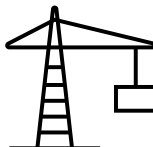
 2.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej	2.2.2	<i>Rozwój komunikacji zbiorowej w Partnerstwie w szczególności północ-południe</i>
	2.2.3	<i>Budowa, modernizacja, rozbudowa infrastruktury transportowej</i>
 2.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	2.3.1	<i>Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru</i>
	2.3.2	<i>Optymalizacja gospodarowania energią</i>
	2.3.3	<i>Zapewnienie stabilnych i pewnych dostaw paliw i energii wraz z niezbędną infrastrukturą, rozwój linii energetycznych wysokiego napięcia (niezbędna rozbudowa)</i>
 2.4 Poprawa struktury przestrzennej	2.4.1	<i>Zapewnienie efektywnego wdrażania zapisów nowelizacji UoPZP Rozpoczęcie prac nad przygotowaniem uchwał krajobrazowych w gminach Partnerstwa.</i>

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 5 Cele, kierunki działań - wymiarze społecznym

 CEL STRATEGICZNY 3 Wzmacnianie poczucia wspólnoty i umiejętności współpracy	
Cel szczegółowy	Kierunek działań
 <p>3.1. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego Partnerstwa oraz potencjału współpracy jednostek samorządu terytorialnego</p>	<p>3.1.1 <i>Kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych, współpracy, w tym współpracy w układach terytorialnych, równościowych, kultury innowacji, w tym rozwój innowacji społecznych</i></p>
	<p>3.1.2 <i>Wzmacnianie poczucia wspólnoty, patriotyzmu lokalnego, poczucia dumy z dziedzictwa kulturowego, wzmacnianie rodziny, wzmacnianie życia kulturowego</i></p>
	<p>3.1.3 <i>Rozwój kultury przedsiębiorczości, promocja sukcesów lokalnych ludzi, firm i produktów</i></p>
 <p>3.2. Poprawa jakości i dostępności do usług koordynowanych w ramach obszaru Partnerstwa</p>	<p>3.2.1 <i>Poprawa dostępu i standardów usług publicznych m.in. edukacyjnych, społecznych, kulturalnych,</i></p>
	<p>3.2.2 <i>Wsparcie rozwoju usług (publicznych i prywatnych) w zakresie m.in. opieki nad dziećmi (żłobków, klubów dziecięcych, przedszkoli), zdrowotnych, opieki nad seniorami</i></p>
	<p>3.2.3 <i>Podjęmowanie działań służących poprawie sprawności obsługi społeczeństwa przez instytucje administracji publicznej, w tym e-usług publicznych.</i></p>
	<p>3.2.4 <i>Nowoczesna infrastruktura dla edukacji, sportu, turystyki, kultury, ochrony zdrowia, opieki społecznej.</i></p>

 <p>3.3. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom, wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa</p>	3.3.1	<i>Poprawa dostępu i standardów usług (dostęp do kultury, mieszkań socjalnych, komunikacji), oraz funkcjonowania infrastruktury społecznej</i>
	3.3.2	<i>Wyrównywanie szans edukacyjnych</i>
	3.3.3	<i>Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej</i>
 <p>3.4. Budowanie odporności na pojawiające się wyzwania współczesności</p>	3.4.1	<i>Wzrost atrakcyjności osiedleńczej regionu</i>
	3.4.2	<i>Promocja zdrowego stylu życia, rozwój opieki i infrastruktury zdrowotnej</i>
	3.4.3	<i>Rozbudowa infrastruktury, w tym mieszkaniowej, udogodnień dla osób niepełnosprawnych oraz dla osób starszych</i>
	3.4.4	<i>Integracja migrantów, w tym rynek pracy</i>
	3.4.5.	<i>Adaptacja dla zmian klimatycznych</i>
 <p>3.5. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja obszarów wiejskich i miejskich</p>	3.5.1	<i>Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich, miejskich</i>
	3.5.2	<i>Wspieranie działań na rzecz odnowy zabytkowych obiektów i zespołów urbanistycznych, i ich odpowiednie wykorzystanie.</i>

3.3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Przyjęto poniższe wskaźniki realizacji celów strategicznych. Stanowią one punkt wyjścia dla działań w zakresie monitorowania i oceny realizacji Strategii.

Tab. 6 Wyniki strategiczne poszczególnych celów i ich wskaźniki

Wskaźnik rezultatu strategicznego	Wartość bazowa	Tendencje docelowa	Źródło wskaźnika
 CEL STRATEGICZNY 1 Wykorzystanie gospodarczego potencjału Partnerstwa			
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	8,3	↓	Bank Danych Lokalnych
Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą [osoby]	6361	↑	Bank Danych Lokalnych
Liczba całorocznych miejsc noclegowych [miejsc]	348	↑	Monitor Rozwoju
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	0	↑	Bank Danych Lokalnych

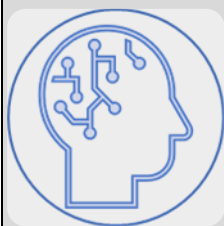

CEL STRATEGICZNY 2

Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska naturalnego

Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	400	↑	Bank Danych Lokalnych
Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury na obszarach wiejskich	90 004	↑	Bank Danych Lokalnych

CEL STRATEGICZNY 3

Wzmacnianie poczucia wspólnoty i umiejętności współpracy

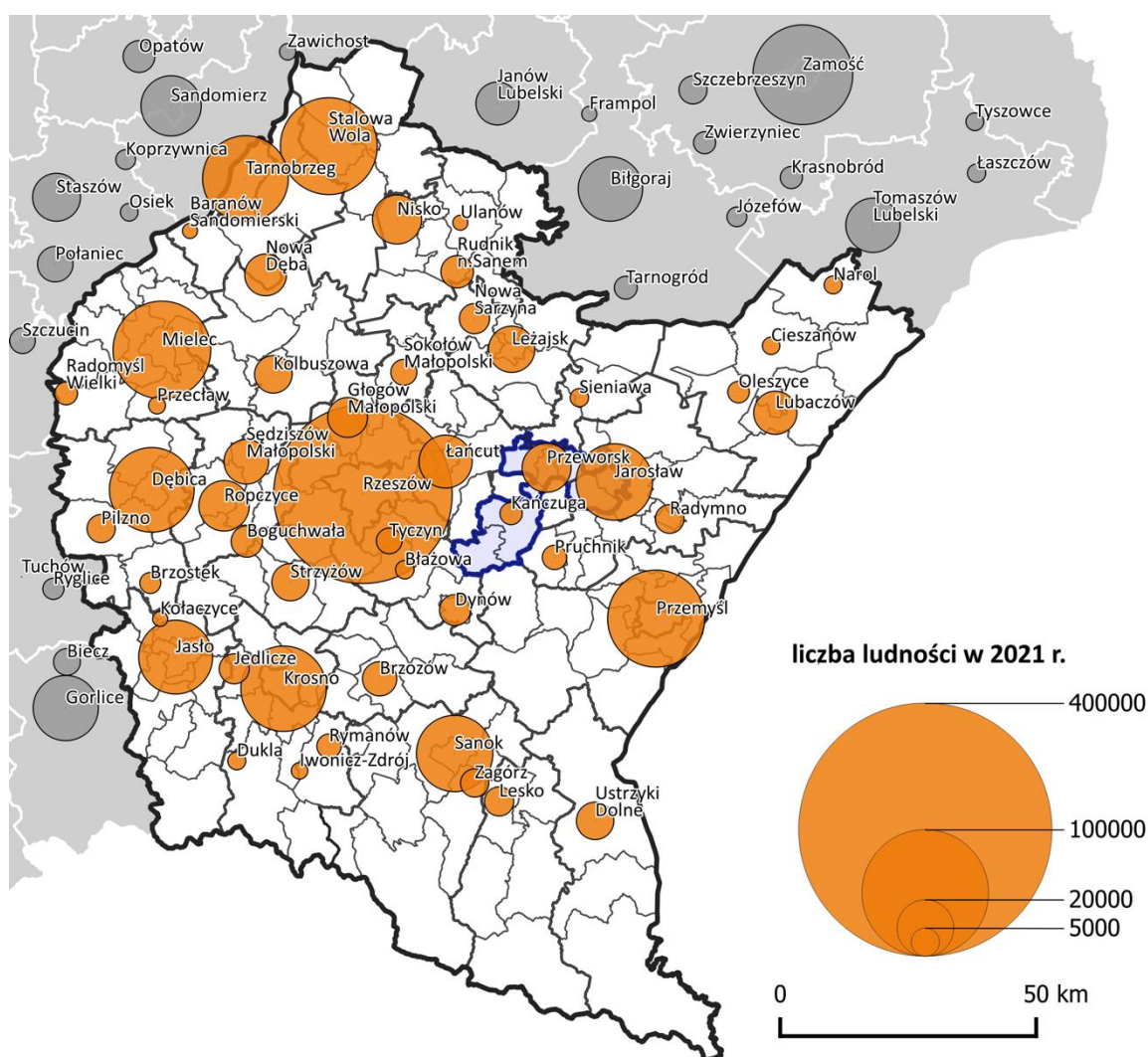
Liczba ludności ogółem [osoby]	90 004	↑	Bank Danych Lokalnych
Odsetek osób w wieku produkcyjnym [%]	58,90	↑	Bank Danych Lokalnych
Liczba osób biorących udział w imprezach kulturalnych (artystyczno-rozrywkowych) [osób]	43418	↑	Bank Danych Lokalnych
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej ze względu na kryterium dochodowe [gosp.]	1825	↑	Bank Danych Lokalnych

Źródło: Opracowanie własne

4. Wymiar przestrzenny w strategii rozwoju obszaru partnerstwa

4.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru partnerstwa

Ryc. 10. Sieć miast Partnerstwa i w jego otoczeniu wg liczby ludności

4.1.1. Położenie obszaru partnerstwa w regionie/kraju struktura sieci osadniczej

W Jarosławsko-Przeworskim Partnerstwie na rzecz Rozwoju znajdują się 3 miasta oraz 43 miejscowości wiejskie. Odsetek ludności miejskiej wynosi 59,8 %. Jest na poziomie wskaźnika krajowego (59,8%) i jest wyższy od wskaźnika dla województwa podkarpackiego (41,4%). Spośród trzech miast na obszarze Partnerstwa Jarosław liczący 36,6 tys. mieszkańców, jest miastem zaliczanym do miast średniej wielkości – do grupy miast liczących od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców. Przeworsk liczący 15,0 tys. mieszkańców, zaliczany jest do miast małych – liczących od 5 tys. do 20 tys. mieszkańców, a Kańczuga (3,1 tys.) to miasto bardzo małe - poniżej 5 tys. mieszkańców. Pozamiejskie zespoły osadnicze ukształtowały się wzdłuż ciągów komunikacyjnych, tworząc układy długich pasów zabudowy po jednej lub po obu stronach drogi.

Obszar Partnerstwa położony jest na wschód od Rzeszowa (198,6 tys. mieszkańców) – stolicy województwa podkarpackiego, do którego odległość drogowa z Jarosławia, zlokalizowanego przy wschodniej granicy Partnerstwa, wynosi około 60 km, a czas dojazdu samochodem 40 minut. Czas dojazdu z Przeworska do stolicy województwa wynosi około 30 minut. Położenie Partnerstwa daje możliwość wykorzystania atrakcji turystycznych lub rekreacyjno-wypoczynkowych obszaru w ofercie jednodniowej lub weekendowej skierowanej do mieszkańców Rzeszowa. Wpływa także pozytywnie na możliwości dostępu mieszkańców Partnerstwa do usług i miejsc pracy oferowanych przez Rzeszów. Konkurencyjny w stosunku do Jarosławia zakres usług oferuje niedaleko położony Przemysł (59,8 tys. mieszkań), ograniczeniem jest jednak czas dojazdu z Jarosławia – ok. 33 min. To niewiele mniej niż czas dojazdu do Rzeszowa.

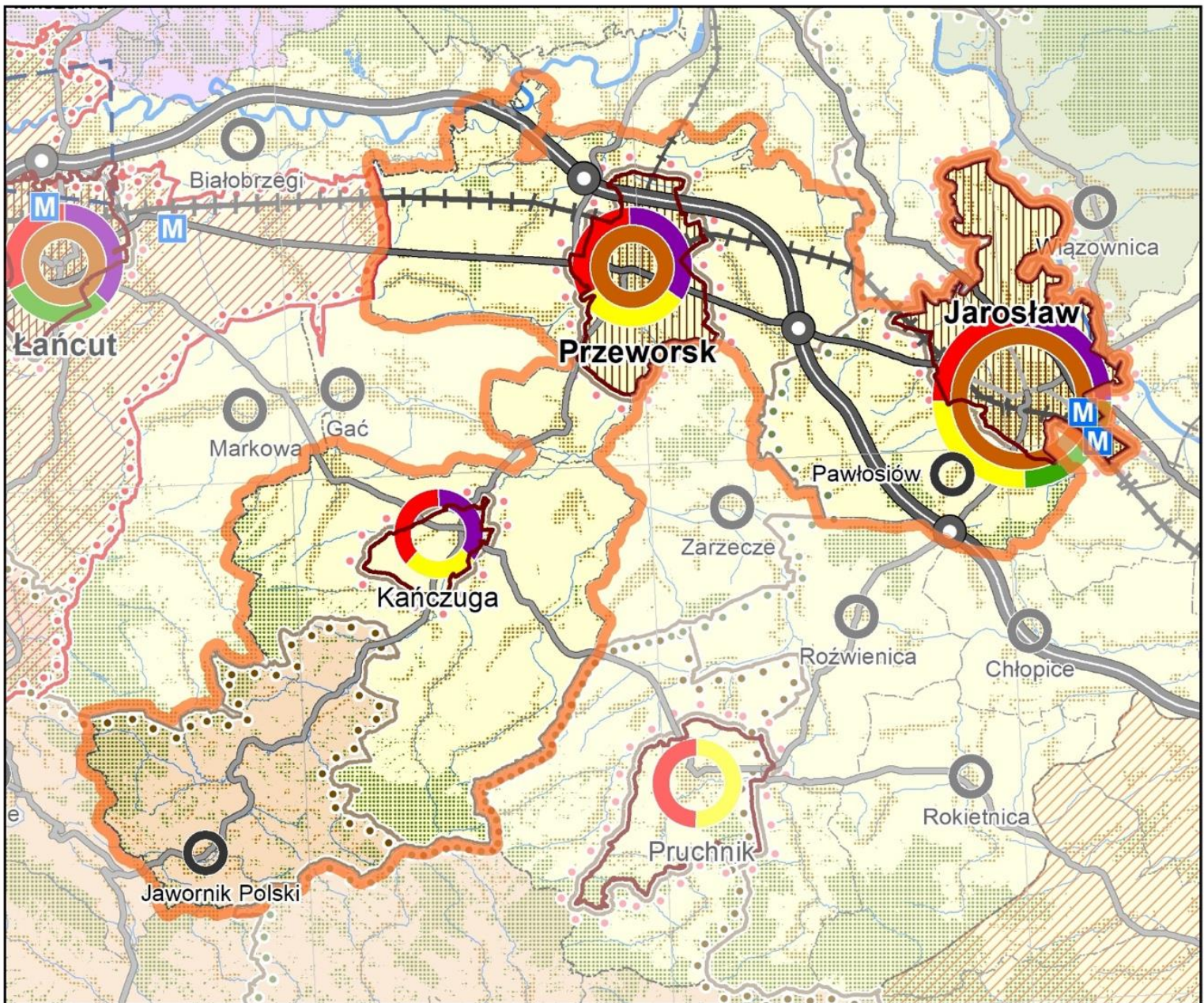
Zasięg obsługi Jarosławia i Przeworska – stolic powiatów – w zakresie zadań realizowanych przez samorządy powiatowe odpowiada granicom poszczególnych powiatów. Natomiast zasięg oddziaływania w sferze pozostałych usług, uzależniony jest od dostępności oferty usługowej sąsiadujących miast. Północna część obszaru Partnerstwa leży w dogodnym zasięgu do ok. 15 min dojazdu do Jarosławia lub Przeworska, pozostała część w zasięgu do 30 min. W południowo-zachodniej części Partnerstwa alternatywą usługową może być sąsiedni Dynów (6,7 tys. mieszkańców), z czasem dojazdu 15 minut.

Ryc. 11. Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – struktura sieci osadniczej

Rysunek na następnej stronie. Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego 2030

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY
- OBSZAR PARTNERSTWA

Przeworsk OŚRODEK POWIATOWY ZIEMSKI

Kańczuga OŚRODEK GMINNY MIEJSKO-WIEJSKI

Pawłosiów OŚRODEK GMINNY WIEJSKI

UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

- TEREN LEŚNY/ TEREN ZURBANIZOWANY
- WODY POWIERZCHNIOWE
- SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA EURO-PARK MIELEC

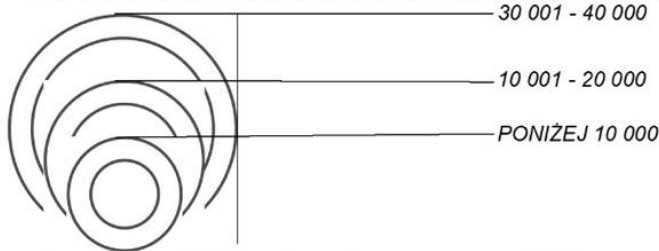
HIERARCHIA OŚRODKÓW MIEJSKICH

LOKALNY

GŁÓWNE FUNKCJE OŚRODKÓW MIEJSKICH

- PRZEMYSŁOWA
- ADMINISTRACYJNO-USŁUGOWA
- OBSŁUGI ROLNICTWA
- TURYSTYCZNA

PROGNOZA LUDNOŚCI W MIASTACH WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA ROK 2030

OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM REGIONALNYM

- WIEJSKI OBSZAR FUNKCJONALNY
- GÓRSKI OBSZAR FUNKCJONALNY
- PRZYGRANICZNY OBSZAR FUNKCJONALNY
- OBSZAR FUNKCJONALNY POGÓRZY KARPACKICH
- OBSZAR FUNKCJONALNY GOSPODARKI ROLNO-SPOŻYWCZEJ

OŚRODKI/ OBSZARY/ PRZEWDZIANE DZIAŁANIA

- OŚRODEK LOKALNY WSKAZANY DO ROZWOJU FUNKCJI SUBREGIONALNYCH
- OŚRODEK MIEJSKI NA TERENIE KTÓREGO PRZEWDUJE SIĘ REWITALIZACJĘ

Miasta pełnią funkcje administracyjno-usługowe, przemysłowe oraz obsługi rolnictwa. W Jarosławiu rozwija się również funkcja turystyczna, występują obszary aktywności pozarolniczej obejmujące tereny produkcyjno-usługowe, funkcjonuje podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO – Park Mielec. Jarosław pełni także rolę ośrodka szkolnictwa wyższego, na jego terenie znajduje się również szpital specjalistyczny. Przeworsk posiada tereny inwestycyjne położone w północnej części miasta. Zgodnie z ustaleniami PZPWP miasto Jarosław i Przeworsk, będące ośrodkami lokalnymi – powiatowymi, posiadają potencjał do rozwoju funkcji subregionalnych. Na terenie wszystkich ośrodków miejskich Partnerstwa przewiduje się rewitalizację obiektów i obszarów które tego wymagają. Pozostałe ośrodki gminne zapewniają dostęp do usług i dóbr publicznych w podstawowym zakresie.

W obrębie partnerstwa w PZPWP wyróżniono obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym: Wiejski Obszar Funkcjonalny (wszystkie gminy wiejskie), Górski Obszar Funkcjonalny (gmina Jawornik Polski) oraz Przygraniczny Obszar Funkcjonalny (miasto Jarosław, gmina Pawłosiów), a także obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym: Obszar Funkcjonalny Pogórzy Karpackich (gmina Jawornik Polski) i Obszar Funkcjonalny Gospodarki Rolno – Spożywczej (miasto Jarosław, miasto i gmina Przeworsk, miasto i Miasto i Gmina Kańczuga, gmina Pawłosiów).

4.1.2. Środowisko przyrodnicze – zasoby, ochrona, system powiązań przyrodniczych

Obszar Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa jest położony na pograniczu Kotliny Sandomierskiej i Pogórzy Środkowobeskidzkich, w obrębie Pradoliny Podkarpackiej, Podgórze Rzeszowskiego oraz Pogórza Dynowskiego. Rzeźba terenu jest urozmaicona, wysokości bezwzględne wzrastają z północy na południe, od ok. 175 m n.p.m. do ok. 440 m n.p.m.

Obszar Partnerstwa posiada bardzo dobre warunki do rozwoju rolnictwa, w tym wysokotowarowego, szczególnie w północnej części. Występują tu najbardziej urodzajne gleby w Polsce wytworzone na utworach piaszczysto-pyłowych i lessowych, a także ciepły klimat z długim okresem wegetacyjnym. W krajobrazie dominuje otwarta rolnicza przestrzeń produkcyjna. Użytki rolne stanowią około 59% całego obszaru Partnerstwa. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi 4 324 ha, co daje lesistość na poziomie ok. 12%. Najbardziej zalesione obszary występują w południowej części (pogórskiej): w gminach Jawornik Polski i Kańczuga.

Niewielki obszar zajmują wody otwarte – ok. 0,2% powierzchni. Głównymi rzekami są San, prawobrzeżny dopływ Wisły oraz Mleczka wpadająca do Wisłoka na północ od Przeworska, na terenie gminy Tryńcza. We wschodniej części obszaru wody są

odprowadzane bezpośrednio do Sanu przez rzekę Szewnię i Przykopę. Ponadto na terenie gminy Przeworsk i miasta Przeworsk znajduje się fragment głównego zbiornika wód podziemnych - GZWP nr 425 „Dębica - Stalowa Wola - Rzeszów”. Występują również obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1% - wodami 100-letnimi i Q10% - wodami 10-letnimi w dolinach rzek Mleczki i Sanu.

Na omawianym terenie występują różne formy ochrony przyrody obejmujące swoim zasięgiem łącznie ok. 10,8 % powierzchni Partnerstwa. Są to:

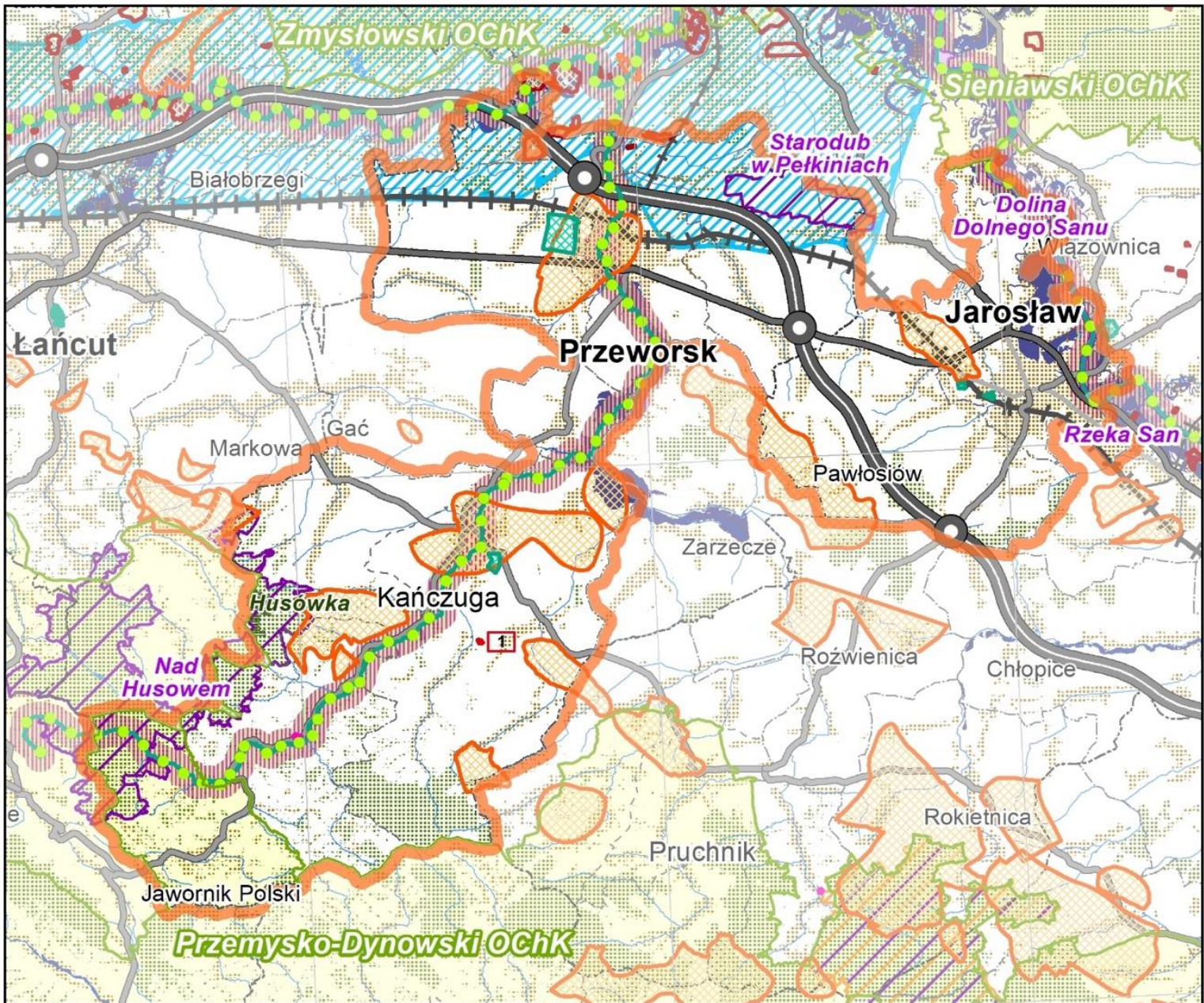
- Obszary Natura 2000 – specjalne obszary ochrony siedlisk:
  - PLH180020 Dolina Dolnego Sanu – część miasta Jarosław,
  - PLH180007 Rzeka San – niewielka część obszaru w granicach miasta Jarosław,
  - PLH180050 Starodub w Pełkiniach – część gminy Przeworsk,
  - PLH180025 Nad Husowem – część miasta i gminy Kańczuga oraz gminy Jawornik Polski.
- Rezerwat przyrody:
  - Husówka – część miasta i gminy Kańczuga.
- Obszar Chronionego Krajobrazu:
  - Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu – część gminy Jawornik Polski.
- 77 pomników przyrody.

Obszary te razem z terenami leśnymi i polnymi tworzą system przyrodniczy obszaru Partnerstwa, a ich głównymi powiązaniem jest rzeka San, we wschodniej części obszaru oraz rzeka Mleczka, będąca najdłuższym ciekim odwadniającym większą część terenu.

Na obszarze Partnerstwa zlokalizowane są złoża kopalin o znaczeniu strategicznym: złoża gazu ziemnego, eksploatowane w 7 kopalniach oraz nieeksploatowane złoża gipsu. Występują również złoża kopalin pospolitych – kruszyw naturalnych oraz surowców ilastych. Eksploatacja piasków i żwirów ma miejsce w gminie Przeworsk (złóże „Gorliczyna”), natomiast kamieni łamanych i blocznych w gminie Jawornik Polski (złóże „Manasterz”).

Ryc. 12. Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – Środowisko przyrodnicze, system powiązań przyrodniczych

Rysunek na następnej stronie. Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego 2030

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY
- OBSZAR PARTNERSTWA

Przeworsk OŚRODEK POWIATOWY ZIEMSKI

Kańczuga OŚRODEK GMINNY MIEJSKO-WIEJSKI

Pawłosiów OŚRODEK GMINNY WIEJSKI

UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

- TEREN LEŚNY
- TEREN ZURBANIZOWANY
- WODY POWIERZCHNIOWE

OBSZARY OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU

- REZERWAT PRZYRODY
- OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- NATURA 2000 - SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK / W TYM WZDŁUŻ DOLIN RZECZNYCH

OBSZARY OCHRONY WÓD/ ZAGROŻENIA

- GŁÓWNY ZBIORNIK WÓD PODZIEMNYCH
- OBSZAR SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ Q1% I Q10%

POWIĄZANIA EKOLOGICZNE

- GŁÓWNE POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

OBSZARY WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN

O ZNACZENIU STRATEGICZNYM

- GAZ ZIEMNY
- GIPSY

POZOSTAŁYCH KOPALIN WAŻNYCH DLA REGIONALNEJ GOSPODARKI SUROWCOWEJ

- PIASKI I ŻWIRY
- SUROWCE ILASTE CERAMINI BUDOWLANEJ
- KAMIENIE ŁAMANE I BLOCZNE

4.1.3. Zabytki i krajobraz kulturowy

Krajobraz kulturowy obszaru Partnerstwa jest materialnym świadectwem historii tych terenów, bogatych i różnorodnych tradycji regionalnych. Świadczą o tym historyczne układy urbanistyczne Jarosławia, Przeworska, Kańczugi wpisane do rejestru zabytków, a jeden z nich – jarosławski - został wskazany do uznania za pomnik historii. W układach ruralistycznych zachowały się historyczne formy zabudowy wiejskiej, w tym wielobudynkowe zagrody oraz domy przystępowe zwane domami łużyckimi, których pojawienie się na Rzeszowszczyźnie miało związek z przybyciem kolonistów ze Śląska i z terenu dzisiejszych Niemiec.

Istotnym elementem dziedzictwa kulturowego są murowane i drewniane kościoły rzymskokatolickie (Jarosław, Przeworsk, Nowosielce), a także budownictwo sakralne chrześcijańskich obrządków wschodnich (Jarosław, Kańczuga, Krzeczwice). Świadkiem wielokulturowości są również dwie synagogi żydowskie zlokalizowane w Jarosławiu: Duża Synagoga z początku XIX w., wybudowana w stylu zbliżonym do koszarowego oraz w jej pobliżu Mała Synagoga wzniesiona pod koniec XIX w. - w latach powojennych zostały zaadoptowane do nowych funkcji.

W krajobrazie kulturowym zachowały się zabytki architektury rezydencjonalnej z XIX i początku XX wieku. Do najciekawszych należy zaliczyć pałace i dwory występujące w Przeworsku, Urzejowicach (gmina Przeworsk), Hadlach Szklarskich (gmina Jawornik Polski), Cieszacinie Wielkim i Pawłosiowie (gmina Pawłosiów). W skład siedzib szlacheckich wchodziły również budynki mieszkalne dla służby, gospodarcze, usługowe, a nawet produkcyjne (np. cukrownia w Przeworsku), założenia parkowe i ogrodowe. Dla pracowników przeworskiej cukrowni powstała zabudowa willowa, zlokalizowana dziś przy ulicy Lubomirskich.

W Przeworsku, na terenie dawnego majątku dworskiego Lubomirskich, funkcjonuje skansen Pastewnik, muzeum gromadzące zabytki architektury drewnianej z okolicznych terenów. Wśród zbiorów znajduje się XVII-wieczny budynek dworu z Krzeszowic zbudowany z drzewa modrzewiowego, sosnowo - jodłowa chałupa rodziny Kotlińskich z drugiej połowy XVIII w., domy z XIX w. należące do miejscowych rzemieślników, a także budynek władzy samorządowej z 1924 r. i organizacji kulturalno-oświatowych, przeniesiony do skansenu ze wsi Gać. Szczególny rozkwit działalności organizacji społecznych, jaki zaobserwować można w okresie autonomii galicyjskiej, zaowocował m.in. dużą ich aktywnością w zakresie wznoszenia własnych siedzib. W Jarosławiu i Przeworsku powstały budynki Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, funkcjonujące dziś jako obiekty kultury.

Jednym z najpiękniejszych zabytków jest późnorenesansowa kamienica Orsettich zlokalizowana przy jarosławskim rynku z charakterystycznymi podcieniami i attyką zwieńczającą dach. Obecnie mieści się w niej muzeum.

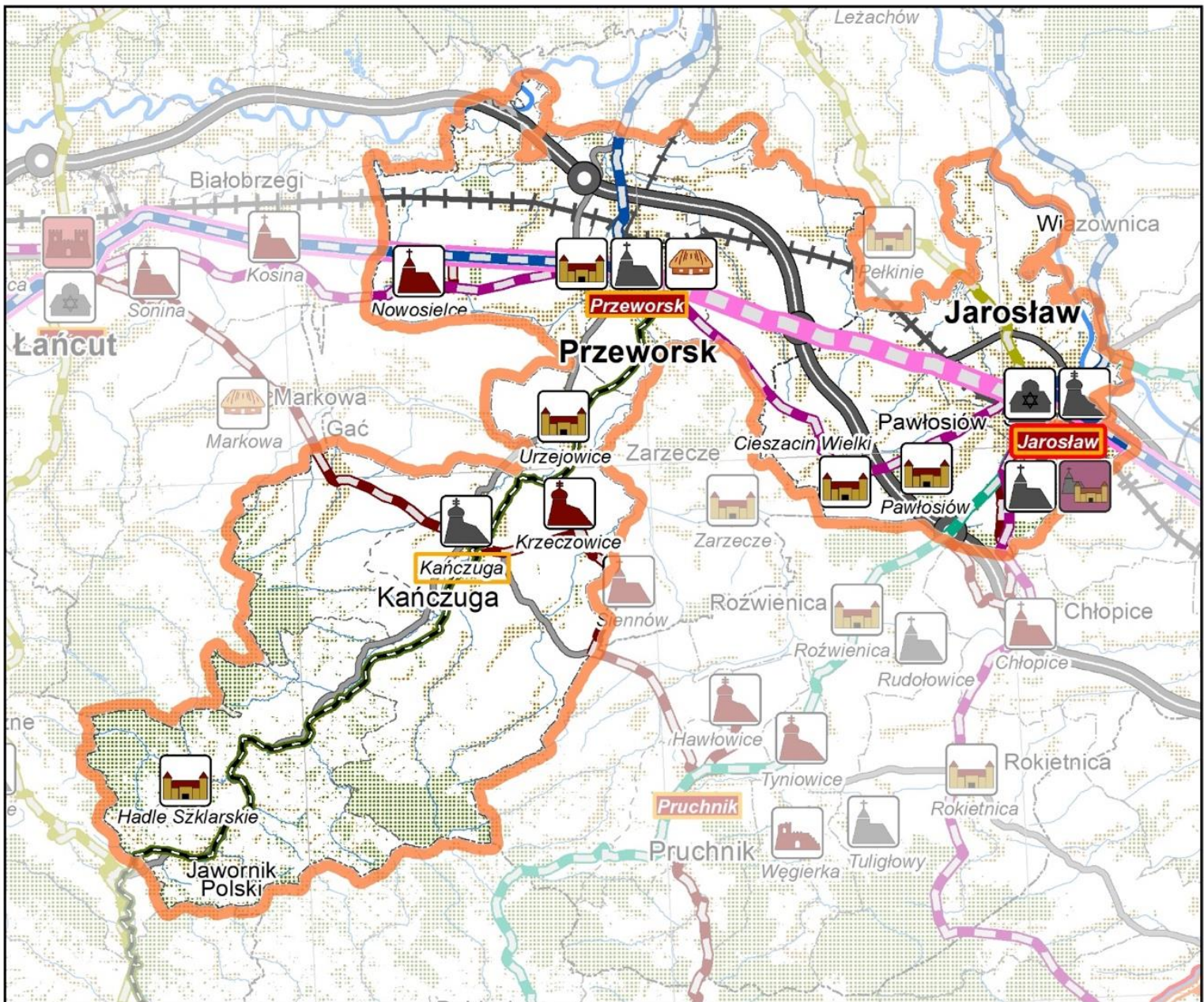
Przez obszar Partnerstwa przebiega kolej wąskotorowa Przeworsk – Dynów, biegnąca dolina rzeki Mleczki, wpisana do rejestru zabytków. Powstała ponad 100 lat temu do transportu buraków do cukrowni w Przeworsku, a także była wykorzystywana jako środek komunikacji przez mieszkańców miejscowości leżących na jej trasie. Obecnie pełni funkcję turystyczną.

Wyznaczone zostały szlaki kulturowe: architektury drewnianej, św. Jakuba, chasydzki, Lubomirskich, Aleksandra Fredry, I wojny światowej.

Na obszarze Partnerstwa PZPWP rekomenduje objęcie rewaloryzacją historycznego układu urbanistycznego miasta Jarosławia, Przeworska i Kańczugi.

Ryc. 13. Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – Zabytki i krajobraz kulturowy

Rysunek na następnej stronie. Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego 2030

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY
- OBSZAR PARTNERSTWA

Przeworsk OŚRODEK POWIATOWY ZIEMSKI

Kańczuga OŚRODEK GMINNY MIEJSKO-WIEJSKI

Pawłosiów OŚRODEK GMINNY WIEJSKI

UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

- TEREN LEŚNY
- TEREN ZURBANIZOWANY

SZLAKI KULTUROWE

- ARCHITEKTURY DREWNIANEJ
- ŚW. JAKUBA
- I WOJNY ŚWIATOWEJ
- CHASYDZKI
- LUBOMIRSKICH
- ALEKSANDRA FREDRY

DZIEDZICTWO KULTUROWE

- PARK KULTUROWY
- ZABYTEK ARCHITEKTURY REZYDENCJONALNEJ
- BUDOWNICTWO SAKRALNE RZYMSKOKATOLICKIE (MUROWANE)
- BUDOWNICTWO SAKRALNE RZYMSKOKATOLICKIE (DREWNIANE)
- BUDOWNICTWO SAKRALNE CHRZEŚCIJAŃSKICH OBRZĄDKÓW WSCHODNICH (MUROWANE)
- BUDOWNICTWO SAKRALNE CHRZEŚCIJAŃSKICH OBRZĄDKÓW WSCHODNICH (DREWNIANE)
- BUDOWNICTWO SAKRALNE JUDAISTYCZNE (SYNAGOGA)
- SKANSEN
- Jarosław** HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY WPISANY DO REJESTRU ZABYTKÓW NAZWA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ ZLOKALIZOWANE SĄ OBIEKTY LUB ZAŁOŻENIA OBJĘTE OCHRONĄ
- Pawłosiów** ZABYTKOWA KOLEJ WĄSKOTOROWA
- ZAŁOŻENIE WSKAZANE DO UZNANIA ZA POMNIK HISTORII
- HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY LUB INNE ZAŁOŻENIE PRZESTRZENNE WSKAZANE DO REWALORYZACJI

4.1.4. Transport i komunikacja

Przez obszar Partnerstwa, w jego północno-wschodniej części, przebiegają trasy o charakterze tranzytowym, międzynarodowym, ujęte w sieci bazowej TEN-T:

- autostrada A4 relacji (Drezno) granica państwa (Niemcy) – Jędrzychowice – Krzyżowa – Legnica – Wrocław – Opole – Gliwice – Katowice – Kraków – Tarnów – Rzeszów – Korczowa – granica państwa (Lwów) z węzłami Przeworsk, Jarosław Zachód, Jarosław Wschód (droga międzynarodowa E40);
- linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny Osobowy – Rzeszów – Przemysł – Medyka – granica państwa (część magistrali kolejowej E30).

Podstawowy układ drogowy uzupełniają:

- drogi krajowe:
  - DK77 relacji: Lipnik – Sandomierz – Stalowa Wola – Leżajsk – Tryńcza – Jarosław – Radymno – Przemysł przebiegająca przez miasto Jarosław;
  - DK94 relacji: węzeł „Zgorzelec” (A4) – Wrocław – węzeł „Kraków Wieliczka” (A4) – Rzeszów – węzeł Korczowa (A4) przebiegająca przez miasto Przeworsk, gminę Przeworsk, miasto Jarosław, gminę Pawłosiów;
- drogi wojewódzkie
  - DW835 relacji: Lublin – Wysokie – Biłgoraj – Sieniawa – Przeworsk – Dynów – Grabownica Starzeńska przebiegająca przez miasto Przeworsk, gminę Przeworsk, miasto i gminę Kańczuga, gminę Jawornik Polski;
  - DW865 relacji: Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełżec przebiegająca przez miasto Jarosław;
  - DW880 relacji: Jarosław – Pruchnik przebiegająca przez miasto Jarosław, gminę Pawłosiów;
  - DW 881 relacji: Sokołów Małopolski – Łańcut – Pruchnik – Żurawica przebiegająca przez miasto i gminę Kańczuga.

Zgodnie z projektem Programu Strategicznego Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego 2030, planuje się modernizację dróg wojewódzkich, a także budowę obwodnic Kańczugi i Urzejowic, co w znacznym stopniu poprawi komunikację środkowej i południowej części obszaru Partnerstwa z miastami powiatowymi i autostradą A4, a także ułatwi przejazd w kierunku Sanoka.

Układ infrastruktury kolejowej na obszarze opracowania tworzą linie kolejowe: nr 91 (E30) o znaczeniu międzynarodowym oraz nr 68 relacji: Lublin – Przeworsk o znaczeniu państwowym, będące elementem sieci kompleksowej TEN-T. Ponadto

zlokalizowana jest kolej wąskotorowa Przeworsk – Dynów, służąca jako atrakcja turystyczna, głównie w sezonie letnim.

System komunikacji zbiorowej, autobusowej występuje jedynie w Jarosławiu. Połączenia obsługiwane przez Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o. o. odbywają się na siedmiu liniach na obszarze miasta, tylko jedna z nich przebiega przez fragment sąsiedniej gminy Pawłosiów. Połączenia wewnątrz obszaru uzupełnia Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Jarosław, ale ze względu na małą częstotliwość kursów do miejscowości położonych poza głównymi traktami komunikacyjnymi, większość mieszkańców korzysta z transportu indywidualnego.

Komunikacja kolejowa pasażerska odbywa się głównie na linii nr 91, łączącej obszar Partnerstwa z Rzeszowem, jak i z Przemyślem. Od Przeworska w kierunku Rzeszowa i dalej Dębicy oraz Strzyżowa i Kolbuszowej połączenia realizowane są również w ramach Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej, średnio kursy odbywają się co 90 min, a w rannych i popołudniowych godzinach szczytu komunikacyjnego co 60 min. Linia kolejowa 68 jest wykorzystywana jako trasa Rzeszów -Stalowa Wola – Lublin-Warszawa i nie ma powiązania z żadną stacją, przystankiem kolejowym na terenie Partnerstwa (omija Przeworsk). Połączenia Jarosław – Lubaczów odbywają się poprzez niezelektryfikowaną linię nr 101, położoną poza obszarem Partnerstwa.

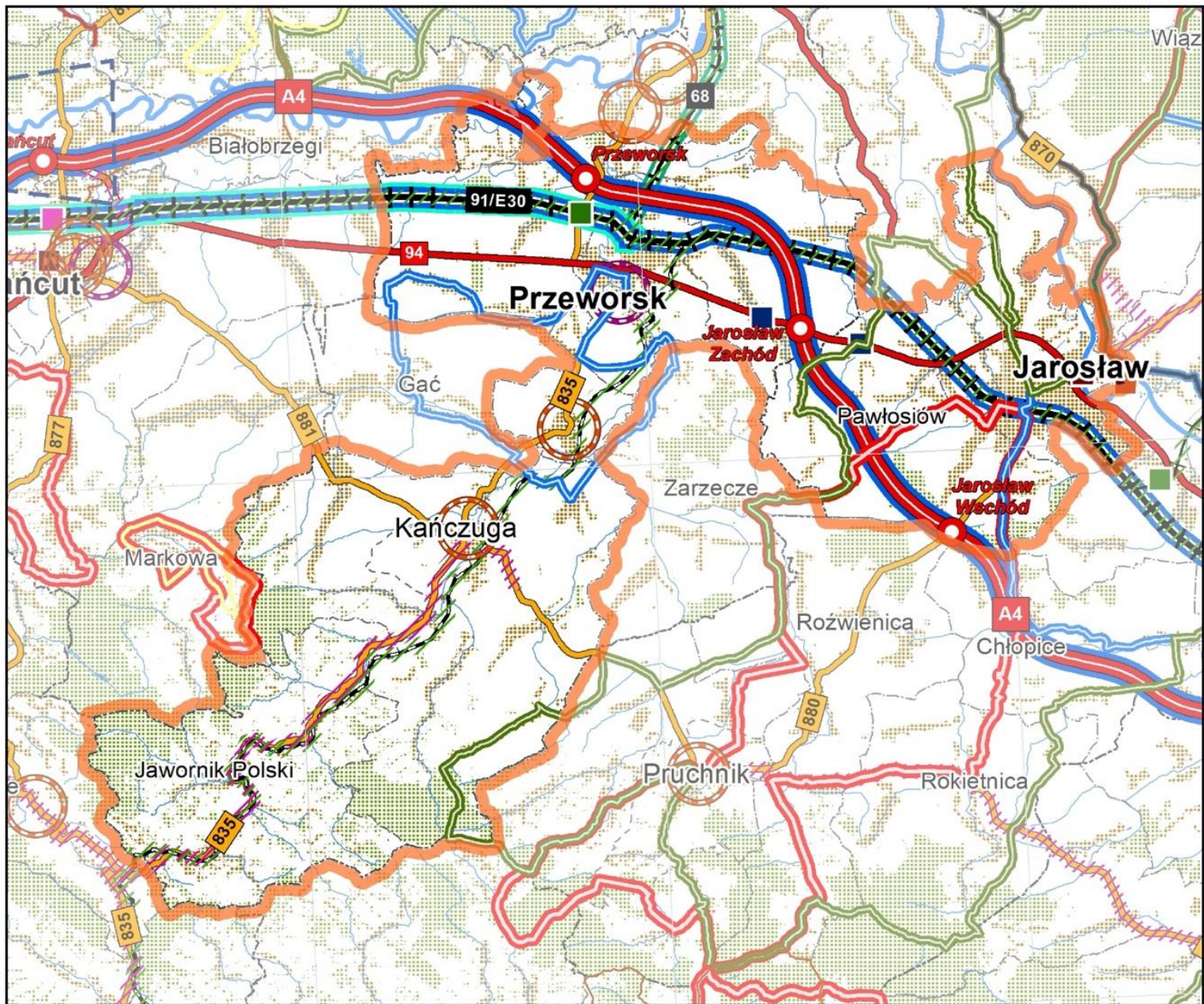
W ostatnich latach ważną rolę w transporcie publicznym odgrywają szlaki i ścieżki rowerowe, które są wykorzystywane nie tylko jako forma wypoczynku i rekreacji, ale również umożliwiają przemieszczanie się rowerem do pracy, na zakupy itp. Przez obszar Partnerstwa przebiegają trzy szlaki rowerowe: czerwony (Jodłówka) i zielony (3 Dni Rowerem po Ziemi Jarosławskiej) położone we wschodniej części obszaru, oraz szlak niebieski (Pętla wokół Przeworska). Dodatkowo Miasto i Gmina Kańczuga posiada 5 Gminnych Szlaków Rowerowych (GSR) o zróżnicowanych poziomach trudności i urozmaiconej tematyce. Przebieg wyznaczonych szlaków można odnaleźć w aplikacjach rowerowych Bikemap i Strava. Trasy zostały opracowane przy współpracy z lokalnym Stowarzyszeniem Rowerowym QBC Qlarze z Kańczugi. GSR "MAX" KAŃCZUCKA PĘTLA 70-kilometrowa trasa poprowadzona urozmaiconymi pod względem rodzaju nawierzchni drogami praktycznie przez teren całej gminy. GSR "PAMIĘCI OFIAR I BOHATERÓW II WŚ Szlak tematyczny przebiegający przez miejscowości, w których znajdują się pomniki i miejsca upamiętniające ofiary i bohaterów II wojny światowej. GSR "MINI" – FAMILIJNY Trasa szlaku jest łatwa, niemal płaska, odpowiednia dla rodzinnych przejazdów w spokojnym tempie. GSR "JUNIOR" Dedykowany dla niemal wszystkich typów

rowerów. GSR "EDU" 9 Szlak łączący wszystkie miejscowości w gminie, w których znajdują się placówki edukacyjne.

Na obszarze nie działają obecnie żadne porty lotnicze. Najbliższym dostępnym lotniskiem jest Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka, do którego dojazd umożliwia autostrada A4, a w przyszłości również kolej aglomeracyjna (po wybudowaniu linii łączącej Rzeszów z lotniskiem), Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka oferuje połączenia z lotniskami w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, Irlandii, Niemczech, Niderlandów, w sezonie wakacyjnym również z Bułgarią, Grecją, Turcją.

Ryc. 14. Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – Transport i komunikacja

Rysunek na następnej stronie. Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego 2030

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY
- OBSZAR PARTNERSTWA

Przeworsk OŚRODEK POWIATOWY ZIEMSKI

Kańczuga OŚRODEK GMINNY MIEJSKO-WIEJSKI

Pawłosiów OŚRODEK GMINNY WIEJSKI

UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

- TEREN LEŚNY
- TEREN ZURBANIZOWANY
- WODY POWIERZCHNIOWE

SZLAKI ROWEROWE

- CZERWONY
- ZIELONY
- NIEBIESKI

DROGI

- Przeworsk** AUTOSTRADA A4 Z WĘZŁAMI
- 94** DROGA KRAJOWA
- 835** DROGA WOJEWÓDZKA

LINIE KOLEJOWE

- E30** LINIA KOLEJOWA O ZNACZENIU MIĘDZYNARODOWYM MAGISTRALA - E30
- 68** LINIA KOLEJOWA O ZNACZENIU PAŃSTWOWYM ZELEKTRYFIKOWANA
- KOLEJ AGLOMERACYJNA
- KOLEJ WĄSKOTOROWA

ELEMENTY SIECI TRANSEUROPEJSKIEJ

- SIEĆ BAZOWA TEN-T
- SIEĆ KOMPLEKSOWA TEN-T

PLANOWANE DZIAŁANIA

- ¹ OBWODNICA
- ¹ MOST
- ¹ PRZYSTANEK KOLEJOWY
- ¹ PRZEBUDOWA / ROZBUDOWA / BUDOWA DROGI
- ¹ MODERNIZACJA LINII KOLEJOWEJ

4.1.5. Infrastruktura techniczna i OZE

Gospodarka wodnościekowa. Na terenie Partnerstwa wyznaczono sześć aglomeracji wodnościekowych o łącznej równoważnej liczbie mieszkańców prawie 124 000. Wyznaczone zostały strefy ochronne dla dwóch ujęć wód podziemnych w Świętoniowej i Urzejowicach na terenie gminy Przeworsk.

W celu zminimalizowania szkód powodziowych w okresach: zimowym i wczesnowiosennym związanymi z roztopami pochodzącymi z topniejącej pokrywy śnieżnej, a także wiosennym, letnim i jesiennym (nawałnych deszczów), został wybudowany suchy zbiornik przeciwpowodziowy „Kańczuga” na rzece Mlecze na terenie gmin Kańczuga i Jawornik Polski.

Dostęp do gazu sieciowego na terenie Partnerstwa zapewniają gazociągi przesyłowe wysokoprężne o znaczeniu krajowym (DN 700 i DN 400, relacji Jarosław – Sędziszów, DN 700, DN 600 i DN 500 relacji granica państwa – Hermanowice – Jarosław, DN 700 relacji Jarosław – Rozwadów – granica województwa – Końskowola, DN 500/600 relacji Kopalnia gazu ziemnego Przemysł – Wschód – Jarosław) oraz o znaczeniu regionalnym (DN 400/500 Lubaczów – Jarosław, DN 300/400 Jarosław – Lubaczów, DN 300 Żurawica – Jarosław, DN 300 Jarosław – Stalowa Wola). Najgęstsza sieć gazociągów wysokoprężnych występuje na terenie miasta Jarosław i w gminie Pawłosiów. Stacje gazowe umożliwiające redukcję ciśnienia i dalsze rozprowadzanie gazu do odbiorców znajdują się w Jarosławiu, Tywoni (gm. Pawłosiów), Przeworsku, Siedleczce (gm. Kańczuga).

Zaopatrzenie w energię elektryczną obszaru Partnerstwa odbywa się za pomocą linii przesyłowych elektroenergetycznych 110 kV, przebiegających głównie w północnej części obszaru opracowania: Łańcut -Przeworsk i Przeworsk – Przemysł, a także Jarosław -Munina i dalej w kierunku Korczowej oraz Jarosław – Jarosław Północ – Sieniawa. W Przeworsku i Jarosławiu zlokalizowane są główne punkty zasilania (GPZ) komunalne ze stacją redukcyjną 110kV/SN. Przesyłanie energii elektrycznej w środkowej i południowej części obszaru realizowane jest za pomocą linii średniego i niskiego napięcia, co przy coraz większym zapotrzebowaniu na energię powoduje niestabilność systemu i przerwy w dostawach prądu. Istnieje potrzeba budowy nowej linii 110 kV, planowany jej przebieg Łańcut – Pruchnik nie uzyskał akceptacji wszystkich zainteresowanych stron.

Sposobem na uzupełnienie zasobów energetycznych jest rozwój odnawialnych źródeł energii. Działania te mają również na celu troskę o czyste powietrze.

Energetyka wiatrowa. Potencjał techniczny energetyki wiatrowej na obszarze gmin powiatu przeworskiego oszacowano na 400 do 800 GWh, natomiast na terenie powiatu jarosławskiego - powyżej 1 500 GWh, najwyższy w całym województwie

podkarpackim. W gminie Pawłosiów średnioroczna prędkość wiatru wynosi 4,0 – 4,5 m/s., co sprawia, że gmina znajduje się w korzystnej strefie watorów energetycznych wiatru.

Energia słoneczna. Według „Mapy nasłonecznienia Polski” całkowite promieniowanie słoneczne na terenie Partnerstwa wynosi około 1 100 kWh/m² na dobę. Potencjał techniczny energetyki słonecznej dla powiatu przeworskiego zawiera się w przedziale od 26 do 35 MW, dla powiatu jarosławskiego – od 35 do 45 MW. Warunki te pozwalają na stosowanie z powodzeniem urządzeń do pozyskiwania, przetwarzania w ciepło użytkowe i magazynowania energii słonecznej

Energetyka geotermalna. Na obszarze Partnerstwa występują korzystne warunki geotermalne. Wody geotermalne zlokalizowane w jego granicach, zostały zaliczone do strefy B, tzn. 1-5 MW mocy technicznej minimalnej. Na podstawie analiz uznano jednak, że budowa instalacji geotermalnych nie jest aktualnie uzasadniona. Istnieje możliwość wykorzystania energii wód podziemnych i ciepła ziemi przy zastosowaniu indywidualnych pomp ciepła. Urządzenia te mają zwykle niewielką moc, od kilkunastu do kilkudziesięciu kW i służą do ogrzewania domków jednorodzinnych, czasami niewielkich firm lub zakładów.

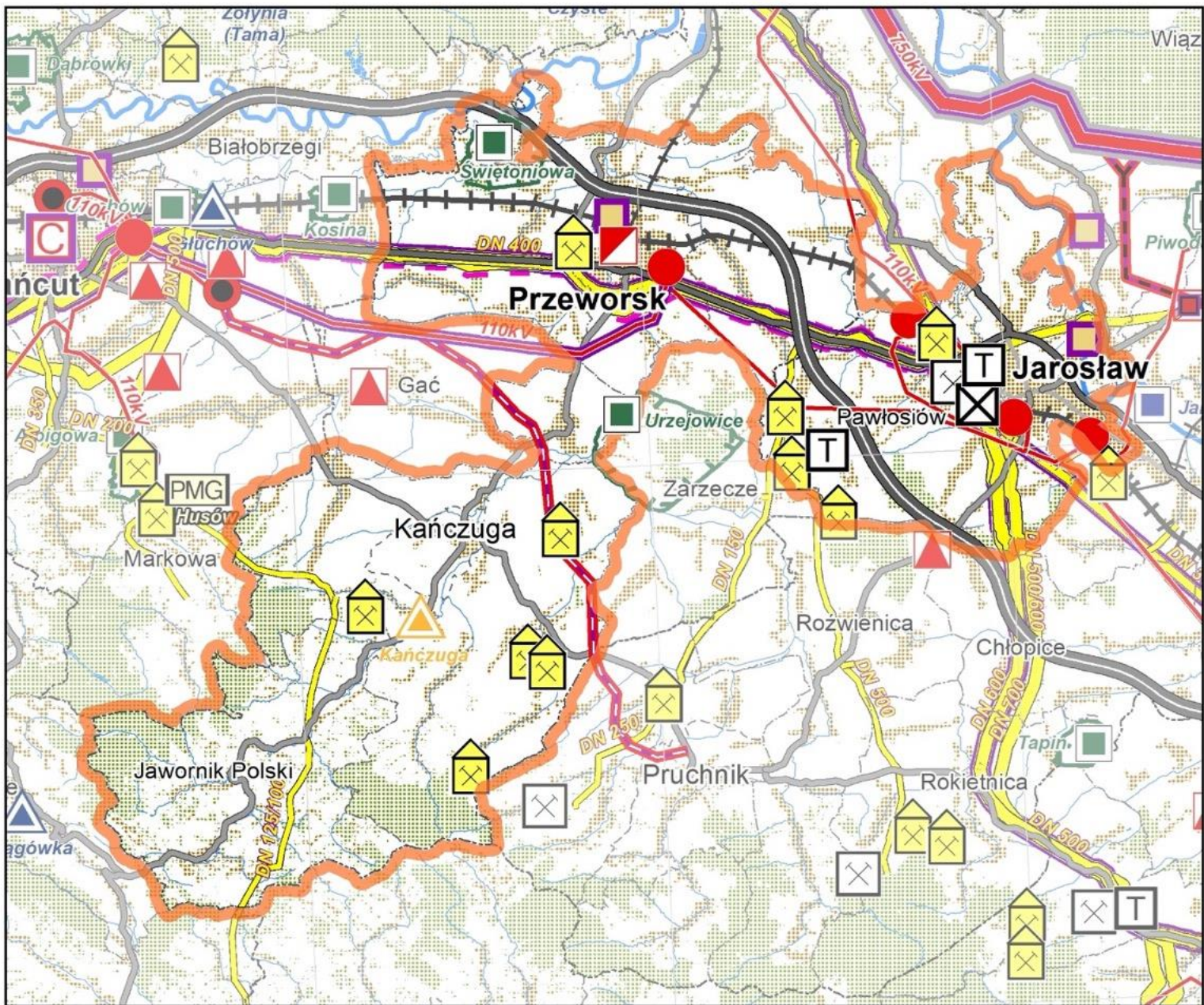
Energia odpadowa (biomasa, gaz wysypiskowy). Na obszarze Partnerstwa istnieje możliwość wykorzystania biomasy na cele energetyczne. Potencjał techniczny biomasy leśnej na terenie powiatu przeworskiego został oceniony na poziomie 11 – 20 GWh, nieco większy występuje w powiecie jarosławskim – od 20 do 40 GWh. Potencjał techniczny biomasy z roślin energetycznych szacuje się na 100 do 200 GWh. Istnieje również możliwości wykorzystania na potrzeby energetyczne potencjałów tkwiących w produkcji biogazu rolniczego oraz z osadów ściekowych – od 1 do 5 GWh. W Jarosławiu funkcjonuje instalacja produkująca energię z biogazu z osadów ściekowych o łącznej mocy 0,13 MW.

Energetyka wodna. Duży potencjał energetyki wodnej występuje w Jarosławiu (ze względu na rzekę San), natomiast rzeki powiatu przeworskiego nie rokują szans na lokalizację siłowni o mocy użytkowej większej od 0,5 MW. Możliwe jest jedynie poszukiwanie lokalizacji dla małych generatorów o znaczeniu lokalnym. Na terenie objętym opracowaniem funkcjonuje jedna mała hydroelektrownia w Przeworsku o mocy 0,097 MW.

Ryc. 15. Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju –
Infrastruktura techniczna

Rysunek na następnej stronie. Źródło: Opracowanie własne na podstawie Planu
Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego 2030

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY
- OBSZAR PARTNERSTWA

Przeworsk OŚRODEK POWIATOWY ZIEMSKI

Kańczuga OŚRODEK GMINNY MIEJSKO-WIEJSKI

Pawłosiów OŚRODEK GMINNY WIEJSKI

UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

- TEREN LEŚNY/ TEREN ZURBANIZOWANY
- WODY POWIERZCHNIOWE
- UJĘCIE WODY PODZIEMNEJ Z USTANOWIONĄ STREFĄ OCHRONNĄ
Urzejowice
- GRANICA TERENU OCHRONY POŚREDNIEJ UJĘCIA WODY PODZIEMNEJ
- WIĘKSZE KOMUNALNE UJĘCIE WODY POWIERZCHNIOWEJ (O ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNEJ POWYŻEJ 1000 DAM /ROK)
- OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH O ŚREDNIEJ PRZEPUSTOWOŚCI POWYŻEJ 1000 M³/D
- SUCHY ZBIORNIK PRZECIWPOWODZIOWY
Kańczuga

110 kV

- LINIA ENERGETYCZNA 110 kV
- GŁÓWNY PUNKT ZASILANIA (GPZ) PRZEMYSŁOWY ZE STACJĄ REDUKCYJNĄ 110kV/SN
- MAŁA ELEKTROWNIA WODNA
- WĘZEL ROZDZIELCZO-POMIAROWY
- DN 700** GAZOCIĄG O ZNACZENIU KRAJOWYM
- DN 250** GAZOCIĄG O ZNACZENIU REGIONALNYM
- DN 150** GAZOCIĄG O ZNACZENIU LOKALNYM
- TŁOCZNIĄ GAZU
- KOPALNIA GAZU ZIEMNEGO
- OŚRODEK ZBIORU GAZU

PLANOWANE DZIAŁANIA

- SIECI INFRASTRUKTURY PRZEWIDZIANE DO ROZBUDOWY I PRZEBUDOWY
- PROPONOWANY PRZEBIEG GAZOCIĄGU WYSOKIEGO CIŚNIENIA
- PROPONOWANY PRZEBIEG LINII 110 kV

4.2. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na Rzecz Rozwoju obejmuje gminy miejskie Jarosław i Przeworsk, gminę miejsko-wiejską Kańczuga oraz gminy wiejskie Jawornik Polski, Przeworsk i Pawłosiów. Na terenie Partnerstwa obok **zwartej zabudowy miejskiej, dominuje zabudowa o niskiej intensywności rozciągnięta wzdłuż dróg.**

Skoncentrowana, zwarta struktura zabudowy miast Jarosław, Przeworsk, Kańczuga jest kontynuowana poprzez luźniejszą zabudowę realizowaną wzdłuż dróg wylotowych z tych miast. Pozostałe miejscowości to w większości wsie jednodrożne (łańcuchówki) z zabudową rozwijającą się wzdłuż dróg na długości nawet do 7 km. W ostatnich dziesięcioleciach nastąpiły i nadal następują żywiołowe, **słabo kontrolowane procesy powstawania wtórnej zabudowy i zmiany jej charakteru** z zagrodowej na jednorodziną, niezwiązaną z gospodarstwem rolnym. Tereny ulegają stopniowej parcelacji pod zabudowę jednorodziną, powstają chaotyczne układy zabudowy oparte o bezpośrednie zjazdy z drogi publicznej. Następuje przemieszanie zabudowy o różnym, potencjalnie konfliktowym charakterze.

Większości mieszkańców Partnerstwa zamieszkuje w obrębie skoncentrowanej zabudowy miejskiej Jarosławia i Przeworska oraz Kańczugi, będącej najmniejszym ośrodkiem miejskim partnerstwa, oraz ma zapewniony **dobry dostęp do obiektów usług publicznych i komercyjnych oraz stosunkowo dobry do sieci infrastruktury technicznej**. Przykładowo, około 66% ogółu mieszkańców, a co za tym idzie podobny odsetek dzieci, zamieszkuje w zasięgu 15-minutowego dojścia pieszego do szkoły podstawowej. Kolejne 31% dzieci może dotrzeć do szkoły podstawowej w ciągu 15 minut podróżując rowerem. Wskaźniki długości sieci infrastruktury, biorąc pod uwagę odsetek korzystającej z sieci ludności, są niższe od przeciętnych dla kraju dla sieci wodociągowej, natomiast dla sieci kanalizacyjnej są znacznie wyższe od przeciętnych.

Zagrożeniem dla ładu przestrzennego i standardu życia mogą być jednak procesy niekontrolowanej suburbanizacji na otaczających terenach wiejskich. Niski stopień koncentracji zabudowy, tworzącej wąskie pasma wzdłuż dróg oraz mała intensywność zabudowy stawiają pod znakiem zapytania możliwość wprowadzenia współczesnych standardów zamieszkiwania w zakresie dostępu do usług oraz infrastruktury technicznej (w tym np. centralnego ogrzewania). Chaotyczne rozlewanie się zabudowy, skutkuje nie tylko dewastacją krajobrazu, ale również generuje **nadmierne koszty funkcjonowania gmin**. Proces taki może następować również w przypadku, gdy zbyt szeroko zaplanowane tereny rozwojowe są

wykorzystywane w niewielkim stopniu, wrywkowo, bez zapewnienia **właściwego dostępu** do standardów uzbrojenia terenu i dostępu do usług publicznych.

Kluczową **szansą rozwojową Partnerstwa jest Jarosław – potencjał wielkiego miasta polskiego złotego wieku**, którego największy rozkwit przypada na XVI i XVII wiek. Odbywające się w nim jarmarki należały do największych nie tylko w kraju, ale też w Europie. Jarosław to miasto z dobrze zachowanym średniowiecznym układem urbanistycznym (XIV w.), liczną historyczną zabudową i szczególną atrakcją turystyczną w postaci rozległych, wielokondygnacyjnych piwnic z charakterystyczną obudową ceglana. Zasób dziedzictwa kulturowego Partnerstwa poszerzają m.in. historyczne centrum miasta w Przeworsku charakteryzujące się dobrze zachowanym średniowiecznym układem centrum wraz ze znaczną liczbą zespołów i obiektów zabytkowych oraz małe galicyjskie miasteczko – Kańczuga. **Ponadto istotną szansą rozwojową jest także bogactwo walorów krajobrazowo-przyrodniczych** Partnerstwa.

4.2.1. Zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

1. **Wspólna** polityka ekologiczna gmin, poprzez podejmowanie wspólnych przedsięwzięć, w tym we współpracy z firmami eksploatującymi zasoby środowiska przyrodniczego i Wodami Polskimi, w zakresie ochrony wód, ziemi, powietrza i krajobrazu jako podstawy dla rozwoju rekreacji oraz turystyki. Rozwój gospodarczy w oparciu o naturalne i przywrócone na terenach pokopalnianych walory przyrodnicze i środowiskowe z jednoczesną dbałością o zachowanie bioróżnorodności naturalnych ekosystemów.
2. Część obszaru Partnerstwa objęta jest formami ochrony przyrody i krajobrazu. Niezbędne jest rygorystyczne respektowanie zakazów i ograniczeń wynikających z ustanowionych form ochrony.
3. Ukierunkowywanie rozwoju gospodarczego Partnerstwa w oparciu o naturalne walory przyrodnicze i środowiskowe z zachowaniem bioróżnorodności naturalnych ekosystemów.
4. Zaleca się działania zmierzające do utrzymania i wzmocnienia powiązań ekologicznych – poprzez wskazanie obszarów niezbędnych do zachowania i wzmocnienie ciągłości regionalnej sieci korytarzy ekologicznych, mających szczególne znaczenie dla gatunków wędrownych.
5. Podstawową formą ochrony terenów otwartych i krajobrazu, które są ograniczonym dobrem wspólnym, jest ich ochrona przed zabudową lub niekorzystną zmianą sposobu użytkowania. Tereny rolne i leśne, tereny położone wzdłuż cieków wodnych

i jezior oraz obszary na przebiegu zielonych korytarzy ekologicznych powinny być chronione przed zabudową w dokumentach planistycznych. Wyjątkiem mogą być jedynie obiekty gospodarcze, związane z gospodarką rolną lub leśną (bez możliwości realizacji nowych siedlisk), niezbędne obiekty infrastruktury, urządzenia związane z regulacją i retencją wód oraz wyspecjalizowane urządzenia obsługi turystyki wodnej.

6. Ustanowienie jednoznacznej granicy pomiędzy terenami zurbanizowanymi (tereny zabudowy) i terenami otwartymi, nie przewidywanymi do zabudowy. Zmiana sposobu użytkowania terenów rolnych na cele nierolnicze powinna następować jedynie w przypadkach uzasadnionych realnym zapotrzebowaniem (przykładowy czas realizacji: do 5-10 lat) i zostać poprzedzona uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a zabudowa poprzedzona lub równoległa z realizacją docelowego uzbrojenia i urządzenia ulic.
7. Ustanowienie zielonych pierścieni wokół Jarosławia, Przeworska i Kańczugi – z ograniczeniami dla nowej zabudowy – połączenie występujących wokół miasta kompleksów leśnych, łąkowych i mokradel oraz terenów rolnych, wolnych od zabudowy lub zabudowanych w nieznacznym stopniu.
8. Wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, połączenie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi spinającymi poszczególne miejscowości i obszary Partnerstwa.
9. Zwiększanie obszarów zielonych na obszarach zurbanizowanych, a także zwiększanie na tych obszarach retencji wód, stosowanie rozwiązań prorolniczych jako jedno z działań adaptujących do zmian klimatycznych. Ustanowienie retencji jako priorytetu projektowania systemów gospodarowania wodami opadowymi. Stosowanie rozwiązań takich jak:
  - zwiększanie udziału powierzchni biologicznie czynnych, a w przypadku realizacji niezbędnych powierzchni utwardzonych stosowanie rozwiązań wodoprzepuszczalnych (np. ażurowych lub z materiałów jamistych, wodoprzepuszczalnych) zamiast powierzchni szczelnych,
  - wykorzystanie istniejących zagłębień i oczek wodnych do retencji,
  - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ odprowadzanych wód (np. poprzez zbiorniki retencyjno–infiltracyjne; zastosowanie drenaży lub skrzynek rozsączających itp.),
  - zakładanie terenów zielonych, zakładanie zielonych dachów i zielonych, żyjących ścian na budynkach/wiatach, sadzenie kwiatnych łąk zamiast trawników,

- zakładanie ogrodów deszczowych zasilanych deszczówką na terenach zurbanizowanych, szczególnie na terenach o znacznym zasklepieniu gleby.
10. Ochrona przed zabudową terenów zagrożonych niebezpieczeństwem powodzi oraz terenów zagrożonych osuwiskami, przy jednoczesnym dostosowaniu właściwego sposobu użytkowania tych terenów ustalonym na poziomie lokalnym, m.in. w dokumentach planistycznych, mając na uwadze zapobieganie zagrożeniom lub minimalizowanie ich potencjalnych skutków.
  11. W kontekście kształtowania stanu zasobów wodnych, przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacji do zmian klimatu, potrzebne jest wprowadzenie i egzekwowanie standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmujących m.in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji - uwzględnienie ww. aspektów w planowaniu przestrzennym oraz przy wydawaniu decyzji administracyjnych, w celu ochrony terenów zieleni przed presją zabudowy i „betonowaniem” nieruchomości.

4.2.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej

1. Ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w tym wartościowych układów urbanistycznych, ruralistycznych, Parku Kulturowego w Jarosławiu, obiektów architektury sakralnej, rezydencjonalnej, historycznych zespołów parkowych, zabytkowej kolejki wąskotorowej Przeworsk – Dynów, a także zadrzewień przydrożnych i śródpolnych jako elementu lokalnego krajobrazu.
2. Uznanie za pomnik historii zespołu staromiejskiego i zespołu oo. Dominikanów w Jarosławiu oraz rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych Jarosławia i Przeworska oraz Kańczugi.
3. Przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb. Wykorzystanie istniejących obiektów i zespołów zabudowy o wysokich walorach kulturowych (pałace, dwory, parki, zabudowę folwarczną) do rozwoju funkcji usługowych, w tym turystyki poprzez adaptację dla bazy noclegowej, lecznictwa, SPA, usług edukacyjnych itp.
4. Wykorzystanie lokalizacji (położenia, połączeń komunikacyjnych, uzbrojenia technicznego, zachowanych elementów zagospodarowania) m.in. dawnych założeń folwarcznych dla realizacji nowych inwestycji przetwórczych lub innych aktywności gospodarczych (adaptacji na inne współczesne funkcje).
5. Estetyzacja istniejącej zabudowy poprzez wprowadzenie spójnej polityki krajobrazowej i ograniczanie ilości reklam.

6. Zachowanie i ochrona budownictwa drewnianego, poprzez utrzymanie wartościowych obiektów in situ lub przeniesienie na teren skansenu.
7. Przypadki samowoli budowlanej polegającej na nielegalnej realizacji zabudowy lub zmiany sposobu użytkowania terenów rolnych (np. poprzez sytuowanie obiektów niezwiązanych trwale z gruntem, niewymagających pozwolenia na budowę) powinny być skutecznie zwalczane.

4.2.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów

4.2.3.1. Zapotrzebowanie w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Przygotowywana zmiana przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa sposób obliczania zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową oraz obliczania chłonności terenów niezabudowanych i luk w zabudowie - w planie ogólnym, który ma zastąpić studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Zgodnie z projektem rozporządzenia określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, bierze się pod uwagę:

- prognozowaną, przyszłą liczbę mieszkańców gminy w perspektywie 20 lat;
- przyszły standard zamieszkiwania wyrażony powierzchnią użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca, z założeniem, że standard ten będzie się poprawiał w ciągu kolejnych 20 lat w tempie zgodnym z trendem wyznaczonym z okresu ostatnich 10 lat.

Jako okres perspektywiczny do analiz przyjęto rok 2041. Prognozowana liczba mieszkańców obszaru Partnerstwa zgodnie z prognozami GUS w 2041 r. wyniesie około 84,3 tys. osób, zaś wskaźnik standardu zamieszkiwania około 37 m²/mieszkańca. Dla takich wielkości zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową ogółem wyniesie 3,1 mln m² PUM.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wyniesie około 0,54 mln. m² PUM, dla około 14,7 tys. osób.

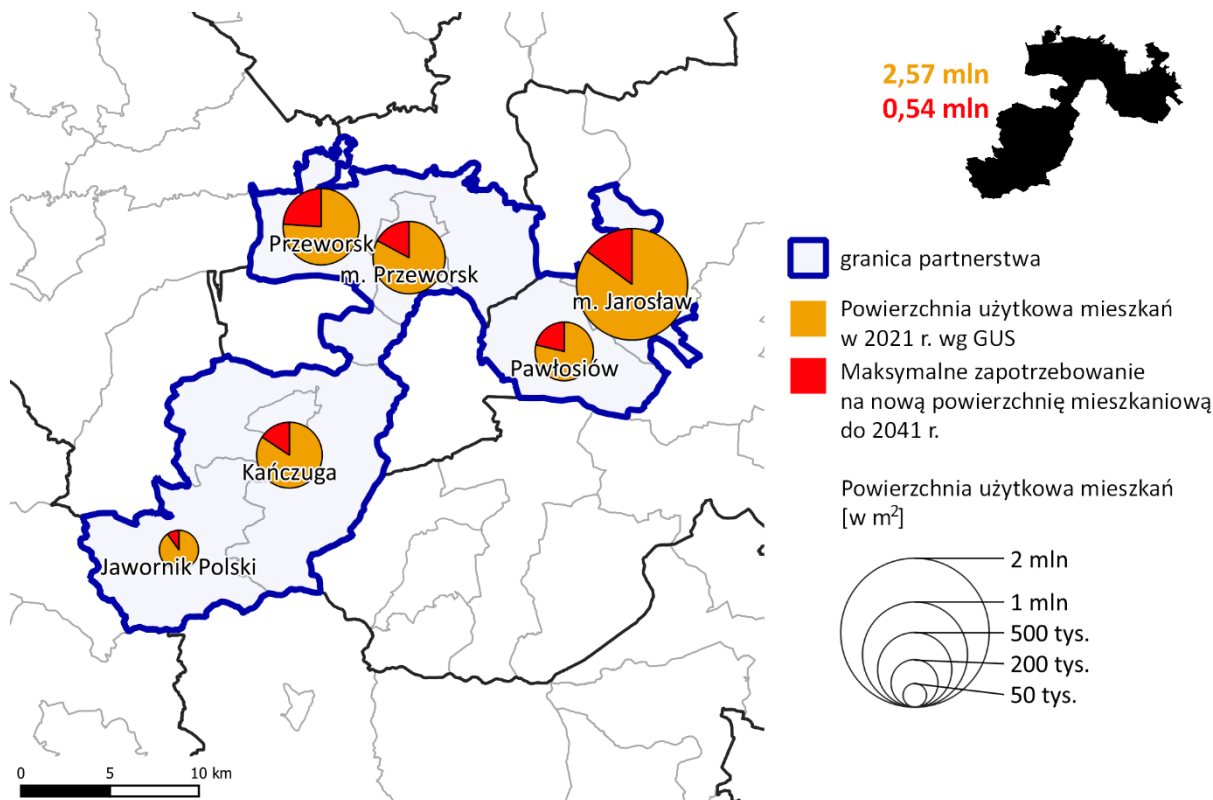
Szczegółowe wyliczenia zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową dla poszczególnych gmin przedstawiono w formie tabelarycznej oraz na kartogramie na następnej stronie.

Tab. 7 Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w Jarosławsko-Przeworskim Partnerstwie do 2041 r.

Gmina (w) wiejska (m) miejska (m-w) miejsko-wiejska	Powiat	Liczba ludności			Standard zamieszkiwania (PUM/mieszkańca)		Powierzchnia użytkowa mieszkań		Zapotrzebowanie na nową zabudowę	
		w osobach			m ² /osobę		m ² (ogółem)		w osobach	w PUM (m ²)
		2021 r.	2030 r.	2041 r.	2021 r.	2041 r.	2021 r.	2041 r.	do 2041 r.	
Jarosław (m)	jarosławski	36303	33610	31117	27,9	37,9	1003320	1179326	4644	176006
Pawłosiów (w)	jarosławski	8448	8647	8851	30,3	36,9	256899	326590	1889	69691
Przeworsk (m)	przeworski	14881	14208	13565	27,9	36,7	412445	497852	2327	85407
Jawornik Polski (w)	przeworski	4301	4090	3889	30,8	37,6	131739	146240	386	14501
Kańczuga (m-w)	przeworski	11925	11906	11887	29,2	34,6	346805	411291	1864	64486
Przeworsk (w)	przeworski	14657	14802	14948	28,9	37,1	421815	554587	3579	132772
Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju		90515	87263	84258	28,4	37,0	2573023	3115885	14688	542862

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i BDOT.

Ryc. 16. Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań w Jarosławsko-Przeworskim Partnerstwie na rzecz Rozwoju do 2041 r.

4.2.3.2. Ograniczanie rozpraszania / ochrona zwartości zabudowy istniejących miast i miejscowości

1. Zachowanie zwartości zespołów zabudowy miast i miejscowości, przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy poprzez dostępne instrumenty polityki przestrzennej. Pod nową zabudowę należy w pierwszej kolejności wykorzystać tereny już zurbanizowane, w szczególności tereny, budynki lub obiekty, które utraciły swoje walory użytkowe lub uległy degradacji (brownfields) oraz niewykorzystane, liczne luki w istniejącej zabudowie.
2. Rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej w pierwszej kolejności w obszarach zwartej, w pełni wykształconej struktury funkcjonalno-przestrzennej – zapewniającej dostępność do szkół, transportu zbiorowego i infrastruktury technicznej w obrębie aglomeracji wodno-ściekowych.
3. W sytuacji wyczerpania rezerw terenowych wewnątrz istniejącej zabudowy, nowe struktury należy projektować w formie skupionej - jako jednostki sąsiedzkie, wyposażone w niezbędne usługi publiczne i lokalne ośrodki usługowe. Nowe jednostki mogą być kontynuacją istniejących struktur zwartej zabudowy (zabudowa krawędziowa) lub tworzyć małe miejscowości (jednostki satelitarne). Należy wykluczyć rozwój zabudowy w formie pasmowej wzdłuż dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych, na rzecz koncentracji zabudowy.
4. Rozwijanie idei miasta / miejscowości 15-minutowej, w tym poprzez skupianie zabudowy, dla zapewnienia dostępu do podstawowych usług publicznych i komercyjnych oraz w miarę możliwości do znaczącej liczby miejsc pracy w zasięgu 15 minutowego dojazdu pieszo (długość dojazdu do 1 km) lub w szerszym obszarze w zasięgu 15 minutowego dojazdu rowerem od miejsca zamieszkania.
5. Ograniczenie zabudowy letniskowej indywidualnej. Należy wykluczyć zabudowę letniskową w formach rozproszonych stanowiących zagrożenie dla środowiska oraz element ekspansji na tereny otwarte i zawłaszczania najbardziej atrakcyjnych elementów krajobrazu, który stanowi dobro wspólne i powinien podlegać ochronie.
6. Ograniczanie zabudowy na terenach rolniczych (poza zwartą zabudowę) wyłączenie do istniejących gospodarstw rolnych, celem ograniczenia suburbanizacji przy zachowaniu siedlisk zabudowy zagrodowej.

4.2.3.3. Kreowanie wielofunkcyjnych i zróżnicowanych społecznie sąsiedzkich zespołów mieszkaniowo-usługowych wyposażonych w atrakcyjne przestrzenie publiczne

1. Preferowanie wielofunkcyjnych zespołów zabudowy, sprzyjających integracji społecznej, które oferują atrakcyjne i dostępne usługi, mieszkania i możliwości pracy dla grup społecznych o zróżnicowanych potrzebach i dochodach. Zespoły wielofunkcyjne gwarantują też całodzienną aktywność użytkowników na danym obszarze.
2. Kreowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, szczególnie rewitalizacja wartościowej substancji zdegradowanych centrów miast i miejscowości oraz przywrócenie pierwotnej funkcji miejskiego placu wraz z priorytetem ruchu pieszego w centrach ośrodków.
3. Realizacja hierarchicznej sieci ośrodków usługowych, grupujących obiekty usługowe i wyposażonych w atrakcyjne przestrzenie publiczne w oparciu o istniejące obiekty usług publicznych i komercyjnych.
4. Rezygnacja z lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w zakresie usług handlu (poza artykułami wielkogabarytowymi, np. budowlanymi), gastronomii i rozrywki, na rzecz nasycania usługami obszarów śródmiejskich, rynków, ulic handlowych, placów oraz osiedlowych zespołów usługowych z preferencją dla ruchu pieszego.
5. Kształtowanie ośrodków usługowych z ograniczeniem realizacji monofunkcyjnych parterowych obiektów usługowych, na rzecz realizacji zabudowy o funkcjach mieszanych, w tym zabudowy usługowo-mieszkaniowej, w formach architektonicznych i gabarytach dostosowanych do rangi ośrodka i kontekstu miejsca. Wykorzystanie parterów budynków na usługi, w szczególności w centrach miast i w obszarach ośrodków usługowych, w narożnikach ulic.
6. Wzmacnianie lokalnych centrów usługowych miejscowości wiejskich nasycanie ich nową zabudową i żywymi przestrzeniami publicznymi. Wprowadzenie bardziej zwartych, wielorodzinnych form zabudowy może być alternatywą dla dalszego jej rozpraszania.
7. Zapewnienie terenów zieleni i wypoczynku na terenach zabudowy wielorodzinnej, w ramach osiedla i na poziomie miejskim. Wykorzystanie istniejących obszarów zieleni (np. łąki, lasy, zadrzewienia) oraz obiektów fizjograficznych (np. jeziora, rzeki, wzniesienia) poprzez wbudowanie ich w komunalny system zieleni publicznej.

8. Lokalizowanie nowych obszarów aktywności gospodarczej (stref gospodarczych) w pobliżu lokalnych ośrodków wzrostu, zapewniających uzbrojenie terenu, najlepszą dostępność komunikacyjną i brak konfliktów przestrzennych, np. z zabudową mieszkaniową i turystyczną, a także z otwartym krajobrazem.

4.2.4. Kierunki rozwoju systemów transportu i infrastruktury technicznej

4.2.4.1. Kierunki rozwoju systemów transportu i komunikacji publicznej

1. Kreowanie przyjaznego dla pieszych i rowerzystów układu ulic, ograniczanie wielkości kwartałów zabudowy, wprowadzanie nowych i rewitalizacja istniejących powiązań, bezpiecznych przejść „na skróty”, eliminowanie konieczności użycia samochodu, a w konsekwencji zatorów komunikacyjnych, hałasu i zanieczyszczenia powietrza.
2. Rozwijanie sieci dróg i ścieżek rowerowych oraz uliczek przyjaznych dla pieszych i rowerzystów – uliczek ruchu uspokojonego lub wolnych od samochodów. W szczególności na osiedlach mieszkaniowych, w sąsiedztwie szkół i przedszkoli oraz w centrach miast w obrębie prestiżowych przestrzeni publicznych.
3. Stosowanie, przy technicznym projektowaniu ulic miejskich i osiedlowych, rozwiązań zachęcających do podróży pieszych oraz innych, niewymagających użycia samochodu, takich jak ruch rowerowy i transport publiczny. Rozwiązania drogowe w obszarach zabudowy powinny minimalizować geometrię dróg i skrzyżowań, pozostawiając jednocześnie wystarczającą, wygodną przestrzeń dla pieszych, ruchu rowerowego, transportu publicznego, jak również dla osób niepełnosprawnych i starszych (m.in. dogodnie usytuowane i wygodne przystanki, pasy zieleni, krótkie przejścia dla pieszych w obrębie skrzyżowań: w poziomie terenu i na wprost).
4. Rekomenduje się działania na rzecz integracji transportowej gmin poprzez wspólne podejście do organizacji transportu zbiorowego na poziomie Partnerstwa. Pozwoli to na lepszą koordynację oferty transportowej oraz oszczędności powodowane większą skalą zamówienia oferty przewozowej.
5. Rozwijanie wysokiej jakości, dostępnego transportu publicznego, ze zwróceniem szczególnej uwagi na rozwiązania węzłów przesiadkowych – maksymalne skracanie drogi przejść pomiędzy różnymi środkami transportu.
6. Organizacja parkingów Park&Ride (Parkuj i Jedź) i Bike & Ride (Parkuj rower i Jedź), w ramach węzłów integrujących różne środki transportu (stacja kolejowa).
7. Rozwijanie w miarę możliwości systemów współużytkowania środków transportu (rower miejski, hulajnoga miejska, car-sharing, itp.).

8. Rozwój systemu szybkiego wsiadania i wysiadania (Kiss & Ride) przy obiektach kumulujących mieszkańców (zakłady pracy, miejsca usług publicznych, miejsca gromadzenia się ludności).
9. Wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza centra miast i miejscowości poprzez budowę obwodnic.
10. Limitowanie liczby miejsc parkingowych w centrach miast przy jednoczesnym ograniczeniu czasu parkowania lub wprowadzeniu opłat parkingowych w celu równoważenia popytu i podaży miejsc parkingowych. Właściwa polityka parkingowa w centrum ma na celu zapewnienie pełnej dostępności dla pieszych i rowerzystów oraz transportu zbiorowego jako nadrzędnych w stosunku do dostępności samochodem.
11. Zmniejszanie zajętości terenów przez parkingi poprzez ich realizację w formach spiętrzonych np. nad parterami usługowymi lub wewnątrz kwartałów zabudowy. W obszarach centralnych należy wykluczyć realizację indywidualnych boksów garażowych, które zajmują więcej miejsca niż miejsca parkingowe i mogą być wykorzystywane jedynie przez właściciela (nie podlegają rotacji). Długotrwały postój pojazdów ciężarowych oraz autobusów może być dopuszczony wyłącznie na specjalnych, wyznaczonych do tego parkingach.
12. Wykorzystanie potencjału istniejącej infrastruktury transportowej, w szczególności kolejowej (w tym kolej wąskotorowa) do przewozów pasażerskich.

4.2.4.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

1. Dalszy rozwój infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej szczególnie w kierunkach miejscowości stanowiących lokalne ośrodki usługowe i na obszary przeznaczone dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej, w tym w rozwój systemów centralnego ogrzewania w oparciu o skojarzoną produkcję energii elektrycznej i ciepła (kogenerację) lub z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.
2. Rozwój małej energetyki wodnej, w szczególności małych turbin, poprzez wykorzystanie istniejącej zabudowy hydrotechnicznej (budowli piętrzących) oraz innych innowacyjnych rozwiązań, z jednoczesnym utrzymaniem lub poprawą drożności cieków wodnych jako korytarzy.
3. Rozwój instalacji OZE wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lokalizowanych na budynkach, budowlach oraz w obrębie terenów już zainwestowanych - na terenie całego Partnerstwa. Ograniczenie rozwoju farm fotowoltaicznych na terenach otwartych, w szczególności należy unikać lokalizacji:

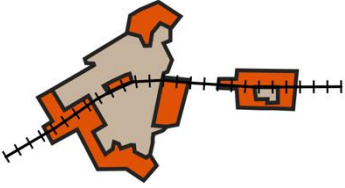

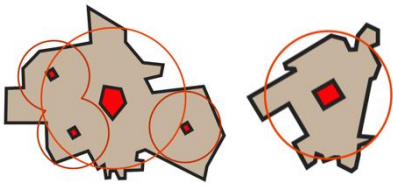
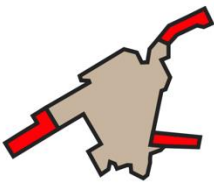

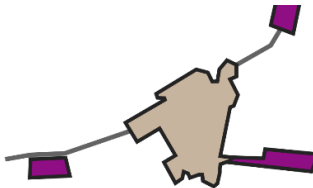

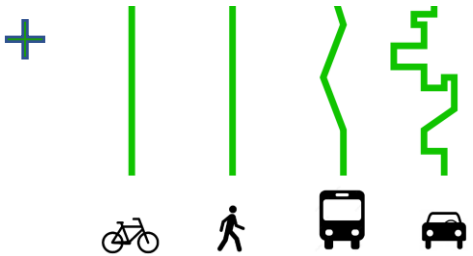
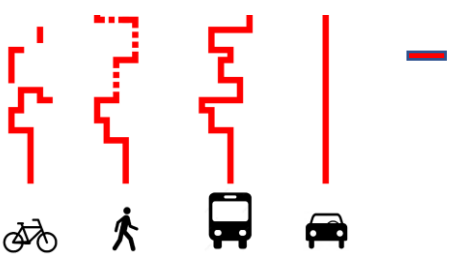
- na gruntach wysokich klas bonitacyjnych (I-IV), w obrębie kompleksów glebowych o wysokiej przydatności rolniczej,
  - w obrębie regionalnych lub lokalnych korytarzy ekologicznych, gdzie mogłyby zakłócać naturalne procesy migracji zwierząt,
  - na terenach otwartych o wyróżniających się walorach przyrodniczych i krajobrazowych, gdzie mogłyby te walory degradować.
4. Rozwój lokalnych instalacji OZE z wykorzystaniem energii wiatrowej, geotermalnej lub hydrotermalnej, biomasy lub biogazu na terenie całego Partnerstwa – z wykluczeniem lokalizacji, które mogłyby negatywnie wpływać na otoczenie, w szczególności na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową.

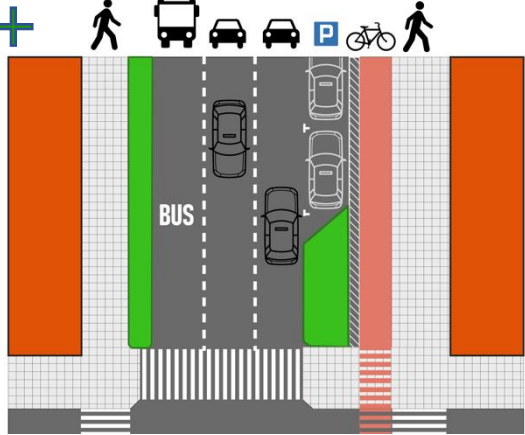
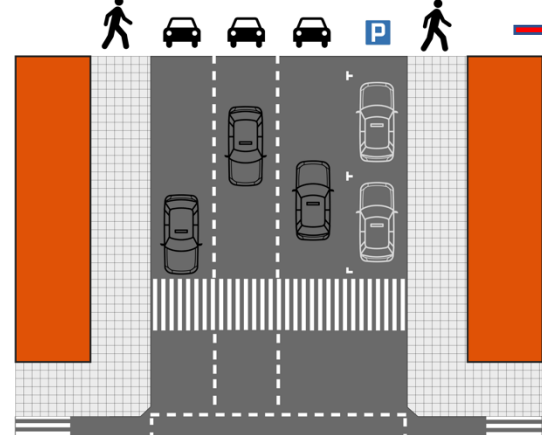
4.2.5. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

1. Na obszarze Partnerstwa występują obszary o dominującej funkcji rolniczej charakteryzujące się dobrymi warunkami dla prowadzenia produkcji rolnej - gleby dobrej i bardzo dobrej jakości. Należy chronić grunty rolne najwyższych klas bonitacyjnych przed zmianą sposobu użytkowania.
2. Należy dążyć do rozwoju rolnictwa zintegrowanego z przetwórstwem poprzez lokalizację i budowę inkubatorów przedsiębiorczości wspierających m.in. wyspecjalizowane, ekologiczne formy rolnictwa i przetwórstwa.
3. Działalność rolniczą na terenach rolnych należy traktować jako priorytetową. Zajmowanie terenów rolnych na inne funkcje (np. pod budownictwo lotniskowe, mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne, infrastrukturalne) należy traktować, jako ostateczność w przypadku wykluczenia możliwości wykorzystania innych lokalizacji, w szczególności terenów, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje - przewidzianych do przekształceń.

Ryc. 17. Pozytywne i negatywne schematy rozwoju zabudowy i zagospodarowania

Przykłady pozytywne / korzystne (+)	Przykłady negatywne / niekorzystne (-)
ZABUDOWA MIESZKANIOWA / ZABUDOWA OGÓŁEM	
<p data-bbox="204 1630 252 1675">+</p> <p data-bbox="220 1809 753 1841">ROZWÓJ DO WEWNĄTRZ – WYKORZYSTANIE REZERW</p>	 <p data-bbox="957 1809 1232 1841">ZABUDOWA ROZPROSZONA</p>

Przykłady pozytywne / korzystne (+)	Przykłady negatywne / niekorzystne (-)
 <p data-bbox="213 517 759 544">MODEL KRAWĘDZIOWY / NOWE JEDNOSTKI OSADNICZE</p>	 <p data-bbox="903 517 1281 544">ZABUDOWA PASMOWA WZDŁUŻ DRÓG</p>
USŁUGI KOMERCYJNE I PUBLICZNE	
 <p data-bbox="201 824 770 851">HIERARCHICZNE WIELOFUNKCYJNE OŚRODKI USŁUGOWE</p>	 <p data-bbox="903 824 1281 851">ZABUDOWA PASMOWA / ZEWNĘTRZNA</p>
ZABUDOWA BIUROWA, PRZEMYSŁ NIEUCIĄŻLIWY	
 <p data-bbox="213 1131 759 1158">MODEL KRAWĘDZIOWY / ZABUDOWA WIELOFUNKCYJNA</p>	 <p data-bbox="871 1131 1313 1158">ZABUDOWA ZEWNĘTRZNA MONOFUNKCYJNA</p>
ZABUDOWA TURYSTYCZNA / LETNISKOWA	
 <p data-bbox="228 1435 743 1498">SILNY OŚRODEK TURYSTYKI KWALIFIKOWANEJ ZLOKALIZOWANY W MIEJSCOWOŚCI TURYSTYCZNEJ</p>	 <p data-bbox="831 1435 1361 1498">OBRZEŻNA ZABUDOWA PASMOWA WOKÓŁ ZBIORNIKA LUB ZABUDOWA ROZPROSZONA</p>
PROJEKTOWANIE DRÓG I PRZESTRZENI PUBLICZNYCH	
 <p data-bbox="228 1861 743 1888">PRIORYTET DLA RUCHU PIESZYCH I ROWERZYSTÓW</p>	 <p data-bbox="839 1861 1345 1888">PRIORYTET DLA PŁYNNEGO RUCHU SAMOCHODÓW</p>

Przykłady pozytywne / korzystne (+)	Przykłady negatywne / niekorzystne (-)
	
<p>PRZESTRZEŃ PUBLICZNA - PRZYJAZNA DLA PIESZYCH I ROWERZYSTÓW ULICA RUCHU MULTIMODALNEGO</p>	<p>PRZESTRZEŃ NIEPRZYJAZNA DLA PIESZYCH I ROWERZYSTÓW TRASA KOMUNIKACYJNA DLA SAMOCHODÓW</p>

Źródło: opracowanie własne.

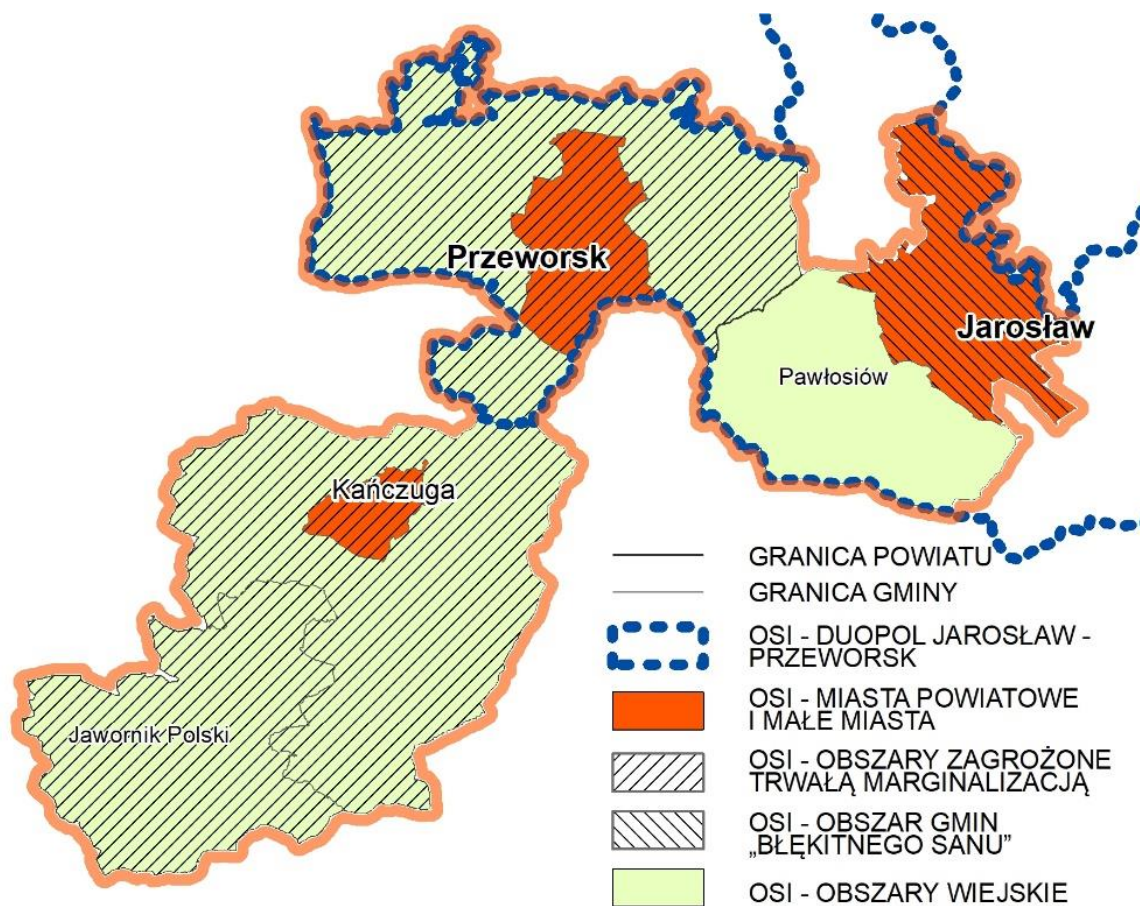

4.3. Obszary strategicznej interwencji określone w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

W Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030 (przyjętej uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXVII/458/20 z dnia 28.09.2020 r.) określono Obszary Strategicznej Interwencji wynikające z kompilacji dwóch podejść – krajowego (SOR i KSRR 2030) i regionalnego. W SRWP 2030 wskazano 5 OSI obejmujących zasięgiem obszar Partnerstwa Jarosławsko – Przeworskiego. Są to:

1. Duopol Jarosław – Przeworsk,
2. Miasta powiatowe i małe miasta,
3. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją,
4. Obszar gmin „Błękitnego Sanu”,
5. Obszary wiejskie.

Ryc. 18. Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju - obszary strategicznej interwencji określone w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

Źródło: Opracowanie własne na podst. Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

4.3.1. OSI – Duopol Jarosław – Przeworsk

OSI – Duopol Jarosław – Przeworsk prawie w całości mieści się w obszarze Partnerstwa, obejmując jego północną część, czyli **gminy miejskie Jarosław i Przeworsk** oraz **gminy wiejskie Przeworsk i Pawłosiów**. Z duopolu jedynie gmina wiejska Jarosław znajduje się poza granicami Partnerstwa. W SRWP 2030 obszar duopolu predysponowany jest do rozwoju funkcji kulturalnych oraz gospodarczych, w szczególności rozwijania powiązań z Ukrainą. Bogate zasoby materialnego dziedzictwa kulturowego tworzą potencjał do rozwoju turystyki, w tym turystyki kulturowej. Należy rozważyć dywersyfikację partnerów wymiany międzynarodowej. Zakładane działania:

- wzmacnianie sieci ciężarów grawitacyjnych miast regionu stanowiących szansę do stworzenia sieci stymulowania przepływu procesów rozwojowych;
- rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej;
- wspieranie rozwoju strefy działalności gospodarczej w kierunku powstawania i efektywnego funkcjonowania przedsiębiorstw wraz z oddziaływaniem na obszary wiejskie;
- kreowanie nowych miejsc pracy oraz zwiększenie wartości PKB poprzez rozwój sektora usług i przedsiębiorstw;
- dywersyfikacja gospodarki biegunów wzrostu i ich obszarów funkcjonalnych celem wzmocnienia funkcji gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem możliwego okresu regresu gospodarczego w wymiarze ponadregionalnym;
- zniwelowanie istniejących barier transgranicznych i zacieśnienie współpracy gospodarczej z przedsiębiorstwami z Ukrainy i Słowacji;
- wprowadzenie w ośrodkach miejskich rozwiązań wpisujących się w ideę Smart City;
- kształtowanie miejskich terenów zieleni w nawiązaniu do idei: „zielone miasta”;
- wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego.

4.3.2. OSI – Miasta powiatowe i miasta małe

- W tym OSI znalazły się wszystkie **miasta** Partnerstwa: **Jarosław, Przeworsk i Kańczuga**. Zakładane działania:

- poprawa i rozwój warunków prowadzących do dynamizacji przedsiębiorczości w oparciu o potencjalne specjalizacje gospodarcze ośrodka miejskiego;
- wzmacnianie powiązań funkcjonalnych w celu przywrócenia roli ośrodka w układzie osadniczym;
- zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców poprzez rozwój kompetencji zawodowych;
- modernizacja przestrzeni miejskiej umożliwiającej wykorzystanie potencjałów i zasobów miast, w tym turystycznych i wypoczynkowo-rekreacyjnych;
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępu do usług publicznych;
- rozwój kapitału społecznego i wzmocnienie tożsamości regionalnej poprzez zaangażowanie mieszkańców w procesy rozwojowe;
- poprawa jakości zarządzania poprzez współpracę z innymi samorządami terytorialnymi;
- podejmowanie działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu środowiska;
- poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji oraz związanego z nim zjawiska smogu;
- kreowanie instrumentów przyciągających do osiedlania się w miastach, w szczególności osób młodych i wykształconych;
- wykorzystanie możliwości programowych i finansowych UE w obszarze polityki miejskiej;
- dostosowanie sieci usług i zagospodarowania przestrzennego do zmian demograficznych;
- niwelowanie barier transportowych poprzez rozwój systemów transportu zbiorowego pomiędzy ośrodkami miejskimi a sąsiednimi obszarami wiejskimi oraz innymi ważnymi ośrodkami miejskimi;
- rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych, tras rowerowych jako alternatywy dla przemieszczania się.

4.3.3. OSI – Obszary zagrożone trwałą marginalizacją

OSI – Obszary zagrożone trwałą marginalizacją – obejmują część Partnerstwa leżącą w powiecie przeworskim. Zakładane działania:

- rozwój sektora inwestycji prywatnych w oparciu o lokalne zasoby;

- aktywizacja lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych, poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów publicznych, prywatnych, organizacji pozarządowych i mieszkańców;
- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej poprzez zapewnienie przygotowanych terenów inwestycyjnych;
- pobudzenie procesów rozwojowych poprzez zapewnienie lepszej dostępności komunikacyjnej na zewnątrz, w tym rozwój infrastruktury drogowej łączącej się z węzłami sieci dróg szybkiego ruchu oraz infrastruktury kolejowej;
- włączenie komunikacyjne obszarów o utrudnionej dostępności;
- dostosowanie infrastruktury technicznej (energetycznej, telekomunikacyjnej, wodnokanalizacyjnej) i społecznej warunkującej rozwój gospodarczy i wyższą jakość życia mieszkańców;
- wzmocnienie roli instytucji publicznych jako inicjatora nawiązywania partnerstw, współpracy z innymi instytucjami publicznymi, społeczeństwem i innymi interesariuszami na rzecz rozwoju regionu;
- ograniczenie skutków peryferyjnego położenia obszarów przygranicznych poprzez wielopłaszczyznowe wykorzystanie potencjału współpracy transgranicznej;
- intensyfikacja działań w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

4.3.4. OSI – Obszar gmin „Błękitnego Sanu”

OSI – Obszar gmin „Błękitnego Sanu”, do którego z Partnerstwa należy tylko **miasto Jarosław**. Zakładane działania:

- wykorzystanie biegu rzeki San dla rozwoju przedsiębiorczości i atrakcyjności turystycznej poprzez wielofunkcyjne wykorzystanie i zagospodarowanie jego brzegów i obszarów nadbrzeżnych;
- utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego w zlewni rzeki San poprzez rozwiązanie w sposób skoordynowany problemu gospodarki wodno-ściekowej i składowania odpadów;
- zabezpieczenia obszaru gmin „Błękitnego Sanu” przed zagrożeniem powodziowym.

4.3.5. OSI – Obszary wiejskie

- OSI – Obszary wiejskie obejmują wszystkie tereny Partnerstwa poza miastami. Zakładane działania:

- w ramach wielofunkcyjnego rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej:
  - poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu;
  - zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
  - modernizacja i rozbudowa energetycznych linii przesyłowych jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa mieszkańców;
  - rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej;
  - poprawa zarządzania sektorem gospodarki odpadami;
  - tworzenie korzystnych warunków w tym kompleksowej infrastruktury technicznej dla rozwoju przedsiębiorczości.
- w ramach rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich:
  - promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów;
  - aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej;
  - kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej;
  - wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjno-usługowych;
  - ukierunkowanie na dywersyfikację specjalizacji w celu podniesienia towarowości gospodarstw rolniczych;
  - rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.
- w ramach integracji i aktywizacji społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym:
  - wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej;
  - podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych;
  - poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do zwiększenia poczucia

- tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyczyniającej się do wykreowania produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby;
  - promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczelarstwo itp. oraz usługi socjalne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło itp.);
  - upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej;
  - wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.
- w ramach racjonalizacji przestrzeni wiejskiej:
    - dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców;
    - efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów;
    - wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej;
    - poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów mających na celu urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
    - budowa oraz modernizacja infrastruktury wspierającej rozwój funkcji kulturowo-społecznych na terenach wiejskich;
    - racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniovych i zagospodarowania poscaleniowego.

4.4. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla partnerstwa

Terytorialny wymiar polityki rozwoju przejawia się w programowaniu rozwoju i podejmowaniu interwencji w stosunku do wskazanych obszarów strategicznej interwencji. Na obszarze Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa, oprócz pięciu obszarów strategicznej interwencji (OSI) określonych w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030, wskazuje się niżej wymienione obszary

strategicznej interwencji mające kluczowe znaczenie dla rozwoju gmin Partnerstwa oraz działania zakładane na tych obszarach.

4.4.1. OSI I – Bieguny rozwoju - Jarosław i Przeworsk oraz lokalne ośrodki wzrostu

OSI I jest nawiązaniem i rozwinięciem OSI wymienionych w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030: *OSI - Duopol Jarosław – Przeworsk* oraz *OSI - Miasta powiatowe i małe miasta*. Celem jest wzmocnienie atrakcyjności usługowej i osiedleńczej głównych ośrodków miejskich: Jarosławia i Przeworska jako duopolu subregionalnego oraz wzmocnienie pozostałych ośrodków gminnych.

Zakładane działania:

- 1.1. Poprawa koordynacji i jakości zarządzania przestrzenią poprzez współpracę z innymi samorządami terytorialnymi i społecznością lokalną.

Rekomendacje:

- *Stworzenie wspólnej platformy współpracy między gminami oraz między gminą a jej mieszkańcami w oparciu o spójny system informacji przestrzennej.*

- 1.2. Porządkowanie ekstensywnie zagospodarowanych struktur zabudowy, wzmocnianie ośrodków usługowych oraz jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych w obszarach centralnych ośrodków gminnych w celu przywrócenia/wzmocnienia ich roli w układzie osadniczym oraz wsparcia budowy tożsamości miejsca i poczucia lokalnej dumy mieszkańców.

Rekomendacje:

- *Wyłonienie najlepszych koncepcji odbudowy/rozbudowy/rewitalizacji obszarów centralnych ośrodków gminnych w drodze konkursów urbanistyczno-architektonicznych*
- *Przygotowanie i realizacja projektów odbudowy, rozbudowy lub rewitalizacji, w tym ofert inwestycyjnych dla inwestorów zewnętrznych - mających na celu lepsze wykorzystanie zasobów terenów uzbrojonych oraz poprawę jakości życia mieszkańców.*

- 1.3. Ograniczanie rozpraszania zabudowy, racjonalne wykorzystanie terenów położonych w zasięgu istniejących i planowanych węzłów komunikacyjnych jako miejsc koncentracji zabudowy mieszkaniowo-usługowej

Rekomendacje:

- *Działania koordynacyjno-projektowe – przygotowanie nowej przestrzeni urbanizacji w zasięgu do 15 min. dojazdu do powstających punktów przesiadkowych lub przystanków*

- *Przygotowanie projektów zabudowy i zagospodarowania terenów przy węzłach przesiadkowych dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej*
- *Przygotowanie ofert inwestycyjnych dla inwestorów zewnętrznych - wykorzystanie potencjału terenów, które będą miały dogodny, szybki połączenie drogowe/kolejowe z otoczeniem Partnerstwa.*

1.4. Poprawa jakości środowiska poprzez rozwój infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej oraz lokalnych systemów grzewczych, ograniczenie niskiej emisji oraz ruchu samochodowego, rozwój odnawialnych źródeł energii.

Rekomendacje:

- *Wyznaczanie pod nową zabudowę terenów w zasięgu sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz z możliwością podłączenia do lokalnych systemów grzewczych*
- *Wyznaczanie stref bez samochodu lub z ograniczeniami dla ruchu samochodów, w szczególności w centrach miejscowości, w obrębie prestiżowych przestrzeni publicznych (np. rynek miejski) oraz w sąsiedztwie świadczenia usług publicznych (edukacja, zdrowie, opieka, kultura)*
- *Rozwijanie sieci dróg i ciągów ulic przystosowanych do komunikacji dla pieszych i rowerzystów, szczególnie w miejscach uspokojonego ruchu lub wolnych od samochodów - w centrach miast, w obrębie prestiżowych przestrzeni publicznych, na osiedlach mieszkaniowych, w sąsiedztwie szkół i przedszkoli*
- *Budowa instalacji służących produkcji energii odnawialnej; w przypadku instalacji fotowoltaicznych preferowana lokalizacja na budynkach mieszkalnych, obiektach publicznych.*

1.5. Zwiększenie dostępności terenów zielonych

Rekomendacje:

- *Rozbudowa systemu miejskich terenów zieleni urządzonej (parki, zieleńce) stanowiących obszar wypoczynku i rekreacji oraz element kompozycji urbanistycznej oraz wiązanie ich z terenami zieleni naturalnej otaczającymi miasto.*

4.4.2. OSI II - Rozwój gospodarczy wykorzystujący przygraniczne położenie Partnerstwa

Wzmocnienie gospodarki z wykorzystaniem potencjału korytarzy transportowych wschód-zachód w bliskości z sąsiednią Ukrainą.

Zakładane działania:

- 2.1. Wykorzystanie szansy wynikającej z położenia przy szlakach komunikacyjnych wschód-zachód i bliskość granicy. Aktywne działania na rzecz promocji gospodarczej obszaru Partnerstwa oraz przyciągania podmiotów gospodarczych.

Rekomendacje:

- *Doskonalenie systemu obsługi przedsiębiorców, w tym wspomaganie rozwoju instytucji otoczenia biznesu*
- *Wsparcie rozwoju branży logistycznej, transportowej, budowlanej, wytwórstwa części, prefabrykatów*
- *Stworzenie kompleksowej oferty na potrzeby udziału w odbudowie Ukrainy i współpracy gospodarczej z Ukrainą (w tym usługi magazynowe, logistyczne, handlowe, obsługi biznesu)*
- *Tworzenie warunków do budowania powiązań kooperacyjnych przedsiębiorstw z biznesem Ukrainy.*

- 2.2. Tworzenie zwartych terenów inwestycyjnych oraz realokacja aktywności gospodarczych kolidujących z zabudową mieszkaniową, porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej poszczególnych miejscowości i gmin.

Rekomendacje:

- *Wskazanie terenów do lokalizacji inwestycji w sąsiedztwie autostrady A4, dróg krajowych, linii kolejowych oraz opracowanie (wyłonienie najlepszych) koncepcji zagospodarowania przestrzennego*
- *Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod względem zaopatrzenia w wymaganą infrastrukturę techniczną*
- *Intensyfikacja użytkowania terenów zainwestowanych (brownfields).*

4.4.3. OSI III – Wzmacnianie powiązań komunikacyjnych

Zakładane działania:

- 3.1. Wzmacnianie lokalnych powiązań transportowych w celu poprawy dostępności ośrodków usługowych w układzie osadniczym, rozwój komunikacji publicznej

Rekomendacje:

- *Poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym poprzez rozbudowa systemu dróg gminnych i powiatowych oraz modernizację jego najstarszych elementów*
- *Wzmacnianie powiązań komunikacyjnych, w celu poprawy dostępności ośrodków usługowych w układzie osadniczym, w tym integracja z Przeworską Kolejką Wąskotorową, z Podkarpacką Koleją Aglomeracyjną oraz jej przedłużenie do Jarosławia, a także rozwój komunikacji publicznej*

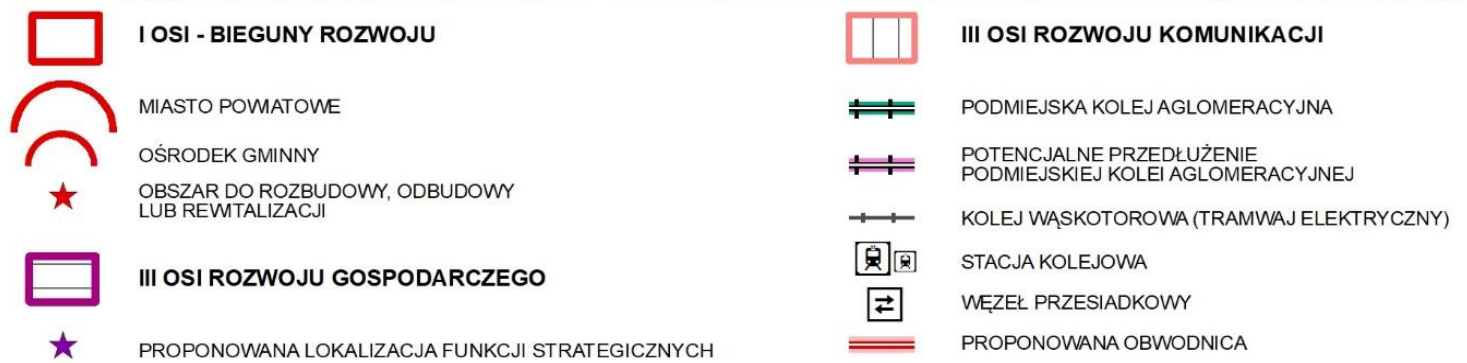
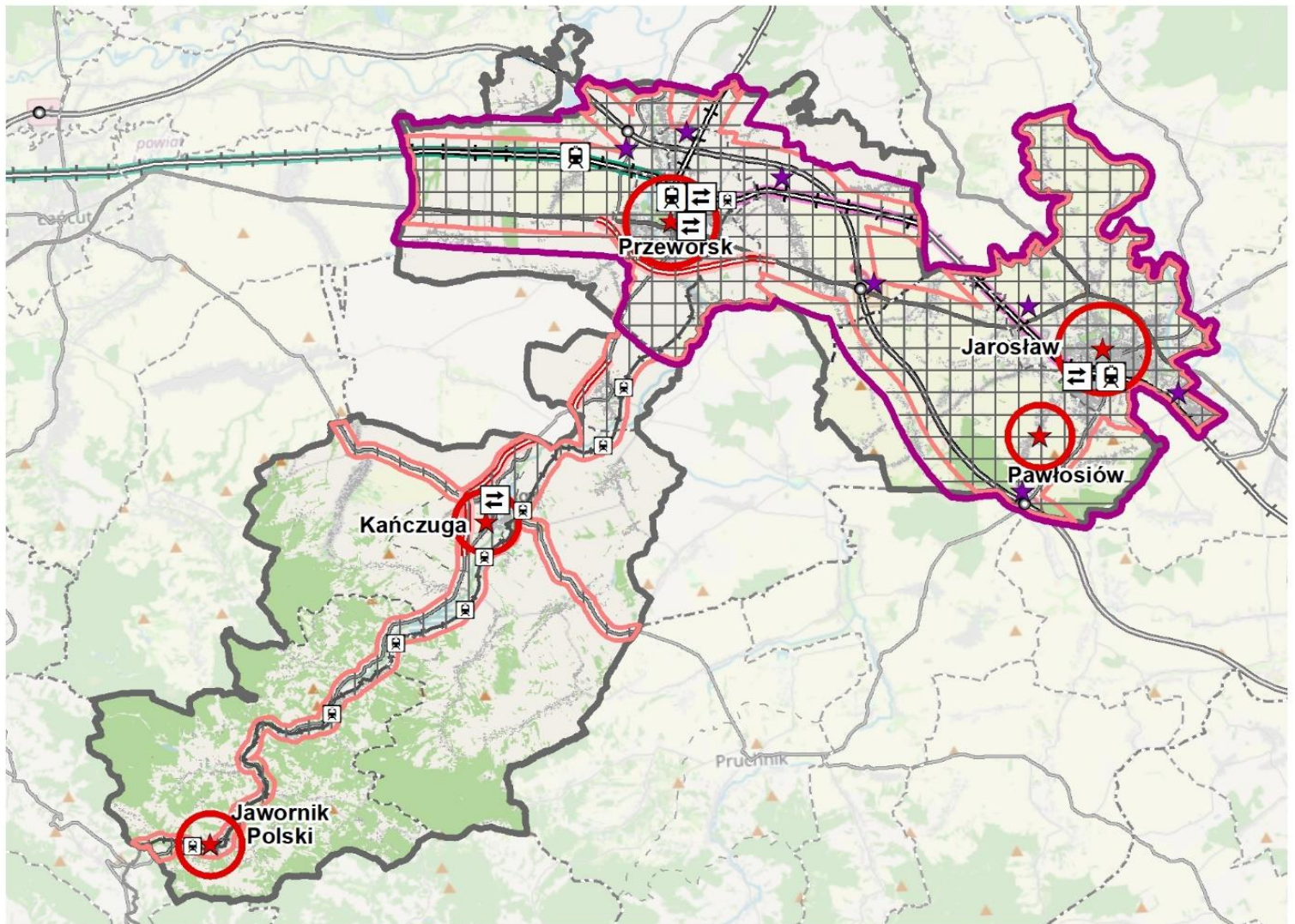
- *Budowa przyjaznych i bezpiecznych przystanków oraz węzłów przesiadkowych transportu publicznego, wraz z parkingami Park&Ride i Bike&Ride, w szczególności związanych linią kolejową E30, w obrębie której funkcjonuje Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna, a także w obrębie Przeworskiej Kolejki Wąskotorowej*
- *Budowa obwodnicy Przeworska na drodze krajowej DK94 oraz obwodnic Kańczugi i Urzejowic na drodze wojewódzkiej DW835.*

3.2. Komunikacja rowerowa jako realna alternatywa do przemieszczania się wewnątrz: miejscowości, gmin Partnerstwa.

Rekomendacje:

- *Rozbudowa systemu dróg rowerowych tworzących sieć dostępu do wszystkich miejscowości Partnerstwa oraz integrujących wewnętrznie poszczególne miejscowości, w szczególności ułatwiających dostęp do centrów miejscowości gminnych, ośrodków usługowych i centrów usług publicznych (zdrowie, edukacja, opieka, kultura)*
- *Dostosowanie infrastruktury transportowej i taboru komunikacji publicznej do obsługi pasażera z rowerem.*

Ryc. 19. OSI kluczowe dla gmin Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju: OSI I, II, III

Źródło: Opracowanie własne.

4.4.4. IV. OSI rozwoju potencjału przyrodniczego i kulturowego

Zakładane działania:

4.1. Rozwój sektora rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego

Rekomendacje

- *Opracowanie mechanizmów zmierzających do zwiększenia efektywności produkcji rolnej – m.in. systemu dzierżawy gruntów rolnych, strategii scaleń – jako odpowiedzi na współczesne problemy wsi, w tym zmiany demograficzne (starzenie się społeczeństwa, wyludnianie)*
- *Stworzenie warunków zachęcających do zakładania i funkcjonowania wyspecjalizowanych grup producenckich prosperujących również na potencjale zlokalizowanym poza obszarem Partnerstwa*
- *Promocja i wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego.*

4.2. Rewitalizacja obiektów i terenów mogących stanowić atrakcyjne obszary rozwoju usług turystycznych.

Rekomendacje:

- *Rewitalizacja Przeworskiej Kolei Wąskotorowej Pogórzanin, w tym modernizacja, przebudowa budynków stacji kolejowych w celu dostosowania do rozwoju funkcji turystycznych*
- *Rewitalizacja, renowacja, modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego, stanowiących potencjał turystyczny Partnerstwa*
- *Wykorzystanie obiektów dziedzictwa kulturowego (dwory, pałace, folwarki), a także budynków, obiektów, które utraciły swoje walory użytkowe i są niewykorzystane, jako miejsc rozwoju bazy noclegowej, lecznictwa, SPA itp.*
- *Przeprowadzenie analizy oceniającej zasadność oraz potencjalne korzyści dla rozwoju turystyki odtworzenia grodziska w Chodakówce*
- *Promocja lokalnych wartości krajobrazu, tradycji architektonicznej, lokalnych form zabudowy i zagospodarowania, zieleni przydomowej i zieleni terenów otwartych (w tym utrzymywanie charakterystycznych zadrzewień przydrożnych).*

4.3. Rozwój infrastruktury turystycznej

Rekomendacje:

- *Budowa infrastruktury szlaków pieszych oraz ścieżek i szlaków rowerowych oraz łączących centra miejscowości z interesującymi zabytkami i obiektami, umożliwiając dostęp do turystycznych i kulturowych ofert Partnerstwa*

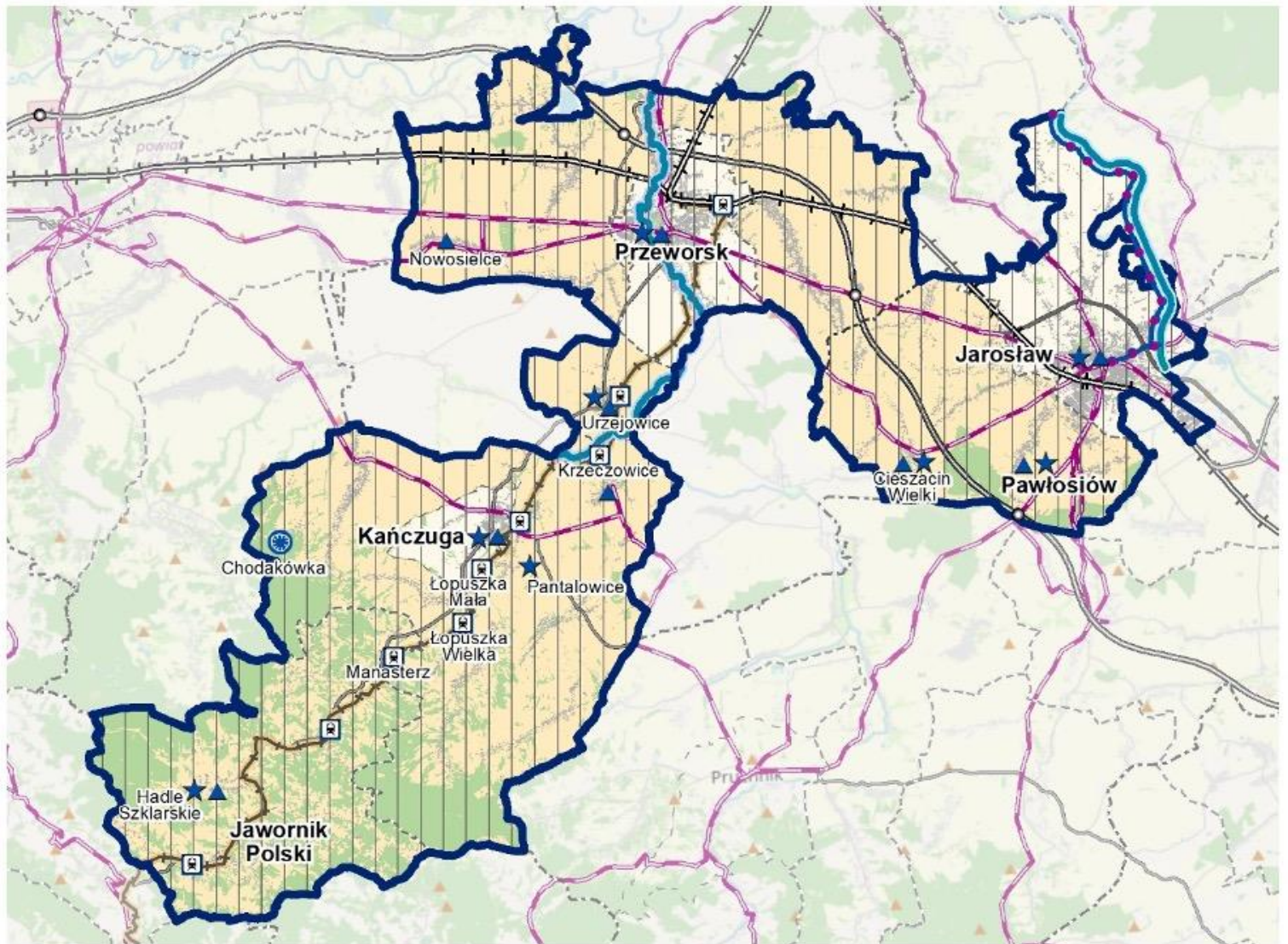
- *Tworzenie infrastruktury umożliwiającej rozwój turystyki kajakowej na wyznaczonych odcinkach rzeki San i Mleczki - udroźnianie cieków, budowa przystani, przygotowania sprzętu i logistyki, itp.*
- *Rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społeczno-kulturalnej m.in. poprzez budowę i adekwatne wyposażenie obiektów, w tym basenów, kompleksów sportowych, budowę wież widokowych (m.in. w Pawłosiowie, Pantalowicach), budowę tężni, urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku*
- *Tworzenie bazy turystycznej noclegowej, gastronomicznej, agroturystycznej dającej możliwość zatrzymania turysty na dłużej niż na jeden dzień.*

4.4. Wsparcie w zakresie budowy wspólnego produktu turystycznego

Rekomendacje:

- *Opracowanie produktów turystycznych powiązanych z funkcjonowaniem Przeworskiej Kolei Wąskotorowej, w tym wykorzystanie stacji kolejowych jako miejsc lokalizacji atrakcji turystycznych*
- *Promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych), wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnych*
- *Wsparcie mieszkańców w realizacji działań mających na celu kultywowanie lokalnych tradycji i wzmocnienie tożsamości regionalnej, w tym kreowanie klastra kulinarnego*
- *Wspieranie rozwoju agroturystyki, wykorzystującej lokalne zasoby*
- *Utworzenie bazy/sieci informacji turystycznej o atrakcjach gmin Partnerstwa, a także o możliwościach łączenia ich z innymi produktami turystycznymi spoza Partnerstwa (np. zlokalizowanymi w Łąncucie, Leżajsku, Markowej, Zarzeczcu itp.)*
- *Opracowanie aplikacji cyfrowej, nawiązującej do historii i tradycji regionu, połączonej z innymi produktami turystycznymi, istotnej w promowaniu turystyki rodzinnej, weekendowej oraz szkolnej*
- *Opracowanie i rozmieszczenie w terenie tablic informacyjnych o szlakach kulturowych przebiegających w obszarze Partnerstwa*
- *Połączenie bulwarów nad Sanem ze szlakiem Św. Jakuba (Via Regia)*
- *Utworzenie ścieżek edukacyjnych wzdłuż szlaków rowerowych.*

Ryc. 20. OSI kluczowe dla gmin Partnerstwa Jarosławsko-Przeworskiego: OSI IV

Źródło: Opracowanie własne.

5. Projekty

5.1. Proces identyfikacji i wyboru projektów

Lista projektów została wstępnie opracowana na podstawie pracy warsztatowej w dniach 27 stycznia 2023 r. oraz 10 marca 2023 r. Następnie materiał opracowany na warsztatach został przekazany do konsultacji wewnętrznej każdej jednostki wchodzącej w skład Partnerstwa. Ostatnim etapem dla uszczegółowienia listy projektów było opracowanie fiszek projektowych.

Zgodnie zapisami Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpackiego 2021-2027 (FEP 2021-2027), wsparciem w ramach Innego Instrumentu Terytorialnego mogą zostać objęte **tylko Gminy Jawornik Polski, Kańczuga oraz powiat przeworski**, gdyż tylko one zaliczają się do obszarów, o których mowa w Rozdziale I pkt 3, pkt 4 i pkt 5 lit. a), lit. b) i lit. c), w Rozdziale II pkt 2 i Rozdziale III pkt 1, pkt 3 i pkt 4 Załącznika nr 1 do FEP 2021-2027. W związku z tym pozostali członkowie Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na Rzecz Rozwoju, a więc **Gmina Pawłosiów, Przeworsk oraz Miasto Przeworsk i Jarosław** nie będą mogli ubiegać się w ramach IIT o finansowanie, będą jednak mogły aplikować o fundusze w ramach ZIT. Zatem, ponieważ na jednym obszarze Partnerstwa będą mogły równolegle funkcjonować dwa różne instrumenty terytorialne, tworzące Partnerstwo jednostki samorządu terytorialnego zapewnią **komplementarność** podejmowanych działań oraz to, że **nie będzie występowało podwójne finansowanie** projektów realizowanych w ramach obu instrumentów. Organem, który zapewni przestrzeganie powyższych zasad jest powołana na mocy podpisanego Porozumieniu Rada Partnerstwa. Aktualnie, w ramach przygotowania do wdrażania strategii ZIT, nie zostały jeszcze przygotowane projekty.

W konsekwencji, w strategii przygotowano dwie listy projektów tj. do Innego Instrumentu Terytorialnego oraz - pozostałe projekty.

5.2. Lista projektów do IIT

Projekty przedstawione poniżej koncentrują się na wykorzystaniu Innego Instrumentu Terytorialnego, o którym mowa w Dz. 6.2. Programu FEP 2021-2027, wpisując się w jego cele.

Gminy tworzące Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju zaliczają się do obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, posiadając też poważne walory kulturowe, co stanowi o jego znaczącej, choć nadal potencjalnie, atrakcyjności turystycznej. Zaplanowane w ramach strategii rozwoju ponadlokalnego inwestycje w konkretne miejsca i obiekty, odwołujące się do jego endogenicznych potencjałów, historycznych, kulturowych, przyrodniczych, stworzą szansę na przyspieszenie rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, wzmacniającego wymiar kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarze Partnerstwa.

Wszystkie cztery zaplanowane projekty skoncentrowane są na kreacji oferty turystycznej Partnerstwa, tworząc łącznie **zintegrowany produkt turystyczny**.

W tworzeniu produktu turystycznego pt. **'Wąskim torem szeroko w historię: szlakiem tradycji i przyrody'**, stawiamy na autentyczność i lokalne dziedzictwo, pragnąc, by każdy odwiedzający nasze Partnerstwo doświadczył zarówno jego bogatej historii, jak i piękna naturalnych krajobrazów oraz bogactwa dziedzictwa kulturowego.

Podstawową **osią**, wokół której organizowany jest **produkt turystyczny 'Wąskim torem szeroko w historię: szlakiem tradycji i przyrody'** jest **Przeworska Kolejka Wąskotorowa Pogórzanin**. Ta historyczna, 46-kilometrowa trasa kolejowa, urozmaicona o 600-metrowy tunel, jedyny na polskich trasach kolei wąskotorowej, jest nie tylko świadkiem historii, ale i magnesem dla turystów. Trasa Przeworskiej Kolei Wąskotorowej słusznie uważana jest za jedną z najbardziej malowniczych w Polsce. Odcinek trasy związany z produktem turystycznym 'Wąskim torem szeroko w historię: szlakiem tradycji i przyrody' rozpoczyna się w Przeworsku, przejeżdża przez dwa stalowe mosty na rzece Mlecze, dociera na stację w Kańczudze, następnie w Łopuszce Małej, osiągając na końcu Partnerstwa Jawornik Polski. Przedsięwzięcia objęte projektami składającymi się na produkt turystyczny 'Wąskim

torem szeroko w historię: szlakiem tradycji i przyrody' są komplementarne i jednocześnie nie pokrywają się z projektami realizowanymi dotychczas przy Przeworskiej Kolejce Wąskotorowej Pogórzanin⁴.

Idea produktu turystycznego 'Wąskim torem szeroko w historię: szlakiem tradycji i przyrody' polega na tym, że turyści, przyjeżdżając do Partnerstwa, będą przemieszczać się do poszczególnych atrakcji, zlokalizowanych na jego obszarze, korzystając z unikalnej i niezwykle atrakcyjnej formy transportu, jaką oferuje Przeworska Kolejka Wąskotorowa, napędzana historycznym parowozem, uratowanym dzięki projektowi. Po drodze, wysiadając na przystankach, będą mogli wybierać te atrakcje, które najbardziej odpowiadają ich profilowi turystycznemu (turystyka zorientowana na kulturę i dziedzictwo kulturowe, turystyka przyrodnicza, rodzinna, rekreacyjna). Podejście takie, nawiązujące do koncepcji szlaku turystycznego, spowoduje wydłużenie pobytu turysty na obszarze Partnerstwa (krótkie pobyty turystyczne są jednym ze zdiagnozowanych w strategii Partnerstwa

---

⁴ Dotychczas zrealizowano (lub są w realizacji) następujące projekty adresowane do Przeworskiej Kolejki Wąskotorowej Pogórzanin:

W latach 2019-2021 przy współfinansowaniu Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach Programu Ochrona Zabytków wykonano część prac budowlanych przy zabytkowym budynku Lokomotywni i Hali Napraw w Przeworsku. Całkowita wartość wykonanych dotychczas prac opiewa na kwotę ok 712 000,00 zł. W 2021 zakończono również prace na budynku Stacji Przeworsk. Koszt wykonania wyniósł ok. 1 870 000,00 zł. Zadanie finansowane było ze środków Funduszu Przeciwdziałania Covid- 19.

W czerwcu 2023 zakończono prace przy budynku stacyjnym kolejki wąskotorowej w Kańczudze. Po wykonaniu prac remontowych budynek stacyjny został przywrócony do dawnej świetności. Odnowiono detale, starannie odtworzono elementy historyczne oraz odświeżono wnętrze. Całkowity koszt zadania wyniósł 2 415 670,28 zł

Obecnie trwa realizacja projektu „Rewitalizacja Kolei Dojazdowej Przeworsk Wąskotorowy – Dynów” związanego z remontem części torowiska, finansowanego w ramach RPO Województwa Podkarpackiego 2014-2020. Wartość projektu wynosi ok. 56 273 215,55 zł, w tym dofinansowanie z EFRR - 37 636 407,49 zł.

Kolejne prace remontowe prowadzone są na odcinku linii uszkodzonej w wyniku powodzi w czerwcu 2020. Zadanie finansowane jest w ramach Funduszu Solidarności Unii Europejskiej i wynosi ok. 3 000 000,00 zł.

deficytów), a tym samym zostawi on więcej pieniędzy na miejscu. Zaowocuje to rozwojem w otoczeniu usług towarzyszących, komercyjnych, głównie usług gastronomicznych, noclegowych, ale także handlowych, produkcji i sprzedaży pamiątek i inne. Planowany produkt turystyczny, o cechach szlaku turystyczno-kulturowego, umożliwi także udostępnianie przestrzeni turystycznej do uprawiania pieszych wędrówek czy wycieczek rowerowych na obszarze Partnerstwa. Co istotne, koncept produktu turystycznego zachęca również do pozostawiania samochodu na pierwszym przystanku, i wykorzystywaniu na szlaku transportu zbiorowego. Oznaczać to będzie istotną redukcję śladu węglowego generowanego w produkcji turystycznym.

Głównymi **adresatami produktu turystycznego** 'Wąskim torem szeroko w historię: szlakiem tradycji i przyrody' są: rodziny z dziećmi, osoby preferujące turystykę rekreacyjną, aktywną, a także przyrodniczą i kulturową.

Realizacja projektów będzie miała także **istotne znaczenie dla lokalnych przedsiębiorców**, da silny impuls dla wzmocnienia współpracy z nimi, stwarzając nowe możliwości rozwijania usług turystycznych, a przez to wzmocnienia lokalnej gospodarki. Dzięki zaawansowanej modernizacji i rozbudowie infrastruktury turystycznej, przedsiębiorcy z sektora usługowego, w tym gastronomii, handlu i obsługi turystycznej, otworzą się na nowe, obiecujące perspektywy biznesowe.

Rozwinięcie współpracy z lokalnymi społecznościami i partnerami dodatkowo różnicuje ofertę turystyczną. Lokalni przedsiębiorcy będą mogli aktywnie uczestniczyć w organizacji wydarzeń oraz dostarczać usługi towarzyszące. Ta synergia między projektem a lokalnymi przedsiębiorcami przyczyni się do budowania atrakcyjnej oferty turystycznej.

Inicjatywa tworzenia miejsc serwisowych dla rowerów i promowanie środków transportu przyjaznych dla środowiska przyczyni się do rozwoju usług wypożyczalni i naprawy sprzętu rekreacyjnego. Całkowita modernizacja i wprowadzenie nowych atrakcji przyciągną większą liczbę turystów, generując wzrost popytu na lokalne produkty i usługi. W efekcie projekt nie tylko umocni lokalną przedsiębiorczość, ale także stworzy sprzyjające warunki do generowania zrównoważonych przychodów i nowych miejsc pracy dla mieszkańców regionu.

Realizacja projektów przyczyni się do **wzmocnienia partycypacji społecznej**, zaktywizuje społeczność lokalną, angażując ją w proces podejmowania decyzji i kształtowania przyszłości swojego regionu. Działania w ramach partycypacji społecznej obejmą:

- Przeprowadzenie otwartych konsultacji społecznych, zapewniając mieszkańcom aktywny udział w formułowaniu opinii oraz zgłaszaniu sugestii. Jest to istotny element decyzyjny, umożliwiający uwzględnienie różnorodnych perspektyw i potrzeb społeczności.
- Wprowadzenie kompleksowego programu edukacyjnego i informacyjnego, mającego na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat celów projektu oraz korzyści, jakie przyniesie dla lokalnej społeczności. Poprzez dostarczenie szczegółowych informacji projekt stawia na budowanie pełnego zrozumienia i akceptacji inwestycji.
- Aktywne zaangażowanie mieszkańców w prace związane z terenami zieleni, obejmujące m.in. wspólne sadzenie roślin i pielęgnację terenów zielonych. Ten aspekt projektu nie tylko umożliwia społeczności aktywny udział w kształtowaniu przestrzeni publicznej, ale także buduje wspólnotę i zwiększa poczucie odpowiedzialności za otoczenie.

W ten sposób projekt stawia na dialog i aktywne uczestnictwo społeczności lokalnej, co jest kluczowe dla zrównoważonego rozwoju oraz trwałego sukcesu Projektu.

Zintegrowany, nowoczesny produkt turystyczny, wykorzystując potencjał miejsc oraz Przeworskiej Kolejki Wąskotorowej, łączący kluczowe atrakcje Partnerstwa, stanie się wizytówką województwa Podkarpackiego, spajając historię, kulturę i piękno przyrody, jednocześnie przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju społeczności, wspierając lokalny biznes i promując ekoturystykę. M.in. z tego powodu, w każdym z czterech projektów tworzących produkt turystyczny zaplanowany zostanie punkt informacji turystycznej, co najmniej w formie infokiosku oraz aplikacji mobilne. W każdym z nich oferowana będzie kompleksowa informacja o pełnej ofercie turystycznej całego Partnerstwa.

Realizacja czterech, zintegrowanych wzajemnie projektów, będzie silnie wspierać kreację **marki turystycznej** Partnerstwa. Potrzeba wykreowania takiej marki jest zapisana bezpośrednio w strategii, wynika z diagnozy, była też silnie akcentowana podczas prac nad tym dokumentem.

Produkt turystyczny 'Wąskim torem szeroko w historię: szlakiem tradycji i przyrody' zostanie przygotowany i będzie wdrażany przy zachowaniu **Zasad zrównoważonej turystyki**, a więc będzie pomagał chronić przyrodę, tradycje, kultywować lokalną

tożsamość, podejmowane działania będą planowane i realizowane w ścisłej koordynacji przestrzennej z sąsiednimi gminami.

Poniżej zaprezentowano projekty, które będą się ubiegać o dofinansowanie w ramach Funduszy dla Województwa Podkarpackiego - wsparcie w ramach Działania FEPK.06.02 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich i małych miast:

1.	Tytuł projektu 1	"Era pary i parkowe odkrycia: parowozem do atrakcji turystycznych Zespołu Pałacowo-Parkowego w Hadlach Szklarskich " .
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie
4.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027:</p> <p>Typ I. ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych.</p> <p>Projekt skupia się na modernizacji i rozbudowie infrastruktury turystycznej, a także na zachowaniu unikalnych zabytków techniki kolejowej i tworzeniu nowych atrakcji.</p> <p>Projekt obejmuje inwestycje w infrastrukturę turystyczną, mające na celu wzmocnienie i rozwój oferty atrakcji Zespołu Pałacowo-Parkowego w Hadlach Szklarskich oraz remont zabytkowej lokomotywy-parowozu.</p> <p>Dzięki inwestycjom w infrastrukturę turystyczną, zostanie zwiększona oferta usługowa i atrakcyjność Zespołu Pałacowo-Parkowego w Hadlach Szklarskich⁵. Ważnym elementem projektu będzie</p>

⁵ Już obecnie, Zespół Pałacowo-Parkowy w Hadlach Szklarskich oferuje szeroki zestaw usług turystyczno-rekreacyjnych, także noclegowych. Poszerzenie oferty, w wyniku realizacji projektu Era pary i parkowe odkrycia: parowozem do atrakcji turystycznych Zespołu Pałacowo-Parkowego w Hadlach Szklarskich, spowoduje wydłużenie czasu pobytu turysty.

	<p>odrestaurowany, zabytkowy parowóz, który w nowej odsłonie poprowadzi malowniczą kolejkę wąskotorową do atrakcji dla turystów, oferując dodatkową usługę transportową dla zwiedzających. Realizacja projektu stworzy przed odwiedzającymi wyjątkową atrakcję, umożliwiającą podróż w czasie do epoki pary. Przejażdżki kolejką wąskotorową oferują alternatywny sposób transportu, a odnowiony parowóz dodaje unikalnego klimatu i historii poszczególnym miejscom tworzącym produkt turystyczny. Dzięki inwestycjom, goście będą mieli okazję nie tylko cieszyć się atrakcjami Zespołu Pałacowo-Parkowego, ale również przenieść się do czasów minionych, co przyczyni się do rozwoju turystyki i podniesie atrakcyjność regionu.</p> <p>Projekt łączy w sobie unikatową ofertę dla miłośników historii kolejnictwa, osób poszukujących relaksu w grotach solnych, a także rodzin pragnących spędzić czas na świeżym powietrzu. Współpraca z lokalnymi społecznościami i partnerami może wpłynąć na zróżnicowanie oferty turystycznej w Partnerstwie. Dzięki projektowi nastąpi organizacja wydarzeń, podczas których turyści mogą zobaczyć, dotknąć i dowiedzieć się o historii lokomotywy parowej Px48-1734. Stworzenie groty solnej, oferującej terapię solną i relaksacyjne sesje, korzystając z naturalnych właściwości soli, pozwoli turystom na wypoczynek. Nowo wybudowane zjeżdżalnie urozmaicą pobyt, szczególnie dla rodzin z dziećmi. Utworzenie parkingu i miejsc serwisowych dla rowerów przy Zespole Pałacowo-Parkowym w Hadlach Szklarskich zwiększy dostępność oferty turystycznej a także przyczyni się promowania środków transportu przyjaznych dla środowiska, takich jak rowery czy elektryczne hulajnogi. Jednocześnie pozwoli turyście kontynuować podróż kolejką wąskotorową po Partnerstwie.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności: Zadanie 1) stworzenie groty solnej, budowę zjeżdżalni i innych atrakcji a także budowę parkingu (jako niezbędnego elementu dla zapewnienia dostępu do atrakcji w ramach większej inwestycji), z małą architekturą, jak ławki, oświetleniem (wyłącznie terenu parkingu) i miejscami do serwisowania rowerów na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego w Hadlach Szklarskich. Zadanie realizowane przez Gminę Jawornik Polski.</p>
--	--

		Zadanie 2) prace konserwatorsko-restauratorskie nad zabytkową lokomotywą parową Px48-1734 z tendrem Ptx48-1734. Ten kultowy pojazd, wpisany do Rejestru Zabytków, po odnowie stanie się nie tylko elementem dziedzictwa technicznego, ale także środkiem lokomocji w nowym produkcie turystycznym. Zadanie realizowane przez Powiat przeworski.
5.	Budżet projektu	15 000 000,00 PLN
6.	Okres realizacji projektu	2024-2025
7.	Wskaźniki produktu/ Wskaźniki rezultatu	WLWK-PLRO138 - Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem

1.	Tytuł projektu 2	"Przystanek przygoda: rewitalizacja i nadanie nowych funkcji dworca Kolejki Wąskotorowej w Jaworniku-Przedmieście oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej pobliskiego zalewu Łopuszka Mała"
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie
4.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: - I. ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych. Projekt obejmuje rewitalizację oraz nadanie nowych funkcji dworcowi Przeworskiej Kolejki Wąskotorowej zlokalizowanemu w Jaworniku-Przedmieście oraz wzmocnienie atrakcyjności turystycznej okolicznego zalewu Łopuszka Mała. W zakresie projektu planowane są działania skupiające się na zagospodarowaniu terenu i obiektach usytuowanych wokół zalewu Łopuszka Mała, który dysponuje dużym potencjałem turystycznym w ramach naszego Partnerstwa.

	<p>Planujemy stworzyć infrastrukturę dla kompleksowej oferty turystycznej, obejmującą zasięgiem obszerny teren wokół zalewu, w tym strefę biesiadowania, muszlę koncertową, molo, tężnię, punkty obozowania, co umożliwi turystom kontakt z przyrodą oraz pozwoli na aktywny wypoczynek nad brzegiem zalewu.</p> <p>W ramach projektu przewidziane jest nie tylko odnowienie i modernizacja dworca Jawornik-Przedmieście (z wykorzystaniem wytycznych wynikających z Nowego Europejskiego Bauhausu, dotyczących architektury, wnętrza oraz otoczenia obiektu), lecz także stworzenie w nim nowoczesnej przestrzeni, o wielofunkcyjnym charakterze. Przewiduje się, że w wyniku realizacji projektu powstanie tam nowoczesna przestrzeń dla wystaw tematycznych (w tym promujących dziedzictwo przyrodnicze i kulturalne regionu), edukacji ekologicznej i na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego (warsztaty dla dorosłych i dzieci, gry terenowe), usług dla turystów (w tym sprzedaży lokalnych produktów) oraz informacji turystycznej, infokiosku. Funkcjonalnie, odnowiony dworzec Jawornik-Przedmieście będzie pełnił rolę 'bramy' do różnorodnych atrakcji oraz do urokliwego terenu wokół zalewu, co w efekcie wzmocni doświadczenie natury i aktywnego wypoczynku.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia walorów turystycznych regionu, zachęcając odwiedzających do korzystania z uroków przyrody i dostępnych atrakcji. W rezultacie, stworzymy miejsce, gdzie podróżnicy zatrzymają się na przygodę, odkryją historię dworca Jawornik-Przedmieście i będą się cieszyć atrakcjami nad zalewem Łopuszka Mała.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności:</p> <p>Zadanie 1) Rewitalizacja dworca Jawornik, w tym remont i przebudowa budynku stacji kolei wąskotorowej w Jaworniku-Przedmieście, utworzenie placu wokół budynku, z uwzględnieniem infrastruktury takiej jak parking (jako niezbędnego elementu dla zapewnienia dostępu do atrakcji w ramach większej inwestycji), peron, podjazd, ogrodzenie, i inne. Zadanie realizowane przez powiat Przeworski.</p> <p>Zadanie 2) Zagospodarowanie terenu nad zalewem Łopuszka Mała, w tym: zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku na zalewie na</p>
--	--

		cele turystyczno-wystawiennicze, budowa strefy biesiadowania, muszli koncertowej, wiaty, mola, tężni, grotty solnej, parkingu (jako niezbędnego elementu dla zapewnienia dostępu do atrakcji w ramach większej inwestycji), oświetlenia (wyłącznie terenu parkingu), systemu monitoringu, elementów małej architektury, utworzenie punktów obozowania, z dostępem do energii elektrycznej i wody, oraz zielonych obszarów. Zadanie realizowane przez gminę Kańczuga.
5.	Budżet projektu	15 000 000,00 PLN
6.	Okres realizacji projektu	2024-2025
7.	Wskaźniki produktu/ Wskaźniki rezultatu	<p>WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym</p> <p>WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>PROG-FEPP06 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach wiejskich</p> <p>WLWK-PLRO143 - Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych</p> <p>WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem</p>

1.	Tytuł projektu 3	"Bezpieczna oaza Łopuszka: odnowa zalewu Łopuszka Mała wraz z przygotowaniem przestrzeni integracyjnej dla mieszkańców "
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie
4.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027:</p> <p>- IV. fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych.</p> <p>Projekt jest zorientowany na kompleksową odnowę przestrzeni publicznej, o charakterze rekreacyjnym, wokół zalewu Łopuszka Mała, zróżnicowanej i dostępnej dla wszystkich grup społecznych,</p>

	<p>ułatwiającej procesy integracji oraz inkluzji społecznej.</p> <p>Zakres projektu obejmuje fizyczną rewitalizację przestrzeni publicznej nad zalewem Łopuszka Mała, retencyjnym zbiornikiem wodnym o powierzchni 8 ha, które cieszy się dużym zainteresowaniem zarówno wśród lokalnej społeczności, jak i turystów. Realizacja takich obiektów jak podestu scenicznego, altany o charakterze wielofunkcyjnym, pomostów oraz elementów małej architektury ma na celu uczynienie tego obszaru miejscem spotkań lokalnej społeczności, gdzie odbywać się będą różnego rodzaju wydarzenia aktywizujące społecznie, kulturalnie czy artystycznie. Odmulenie zalewu poprawi jego bezpieczeństwo dla użytkowników oraz jakość ekosystemu, budowa altany oraz miejsca na ognisko, grill stworzy dogodne warunki dla wypoczynku i spotkań na świeżym powietrzu. Dodatkowo, przewidziano elementy poprawiające bezpieczeństwo na zalewie i w jego otoczeniu, w postaci monitoringu.</p> <p>Projekt będzie miał pozytywny wpływ na lokalnych przedsiębiorców oraz ożywienie gospodarcze regionu. Poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznej z pewnością przyciągnie większą liczbę mieszkańców i turystów, co stworzy sprzyjający klimat dla lokalnych przedsiębiorstw, takich jak kawiarnie, restauracje czy sklepy z pamiątkami.</p> <p>Wzrost ruchu turystycznego stanie się impulsem dla sektora usługowego, generując zainteresowanie produktami i usługami lokalnych przedsiębiorców. Nowe obiekty, w tym pomosty, sceniczny podest, altana czy miejsca do ogniska, nie tylko uczynią przestrzeń bardziej przyjazną, ale również stworzą doskonałe tło dla różnorodnych wydarzeń kulturalnych, artystycznych i rekreacyjnych. Przedsiębiorcy z sektora eventowego, cateringowego i usług rekreacyjnych z pewnością odniosą korzyści, oferując swoje usługi podczas organizowanych wydarzeń.</p>
--	--

		<p>Ważnym atutem projektu jest jego zintegrowanie komunikacyjne, poprzez bliskość torów, z Przeworską Kolejką Wąskotorową.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności:</p> <p>Zadanie 1) Opracowanie projektu i realizacja nowych pomostów, które połączą brzegi z wyspą, w tym sceniczny podest umożliwiający organizację różnorodnych przedstawień, np. efektownych widowisk świetlnych. Wybudowanie atrakcyjnej altany na wyższej części zalewu, oferującej malownicze panoramy. Utworzenie miejsca na ognisko lub grill, dostępnego dla odwiedzających, szczególnie dla pasjonatów wędkarstwa.</p> <p>Zadanie 2) Przeprowadzenie prac odmuleniowych, mających na celu poprawę głębokości i jakości zalewu, co wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo i retencję wód. Zadanie realizowane przez gminę Kańczuga.</p>
5.	Budżet projektu	15 000 000,00 PLN
6.	Okres realizacji projektu	2024-2025
7.	Wskaźniki produktu/ Wskaźniki rezultatu	<p>WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>PROG-FEPP06 - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach wiejskich</p> <p>WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem</p>

1.	Tytuł projektu 4	"Kulturalne serce Jawornika Polskiego: Stworzenie przestrzeni do nowoczesnej interpretacji i promocji lokalnego dziedzictwa kultury".
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie

4.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Projekt skierowany jest na promocję i rozwijanie dziedzictwa kulturowego i walorów środowiskowych, z korzyścią zarówno dla mieszkańców Partnerstwa, jak i dla turystów. Pragniemy stworzyć "Kulturalne Serce Jawornika Polskiego" poprzez stworzenie nowoczesnej przestrzeni do interpretacji i promocji lokalnej kultury.</p> <p>Projekt będzie realizowany w Gminnym Ośrodku Kultury (GOK) w Jaworniku Polskim, który, jako kluczowa instytucja kultury gminy Jawornik Polski, pełni istotną rolę w organizacji i promocji wydarzeń kulturalnych oraz integracji lokalnej społeczności.</p> <p>W budynku GOK-u powstanie wielofunkcyjna przestrzeń, z elementami wyposażenia multimedialnego. Chcemy, aby ta przestrzeń służyła uczestnictwu w kulturze oraz integrowała lokalną społeczność, tworzyła ramy dla włączenia społecznego, prowadzenia dialogu, wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Będzie to służyło ochronie, rozwijaniu i promowaniu bogatej kultury lokalnej naszego Partnerstwa, jak również edukacji kulturowej i ekologicznej, a tym samym będzie skutkować wzrostem udziału w kulturze mieszkańców Partnerstwa i turystów, jak i zwiększeniem atrakcyjności turystycznej.</p> <p>Poprzez unowocześnienie budynków GOK-u, projekt przyczyni się do podniesienia standardów oferty kulturalnej dla mieszkańców Partnerstwa. Nowoczesna sala widowiskowo-kinowa stanowić będzie atrakcyjne miejsce spotkań, prezentacji artystycznych oraz integracji społecznej. Ponadto, termomodernizacja przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju lokalnej infrastruktury.</p> <p>Szczegółowy program funkcjonowania GOK-u w Jaworniku Polskim zostanie wypracowany w formule partycypacyjnej, z zaangażowaniem lokalnej społeczności. Mieszkańcy będą także uczestniczyć w organizowanych wydarzeniach kulturalnych, gdzie nie tylko doświadczą potencjału</p>
----	---	---

		<p>nowoczesnej przestrzeni, ale także będą wzmacniać wspólnotę poprzez wspólne uczestnictwo w kulturze.</p> <p>Projekt uwzględni aspekty środowiskowe, poprzez włączenie zielonych elementów infrastruktury (w tym systemy odzysku wody deszczowej, pozyskiwanie energii z paneli słonecznych) oraz zapewni łączenie aspektów kulturowych z ochroną środowiska w jego otoczeniu (założone trawniki, stworzona niebieska infrastruktura).</p> <p>Przy projektowaniu i wdrażaniu projektu uwzględni się Europejskie Zasady Jakości dla finansowanych przez UE interwencji o wpływie na dziedzictwo kulturowe, jak również wytyczne wynikające z Nowego Europejskiego Bauhausu, dotyczące architektury, wnętrz oraz otoczenia obiektu.</p> <p>Zadanie realizowane przez gminę Jawornik Polski.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje w szczególności:</p> <p>Zadanie 1) Modernizacja, rozbudowa, przebudowa i termomodernizacja budynków GOK-u w Jaworniku Polskim na sale widowiskowo-kinową. Zadanie realizowane przez gminę Jawornik Polski. wzmacniania więzi międzyludzkich.</p>
5.	Budżet projektu	15 000 000,00 PLN
6.	Okres realizacji projektu	2024-2025
7.	Wskaźniki produktu/ Wskaźniki rezultatu	<p>WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym</p> <p>WLWK-RCO075 - Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>WLWK-RCO074 - Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego</p> <p>WLWK-PLRO140 - Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym</p> <p>WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem</p>

Zgodnie z powyższym stworzono matrycę:

Cel strategiczny strategii rozwoju ponadlokalnego/IIT	Kierunek działania strategii rozwoju ponadlokalnego/IIT	Tytuł projektu, który realizuje kierunek działania	Problemy/deficyty/potrzeby oraz potencjały, na które odpowiada projekt	Wyzwania rozwojowe, na które odpowiada projekt
<p>CEL STRATEGICZNY 1</p> <p>Wykorzystanie gospodarczego potencjału Partnerstwa</p>	<p>1.3.1 Budowa ofert turystycznych</p>	<p>"Era pary i parkowe odkrycia: parowozem do atrakcji turystycznych Zespołu Pałacowo-Parkowego w Hadlach Szklarskich "</p>	<p>W trakcie badań diagnostycznych, obejmujących mieszkańców, młodzież szkół średnich oraz lokalnych liderów, ujawniły się zarówno znaczące potencjały, jak i istniejące wyzwania obszaru Partnerstwa. Rezultaty badań ankietowych jednoznacznie wskazały na bogactwo potencjału turystycznego tego obszaru, obejmującego zarówno walory przyrodnicze, jak i kulturowe, w tym liczne zabytki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie przedsiębiorczości na obszarze Partnerstwa, w tym stwarzanie dogodnych warunków do wzmocnienia lokalnych inicjatyw przedsiębiorczych oraz pozyskiwania inwestorów zewnętrznych • umiejętnie wykorzystanie premii położenia geograficznego • wykorzystanie potencjałów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz unikatowego dziedzictwa kulturowego dla tworzenia atrakcyjnego produktu turystycznego
<p>CEL STRATEGICZNY 1</p> <p>Wykorzystanie gospodarczego potencjału Partnerstwa</p>	<p>1.3.1 Budowa ofert turystycznych</p>	<p>"Przystanek przygoda: Rewitalizacja i nadanie nowych funkcji dworca Kolejki Wąskotorowej w Jaworniku-Przedmieście oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej pobliskiego zalewu Łopuszka Mała"</p>	<p>Wśród głównych potencjałów diagnostycznie zidentyfikowano obszar oferty turystycznej, co stanowi znaczące źródło rozwoju. Jednakże, analiza wywiadów, ankiet oraz danych ilościowych ujawniła istotny problem związany z brakiem wykreowanej marki obszaru Partnerstwa jako miejsca oferującego atrakcyjną, zróżnicowaną i dostępną ofertę turystyczno-rekreacyjną. Mimo wysokich walorów dziedzictwa kulturowego, obszar ten nie osiąga pożądanego poziomu rozwoju funkcji turystycznej, co stanowi istotne niezagospodarowane źródło potencjału.</p> <p>Dodatkowo, analiza wskaźników rozwoju funkcji turystycznej na tle województwa Podkarpackiego ukazała, że Partnerstwo zajmuje pozycję na poziomie 1 i 2, podczas gdy inne powiaty, takie jak leski czy m. Rzeszów, osiągają poziom trzy. W świetle tych wyników, inicjatywa związana z Przeworską Koleją Dojazdową determinuje jako</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wykreowanie marki miejsca z atrakcyjną, zróżnicowaną i dostępną ofertą turystyczno-rekreacyjną - odwołującą się do mitu kresów wschodnich Polski, jako wielokulturowej krainy z silnymi wpływami polskiej kultury • prowadzenie dialogu z osobami i instytucjami (w tym także w sąsiedztwie obszaru Partnerstwa) zajmującymi się szeroko rozumianą kulturą i turystyką, który winien zaowocować wspólnymi inicjatywami w zakresie rozwoju produktu turystyczno-rekreacyjnego; • rozbudowa infrastruktury turystycznej, w tym np. turystycznej linii kolejowej, ścieżek rowerowych łączących atrakcje obszaru;

			<p>potencjalne rozwiązanie mające na celu zwiększenie ruchu turystycznego w regionie.</p> <p>Podsumowując, główne problemy i deficyty obszaru Partnerstwa obejmują brak spójnej marki turystycznej, niewystarczający poziom rozwoju funkcji turystycznej, oraz pozycję na niższym poziomie wskaźników w porównaniu do innych obszarów województwa. Z drugiej strony, istniejące potencjały tkwią w bogactwie przyrodniczym, kulturowym, i zabytkowym, a także w obszarze oferty turystycznej, które mogą być wykorzystane do stymulacji rozwoju. Projekt stanowią odpowiedź na te wyzwania, kierując się ku pełnemu wykorzystaniu potencjałów obszaru Partnerstwa i stworzeniu atrakcyjnej zintegrowanej oferty turystycznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie podstaw rozwoju turystyki kulinarnej na obszarze Partnerstwa; • intensyfikacja promocji gmin Partnerstwa. <p>Koncentracja Partnerstwa na wykorzystaniu potencjałów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego w celu stworzenia atrakcyjnego produktu turystycznego przyniesie znaczące korzyści społeczności lokalnej oraz wpłynie na różne aspekty życia społecznego i gospodarczego obszaru. Kreacja marki miejsca i rozwinięcie atrakcyjnej oferty turystycznej przyciągną zarówno mieszkańców, jak i turystów. Lokalna społeczność będzie miała okazję do korzystania z różnorodnych atrakcji i wydarzeń kulturalnych, co zwiększy jakość życia. Wspólne inicjatywy w ramach dialogu kulturalnego i turystycznego stworzą platformę do zacieśniania więzi społecznych. Spotkania, wydarzenia i projekty wspólne dla mieszkańców i odwiedzających tworzą atmosferę wspólnoty. Kreacja marki miejsca i promocja lokalnych walorów kulturowych mogą wzmocnić tożsamość społeczności lokalnej, zwiększając lokalny patriotyzm i dumę z przynależności do danego obszaru. Atrakcyjna oferta turystyczna i wzrost jakości życia mogą przyczynić się do zatrzymania trendu depopulacji poprzez zatrzymanie migracji ludności i zachęcanie do osiedlania się w regionie. Perspektywy atrakcyjnej pracy dla młodych mieszkańców, rozwiniętej infrastruktury i nowych możliwości kulturalnych mogą przyczynić się do zatrzymywania młodych rodzin w obszarze. Rozwój turystyki i przedsiębiorczości generuje nowe miejsca pracy, zwłaszcza w sektorze usług turystycznych, kultury, gastronomii, a także w obszarze przedsiębiorczości. Wzrost ruchu turystycznego generuje dodatkowe źródła dochodu dla lokalnych przedsiębiorców, sklepów, restauracji, pensjonatów, co przekłada się na wzrost gospodarczy obszaru. Przyjęcie strategii</p>
--	--	--	---	---

				<p>rozwoju turystyki jako elementu gospodarczego stymuluje inwestycje i rozwój przedsiębiorstw, co przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności lokalnego rynku.</p> <p>Skoncentrowanie się na turystyce może przyczynić się do ożywienia społeczności, zatrzymania depopulacji, tworzenia miejsc pracy, podnoszenia poziomu życia oraz stymulowania lokalnej gospodarki w obszarze Partnerstwa.</p>
<p>CEL STRATEGICZNY 2</p> <p>Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska naturalnego</p>	<p>2.1.7</p> <p>Podjęcie działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego i osobistego.</p>	<p>"Bezpieczna oaza Łopuszka: odnowa zalewu Łopuszka Mała wraz z przygotowaniem przestrzeni integracyjnej dla mieszkańców "</p>	<p>Projekt stanowi kompleksową odpowiedź na istniejące wyzwania związane z zalewem Łopuszka Mała i jego otoczeniem. Aktualny stan tego obszaru nie tylko nie spełnia standardów bezpieczeństwa, zwiększając ryzyko utonięcia, zwłaszcza w sezonie wakacyjnym, ale również brakuje monitoringu i miejsc do odpoczynku, co potęguje zagrożenia. Zamulenie dna zbiornika nie tylko wpływa na bezpieczeństwo, ale także negatywnie oddziałuje na atrakcyjność turystyczną tego miejsca. Wspomniany obszar wymaga nowoczesnej infrastruktury, obejmującej miejsca do wypoczynku, przestrzenie kulturalne, tworzące kompleksową ofertę dla turystów.</p> <p>Projekt wykorzystuje bogactwo lokalnego dziedzictwa kulturowego jako unikalnego atutu przyciągającego turystów. Kreacja przestrzeni do nowoczesnej interpretacji i promocji dziedzictwa kulturowego ma na celu podniesienie atrakcyjności obszaru, oferując jednocześnie autentyczne i wartościowe doświadczenia.</p> <p>Położenie zalewu w sąsiedztwie Przeworskiej Kolei Dojazdowej to kolejny potencjał projektu. Integracja różnych atrakcji turystycznych tworzy</p>	<p>Bezpieczeństwo staje się istotną determinantą ogólnej jakości życia, a niski poziom przestępczości oraz poczucie spokoju i bezpieczeństwa są kluczowymi czynnikami zachęcającymi do życia i aktywności na danym obszarze. W obecnych czasach zapewnienie bezpieczeństwa staje się nie tylko ważnym, lecz wręcz kluczowym elementem, na który coraz częściej zwracają uwagę mieszkańcy oraz osoby decydujące się na odwiedzenie danego obszaru. Długofalowo, ład społeczny i bezpieczeństwo obywateli mogą stać się atutem i wyróżnikiem Partnerstwa.</p> <p>W kontekście wyzwań rozwojowych obszaru, projekt skupia się na kilku istotnych obszarach, odpowiadając jednocześnie na problemy demograficzne, społeczne, rynek pracy oraz przedsiębiorczości. Poprzez tworzenie atrakcyjnej przestrzeni kulturowej, projekt dąży do przyciągnięcia zarówno obecnych mieszkańców, jak i potencjalnych nowych mieszkańców, poprzez zwiększenie atrakcyjności obszaru. Kreacja nowoczesnej przestrzeni kulturowej ma na celu podniesienie poczucia przynależności oraz stworzenie miejsca, które stanie się środkiem</p>

			<p>spójną ofertę dla odwiedzających, co może zwiększyć atrakcyjność regionu jako destynacji turystycznej.</p> <p>Łopuszka Mała, jako jedno z najbardziej atrakcyjnych miejsc dla turystów w okresie wakacyjnym, zyska jeszcze więcej, gdy warunki korzystania z zalewu zostaną poprawione. Wzrost liczby turystów wpłynie korzystnie na lokalną gospodarkę, wspierając rozwój przedsiębiorczości i miejscowej społeczności.</p> <p>Podsumowując, projekt skupia się na tworzeniu atrakcyjnej, nowoczesnej przestrzeni, wykorzystując lokalne dziedzictwo kulturowe i integrując się z istniejącymi atrakcjami turystycznymi. Poprawa infrastruktury turystycznej nie tylko zaspokoi oczekiwania turystów, ale również przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa publicznego, otwierając nowe możliwości rozwoju dla obszaru Łopuszka Mała.</p>	<p>integracji społeczności. Tworzenie nowych atrakcji turystycznych, miejsc rekreacyjnych, a także działań promujących lokalne dziedzictwo może generować nowe miejsca pracy i stymulować lokalny rynek pracy. Stworzenie nowoczesnej przestrzeni, promującej lokalne dziedzictwo, może dodatkowo zachęcić do rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza w sektorach związanych z turystyką, kulturą i usługami. Poprzez te kompleksowe działania, projekt nie tylko reaguje na konkretne wyzwania obszaru, ale również kładzie solidne fundamenty pod zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy, zwiększając atrakcyjność obszaru, tworząc nowe miejsca pracy i stymulując aktywność przedsiębiorczą w lokalnym środowisku.</p>
<p>CEL STRATEGICZNY 3</p> <p>Wzmacnianie poczucia wspólnoty i umiejętności współpracy</p>	<p>3.2.4 Nowoczesna infrastruktura dla edukacji, sportu, turystyki, kultury, ochrony zdrowia, opieki społecznej.</p>	<p>"Kulturalne serce Jawornika Polskiego: stworzenie przestrzeni do nowoczesnej interpretacji i promocji lokalnego dziedzictwa kultury".</p>	<p>W trakcie badań diagnostycznych, które obejmowały obszar Gminy Jawornik Polski, wyłoniły się istotne wyzwania oraz potencjały, na które projekt stanowi odpowiedź. Mieszkańcy Jawornika Polskiego doświadczają trudności związanych z ograniczonym dostępem do usług kulturalnych, takich jak kino, wynikających głównie z odległości od głównych szlaków komunikacyjnych.</p> <p>Badania ankietowe jednoznacznie wskazały na istnienie potrzeby stworzenia atrakcyjnej oferty kulturalnej oraz nowych możliwości spędzania czasu wolnego. Te ustalenia wskazują na istniejący deficyt w dziedzinie kultury na tym obszarze. Jednak obszar Gminy Jawornika Polskiego jest jednocześnie posiadaczem bogatego dziedzictwa kulturowego, co stanowi wyjątkową wartość do wykorzystania w</p>	<p>Projekt skupia się na poszerzeniu oraz wzbogaceniu oferty kulturalnej i usług czasu wolnego, wykorzystując lokalne zasoby. Celem jest przyczynienie się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, zwłaszcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt tworzy nowoczesną przestrzeń, eliminując deficyty kulturowe, jednocześnie wzmacniając poczucie wspólnoty i umiejętności współpracy mieszkańców, stając się miejscem integracji społecznej.</p> <p>Istnieją ograniczenia w dostępie do infrastruktury kulturalnej, co projekt rozwiązuje poprzez koncentrację na tworzeniu nowoczesnej infrastruktury. Ten kierunek może generować nowe miejsca pracy, stymulować lokalny rynek usług kulturalnych i przyczynić się do gospodarczego rozwoju obszaru.</p>

			<p>przyciąganiu zarówno mieszkańców, jak i turystów.</p> <p>Projekt skoncentrowany jest na tworzeniu nowoczesnej infrastruktury. Jego celem jest eliminacja barier w dostępie do usług kulturalnych poprzez stworzenie przestrzeni do nowoczesnej interpretacji i promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego. W ten sposób projekt nie tylko odpowiada na konkretne potrzeby społeczności, ale także wzmacnia poczucie wspólnoty i umiejętności współpracy mieszkańców. Poprawa dostępności do atrakcyjnej oferty kulturalnej może również sprzyjać większej integracji społeczności lokalnej, kreując wspólne miejsce spędzania wolnego czasu.</p>	<p>Działy projektu związane z promocją dziedzictwa kulturowego mają na celu przyciągnięcie turystów, co może wpłynąć pozytywnie na lokalną gospodarkę poprzez rozwój sektora turystycznego.</p>
--	--	--	---	---

5.3. Lista pozostałych projektów.

Poniżej zaprezentowano pozostałe projekty wynikające z prac nad Strategią, które będą finansowane poza Działaniem FEPK.06.02 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich i małych miast:

L.p.	Projekty	Opis projektu
1	Rewitalizacja kolejki wąskotorowej (kolejny etap)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Rewitalizacja kolei wąskotorowej Przeworsk Wąskotorowy – Dynów</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Lider projektu Powiat Przeworski Partnerzy Gminy (Partnerzy) przez których przebiega linia kolei wąskotorowej</p> <p>Planowany zakres: Zakres rzeczowy projektu będzie obejmował roboty remontowe na:</p> <p>1. Torowisku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roboty rozbiórkowe, - roboty ziemne i podtorowe, - zabudowę nawierzchni torowej ☒ roboty na szlaku i stacjach, - zabudowa nawierzchni – rozjazdy, - pozostałe roboty, w tym min.: rozbudowa odbojnic na obiektach mostowych, oznakowanie linii kolejowej, budowa przepustów pod przejazdami, - odwodnienie lub oczyszczenie rowów, - oczyszczenie i udroźnienie przepustów, - roboty drogowe (przejazdy kolejowo ☒ drogowe), <p>2. Obiektach inżynierskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roboty rozbiórkowe, - roboty ziemne, - zbrojenie, - roboty pod nawierzchnia kolejową, - prace naprawcze, - odwodnienie, - elementy zabezpieczające, - inne roboty mostowe. <p>Planowany okres realizacji: 2025-2026</p> <p>Szacowana wartość: 56 000 000,00 zł</p>
2	Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej na terenie Partnerstwa (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Jawornik Polski</p>

		<p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: - wiaty rowerowe, - mała architektura, - miejsca postojowe w obrębie torowiska na działkach gminnych, - rozbudowa budynku jadalni na terenie zespołu pałacowo-parkowego oraz obiektów - turystycznych i rekreacyjnych na terenie gminy</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 2 000 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">2. Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Miejskiej Jarosław</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja zabytkowej kamienicy na jarosławskim rynku z przeznaczeniem na cele kulturalne, w tym działalność organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury (z dostosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami). W Kamienicy powstałoby Lokalne Centrum Kultur Pogranicza. Już od średniowiecza Jarosław leżał na styku trzech kultur i wyznań: rzymskokatolickiego, grekokatolickiego i judaizmu. Centrum prowadziłoby szeroką działalność międzynarodową w szczególności skierowaną na kraje pogranicza, w celu prezentacji i rozwoju kultury narodów pogranicza oraz budowania międzykulturowego dialogu. Celem działalności będzie przygotowanie i pozyskanie społeczeństwa do aktywnego uczestnictwa w kulturze poprzez stworzenie szerokiej oferty działań kulturalnych. Centrum realizowałoby zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych, poprzez organizowanie różnorodnych form zespołowego uczestnictwa w kulturze. W LCKP odbywały się koncerty zespołów ludowych różnych kultur, promujące dziedzictwo kulturowe. 2. Zakup wyposażenia i sprzętu na cele kulturalne. 3. Wyposażenie w niezbędny sprzęt, techniczny/ gospodarczy, m.in. lodowisko mobilne (ustawiane na sezon zimowy na płycie rynku), kajaki i niezbędny sprzęt dodatkowy (na potrzeby wspólnych wydarzeń z Gminą Miejską Przeworsk), samochód do przewozu sprzętu, z przyczepą np. do przewozu kajaków. Produktem będzie wspólny szlak turystyczny – szlak kajakowy. 4. Przebudowa terenu przy murze oporowym Jarosławskiego Opactwa z przeznaczeniem na punkt widokowy wraz z zagospodarowaniem, m.in. schodami, rondem (z dostosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym zakup oprogramowania i sprzętu do oglądania terenu z poziomu punktu widokowego poprzez okulary/gogle VR) 5. Zagospodarowanie przestrzeni w Parku Miejski im. Bohaterów Monte Cassino w Jarosławiu poprzez wykonanie małej infrastruktury m.in. tablic informacyjnych, ławek solarnych z
--	--	---

systemem darmowego ładowania urządzeń mobilnych i turystycznych wraz z stanowiskami na rowery oraz stacjami naprawy rowerów (stojak + klucze), a także wbudowanym inteligentnym oświetleniem nocnym ławki.

6. Wykonanie ścieżek/tras rowerowych na terenie miasta. Wzdłuż ścieżek rowerowych wykonanie ścieżek edukacyjnych nawiązujących do dziedzictwa kulturalnego miasta ze szczególnym uwzględnieniem jarmarków.

7. Remont sceny w sali kinowej Jarosławskiego Ośrodka Kultury i Sztuki.

Planowany okres realizacji:

2024-2027

Szacowana wartość: 81 385 334,86

3. Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Miejskiej Przeworsk

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Gmina Miejska Przeworsk

Planowany zakres:

- zakup przewodników elektronicznych system audio guide 20 szt.
- zakup aplikacji audioguide na smartfony w systemie Windows/iOS wraz z przygotowaniem przewodnika,
- zakup wyposażenia Informacji Turystycznej miasta Przeworska

Planowany okres realizacji:

2025-2027

Szacowana wartość:

120 000,00 zł

4. Budowa i modernizacja infrastruktury związanej z dziedzictwem historyczno-kulturowym na rzecz wzmocnienia potencjału turystycznego

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Gmina Jawornik Polski

Planowany zakres:

Remont i modernizacja budynków: pałacu, modrzewia, jadalni, kuźni na terenie ZPP w Hadlach Szklarskich na potrzeby mieszkańców, turystów

Planowany okres realizacji:

2025-2030

Szacowana wartość:

3 000 000,00 zł

5. Modernizacja i przebudowa infrastruktury dla potrzeb dziedzictwa kulturowego

		<p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Przebudowa nawierzchni alei oraz pozostałości murów obronnych starego miasta przy ul. Kazimierzowskiej, Przebudowa i adaptacja budynku dawnego szpitalika Bożogrobców dla potrzeb utworzenia muzeum Bożogrobców w Przeworsku wraz z wyposażeniem, Zakup i wyposażenie obiektów historycznych w tablice informacyjne, oznaczenia i kierunkowskazy Modernizacja budynku ratusza</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 20 000 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">6. Renowacja zabytkowej kaplicy grobowej rodziny Kellermanów w Niżatycach k/Kańczugi oraz przydrożnych kapliczek</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p> <p>Planowany zakres: Renowacja zabytkowej kaplicy grobowej rodziny Kellermanów w Niżatycach k/Kańczugi oraz przydrożnych kapliczek</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2027</p> <p>Szacowana wartość: 2 000 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">7. Renowacja kapliczek</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Modernizacja, renowacja kapliczek (Matki Boskiej od Gradobicia)</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 500 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">8. Rewitalizacja/renowacja kaplicy Bożogrobców w Ujeznej</p>
--	--	--

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Gmina Przeworsk

Planowany zakres:

Rewitalizacja/renowacja kaplicy Bożogrobców w Ujeznej

Planowany okres realizacji:

2025-2030

Szacowana wartość:

500 000,00 zł

9. Tężnia nad zalewem w Łopuszka Mała

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Miasto i Gmina Kańczuga

Planowany zakres:

Tężnia nad zalewem w Łopuszka Mała

Planowany okres realizacji:

2025-2027

Szacowana wartość:

200 000,00 zł

10. Budowa tężni w Pawłosiowie

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Gmina Pawłosiów

Planowany zakres:

Budowa bryły o małych rozmiarach otoczonej ławkami, służącej do inhalacji oparami solanki wraz z instalacją elektryczną, instalacjami technologicznymi do rozprowadzania solanki, utwardzenie terenu pod tężnię z ciągami komunikacyjnymi, budowa oświetlenia, budowa ogrodzenia, montaż małej architektury, urządzenie terenów zielonych.

Planowany okres realizacji:

2025-2030

Szacowana wartość:

300 000,00 zł

11. Budowa tężni na terenie Zespołu Pałacowo- Parkowego w Hadlach Szklarskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

		<p>Gmina Jawornik Polski Planowany zakres: Budowa tężni na terenie Zespołu Pałacowo- Parkowego w Hadlach Szklarskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Planowany okres realizacji: 2025-2030 Szacowana wartość: 300 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">12. Tworzenia miejsca z opisem historii grodziska w Chodakówce</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga Planowany zakres: Grodzisko w Chodakówce - utworzenia miejsca z opisem historii Planowany okres realizacji: 2025-2026 Szacowana wartość: 100 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">13. Tworzenie ścieżek edukacyjnych wzdłuż szlaków rowerowych</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga, Gmina Jawornik Polski, Planowany zakres: Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych na terenie Partnerstwa, oznakowanie, mała architektura, informatory Planowany okres realizacji: 2024-2030 Szacowana wartość: 1 300 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">14. Tworzenie bazy/sieci informacji turystycznej w każdej gminie Partnerstwa</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga, Gmina Jawornik Polski, Planowany zakres: Utworzenie bazy/sieci informacji turystycznej w każdej Gminie Partnerstwa Planowany okres realizacji: 2024-2030 Szacowana wartość: 1 000 000,00 zł</p>
--	--	--

		<p>15. Stworzenie aplikacji cyfrowej m.in. gra terenowa, mapa szlaków, zabytków, wykorzystująca potencjał turystyczno-kulturalny Partnerstwa</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga, Gmina Jawornik Polski,</p> <p>Planowany zakres: Stworzenie aplikacji cyfrowej m.in. gra terenowa, mapa szlaków, zabytków, wykorzystująca potencjał turystyczno-kulturalny Partnerstwa</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 2 000 000,00 zł</p> <p>16. Modernizacja starych murów na terenie Partnerstwa</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław, Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Modernizacja starych murów obronnych na terenie Partnerstwa</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 2 000 000,00 zł</p> <p>17. Rozwój produktu turystycznego oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego (np. Jarmark Jarosławski, jako flagowy produkt turystyczny i promocyjny, 'mit kresów' – do wykorzystania! hala targowa w Jarosławiu, jakie inne obiekty Jako baza dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, wykorzystania lokalnego kapitału)</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław, Gmina Jawornik Polski,</p> <p>Planowany zakres: Organizacja majówki pod jaworem – rozwój produktu turystycznego i zasobów dziedzictwa, tradycji- ZPP w Hadlach Szklarskich – impreza cykliczna</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość:</p>
--	--	---

		<p>600 000,00 zł</p> <p>18. Połączenie bulwarów nad Sanem ze szlakiem Św. Jakuba (Via Regia)</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Połączenie bulwarów nad Sanem ze szlakiem Św. Jakuba (Via Regia)</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 2 000 000,00 zł</p>
3	<p>Rozwój bazy: noclegowej, gastronomicznej, turystycznej, agroturystycznej, rekreacyjnej, SPA, budowa grot solnych w celu wzmocnienia potencjału turystycznego, kulturowego i przyrodniczego Partnerstwa (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)</p>	<p>Zadanie:</p> <p>1. Rozwój infrastruktury turystycznej w Gminie Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Budowa zjeżdżalni wodnych, brodzików i innych atrakcji wodnych w obrębie budynku basenowego na terenie ZPP w Hadlach Szklarskich, budowa grotki solnej na terenie ZPP w Hadlach Szklarskich, budowa parkingu w obrębie ZPP w Hadlach Szklarskich wraz z wiatą i zapleczem do serwisowania rowerów, małą architekturą, punktem doładowań telefonów, modernizacja i podnoszenie standardów bazy noclegowej i gastronomicznej na terenie ZPP w Hadlach Szklarskich</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 10 000 000,00 zł</p> <p>2. Przebudowa i modernizacja bazy noclegowo gastronomicznej Zajazdu Pastewnik na terenie Miasta Przeworska</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Zajazd Pastewnik</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa pomostu i kładki dla pieszych łączących wyspę z terenem zajazdu Pastewnik - modernizacja i przebudowa budynków noclegowych zajazdu Pastewnik - modernizacja i przebudowa Karczmy i zaplecza karczmy Zajazdu Pastewnik

		<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja zagospodarowania terenów Zajazdu Pastewnik (drogi, parkingi, utwardzone place, oświetlenie terenu, monitoring, ogrodzenie itp. - budowa przystani kajakowej, kortu tenisowego na terenie Zajazdu Pastewnik - odtworzenie dwóch budynków architektury drewnianej wpisanych w rejestr zabytków na terenie Zajazdu Pastewnik dla potrzeb noclegowych oraz obsługi turystycznej - modernizacja wiaty i budynku gospodarczego dla potrzeb obsługi przystani kajakowej wraz z wyposażeniem, zakup kajaków, busa z przyczepa kajakową. <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 15 000 000,00 zł</p>
4	Odnowa parków na terenie Partnerstwa (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Odnowa Parku na terenie Gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Park na terenie ZPP w Hadlach Szlarskich – prace pielęgnacyjne i konserwatorskie</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p> <p>2. Odnowa Parku na terenie Miasta i Gminy Kańczuga</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p> <p>Planowany zakres: Rewitalizacja parków: w Krzeczowicach, Kańczudze, Pantalowicach</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2027</p> <p>Szacowana wartość: 3 000 000,00 zł</p> <p>3. Odnowa Parku na terenie Miasta Jarosław</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Rewitalizacja parków na terenie miasta Jarosław</p>

		<p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p> <p>4. Odnowa Parku na terenie Gminy Przeworsk</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Rewitalizacja parków na terenie Gminy Przeworsk</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p>
5	Rewitalizacja stawów na terenie Partnerstwa (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Rewitalizacja stawów na terenie Partnerstwa-Hadle Szklarskie</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Rewitalizacja stawu na terenie ZPP w Hadlach Szklarskich wraz z otoczeniem i infrastrukturą</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 2 000 000,00 zł</p> <p>2. Rewitalizacja stawu w Pawłosiowie</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Pawłosiów</p> <p>Planowany zakres: Odmulenie zbiornika wodnego wraz z umocnieniem linii brzegowej i przebudową jazu, przebudowa moło, budowa oświetlenia terenu, budowa ogrodzenia, zagospodarowanie terenu (mała architektura, urządzenie zieleni)</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2026</p> <p>Szacowana wartość: 2 500 000,00 zł</p>

6	Budowa, rozbudowa, modernizacja kompleksów sportowych, rekreacyjnych, basenów (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Infrastruktura sportowa na terenie Gmin Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Budowa, rozbudowa, modernizacja kompleksów sportowych na terenie gminy (ZPP w Hadlach Szklarskich, Jawornik Polski, Manasterz)</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 20 000 000,00 zł</p> <p>2. Budowa basenu w gminie Kańczuga</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p> <p>Planowany zakres: Budowa Basenu w Kańczudze</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 55 000 000,00 zł</p> <p>3. Infrastruktura sportowa na terenie Gmin Przeworsk</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Budowa, rozbudowa, modernizacja kompleksów sportowych na terenie gminy</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4000 000,00 zł</p> <p>4. Przebudowa i rozbudowa budynku szatniowego, budowa boiska treningowego/ lodowisko sztuczne w okresie zimowym, budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zagospodarowaniem terenu w postaci budowy sieci oświetlenia i monitoringu, budowa sieci kanalizacji deszczowej z zbiornikiem retencyjnym i pompownią,</p>
---	---	---

		<p>budowa boksów dla zawodników i dodatkowego segmentu trybun oraz wykonanie wysokiego ogrodzenia i piłkochwyłów w Rozborzu.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Przebudowa i rozbudowa budynku szatniowego, budowa boiska treningowego/ lodowisko sztuczne w okresie zimowym, budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zagospodarowaniem terenu w postaci budowy sieci oświetlenia i monitoringu, budowa sieci kanalizacji deszczowej z zbiornikiem retencyjnym i pompownią, budowa boksów dla zawodników i dodatkowego segmentu trybun oraz wykonanie wysokiego ogrodzenia i piłkochwyłów w Rozborzu.</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2026</p> <p>Szacowana wartość: 4500 000,00 zł</p> <p>5. Przebudowa i modernizacja istniejących kompleksów sportowo-rekreacyjnych na terenie miasta Przeworska</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: - przebudowa i modernizacja obiektów rekreacyjno-sportowych przy ul. Krakowskiej (boiska, otwarte baseny, place zabaw, brodziki, jakuzii, nadbudowa budynku szatni i zaplecza gastronomiczno-higienicznego. - przebudowa stadionu miejskiego przy ul. Budowlanych w tym budynku szatni z trybunami, rozbudowa i przebudowa budynku sanitariatów, budowa trybun zewnętrznych, budowę oświetlenia boiska głównego i boiska treningowego, budowa systemu nawadniania boiska głównego, przebudowa ciągów komunikacyjnych. - przebudowa terenu rekreacyjno-sportowego przy ul. Kazimierzowskiej</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 20000 000,00 zł</p>
7	Budowa wież widokowych (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Budowa wieży widokowej – Łopuszka Wielka, Chodakówka</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p>

		<p>Planowany zakres: Budowa wieży widokowej – Łopuszka Wielka, Chodakówka</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 600 000,00 zł</p> <p>2. Budowa wież widokowych w Ożańsku i Widnej Górze</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Pawłosiów</p> <p>Planowany zakres: Budowa wieży widokowej o konstrukcji drewnianej (20 m wysokości) w m. Widna Góra wraz z obiektem kubaturowym, budowa oświetlenia wieży i terenu, zagospodarowanie terenu (elementy małej architektury, ciągi komunikacyjne, urządzenie terenów zielonych). Budowa wieży widokowej o konstrukcji drewnianej (20 m wysokości) w m. Ożańsk, zagospodarowanie terenu (elementy małej architektury, ciągi komunikacyjne, urządzenie terenów zielonych).</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2026</p> <p>Szacowana wartość: 3 000 000,00 zł</p> <p>Zadanie:</p> <p>1. Utworzenie mini parków, małych skwerów na terenie Gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Utworzenie mini parków, małych skwerów w Jaworniku Polski i ZPP w Hadlach Szklarskich</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 1 000 000,00 zł</p> <p>2. Utworzenie mini parków, małych skwerów na terenie Miasta i Gminy Kańczuga</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p>
8	Utworzenie mini parków, małych skwerów (balneologiczne, sensoryczne) na terenie Partnerstwa (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)	

		<p>Planowany zakres: Mini parki botaniczne, parki egzotyczne na terenie Miasta i Gminy Kańczuga</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-26</p> <p>Szacowana wartość: 500 000,00 zł</p> <p>1. Tworzenie ogrodów kieszonkowych na terenie Miasta Przeworsk</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Utworzenie ogródków kieszonkowych na terenie miasta Przeworska. Budowa tężni na terenie miasta Przeworska.</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 2000 000,00 zł</p>
9	Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych, szlaków kajakowych na terenie Partnerstwa (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Budowa ścieżek rowerowych, szlaków rowerowych na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Budowa ścieżek rowerowych, szlaków rowerowych na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 5 000 000,00 zł</p> <p>2. Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p> <p>Planowany zakres: Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga, oznakowanie, mała architektura, informatory</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2027</p>

		<p>Szacowana wartość: 1 000 000,00 zł</p> <p>3. Budowa infrastruktury rowerowej na terenie Miasta Jarosław</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych na terenie Miasta Jarosław</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p> <p>4. Budowa infrastruktury rowerowej na terenie Gminy Przeworsk</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych na terenie Gminy Przeworsk</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p> <p>5. Budowa szlaków i ścieżek rowerowych na terenie miasta Przeworska</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: - wyznaczenie szlaków i ścieżek rowerowych o łącznej długości 45 km na terenie miasta Przeworska, - oznakowanie - wyznaczenie i budowa szlaku kajakowego wodnego ok 5 km - budowa przystani kajakowej</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 5 000 000,00 zł</p> <p>6. Budowa szlaku kajakowego na rzece Mlecze wraz z infrastrukturą towarzyszącą</p>
--	--	---

		<p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p> <p>Planowany zakres: Na odcinku na terenie Miasta i Gminy Kańczuga- Budowa szlaku kajakowego na rzece Mleczcze wraz z infrastrukturą towarzyszącą</p> <p>Planowany okres realizacji: 2026-2030</p> <p>Szacowana wartość: 3 000 000,00 zł</p>
10	Dążenie do stworzenia sieciowego produktu turystycznego z sąsiednimi ośrodkami turystycznymi (Leżajsk, Łańcut, Markowa, Przemyśl)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Stworzenie produktu sieciowego w oparciu o ZPPw Hadlach Szklarskich</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Stworzenie produktu sieciowego w oparciu o ZPP w Hadlach Szklarskich</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 300 000,00 zł</p>
11	Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Partnerstwie (poza obszarem który może być finansowany w ramach IIT)	<p>Zadanie:</p> <p>1. Uzbrojenie terenów pod inwestycje na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Uzbrojenie terenów pod inwestycje na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 2 000 000,00 zł</p> <p>2. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną, budowa dróg dojazdowych na terenie Gminy Miejskiej Jarosław</p>

		<p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną, budowa dróg dojazdowych na terenie Gminy Miejskiej Jarosław</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2027</p> <p>Szacowana wartość: 10 000 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">3. Uzbrojenie terenów pod inwestycje na terenie gminy Przeworsk</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Uzbrojenie terenów pod inwestycje na terenie gminy Przeworsk</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">4. Budowa dróg wraz z infrastrukturą techniczną dla potrzeb dojazdu do terenu inwestycyjnych i stref aktywności gospodarczej przy ul. Gorliczyńskiej w Przeworsku.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Budowa dróg wraz z infrastrukturą techniczną dla potrzeb dojazdu do terenu inwestycyjnych i stref aktywności gospodarczej przy ul. Gorliczyńskiej w Przeworsku.</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2027</p> <p>Szacowana wartość: 5 000 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">5. Uzbrojenie terenów pod inwestycje na terenie Miasta i Gminy Kańczuga</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p> <p>Planowany zakres: Uzbrojenie terenów pod inwestycje na terenie miasta i gminy Kańczuga</p>
--	--	---

		<p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p>
12	Działania wzmacniające/konsolidujące/ poprawiające atrakcyjność miejsca dla lokalnych przedsiębiorców	<p>Zadanie:</p> <p>1. Stworzenie miejsc, punktów informacji dla lokalnych przedsiębiorców na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Stworzenie miejsc, punktów informacji dla lokalnych przedsiębiorców Wzmocnienie działań konsolidujących z przedsiębiorcami</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 300 000,00 zł</p> <p>2. Stworzenie wspólnej strefy inwestycyjnej, wykup gruntów, uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną, budowa dróg dojazdowych</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Stworzenie wspólnej strefy inwestycyjnej, wykup gruntów, uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną, budowa dróg dojazdowych</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2027</p> <p>Szacowana wartość: 30 000 000,00 zł</p>
13	Budowa centrów przesiadkowych, przewóz towarów, wykorzystanie kolejki wąskotorowej do transportu publicznego, utworzenie nowych połączeń transportu zbiorowego Jawornik Polski – Rzeszów Jawornik Polski – Kańczuga –Przeworsk-Jarosław	<p>Zadanie:</p> <p>1. Rozwój komunikacji zbiorowej na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: stworzenie centrum przesiadkowego w Jaworniku Polskim, utworzenie nowych połączeń transportu zbiorowego Jawornik Polski-Rzeszów, Jawornik Polski – Kańczuga –Przeworsk - Jarosław</p>

14	Budowa obwodnic dla miejscowości Urzejowice, Kańczuga	<p>Planowany okres realizacji: 2026-2028 Szacowana wartość: 15 000 000,00 zł</p> <p>2. Budowa nowoczesne centrum przesiadkowe (dworca PKS) w Kańczudze</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga Planowany zakres: Budowa nowoczesne centrum przesiadkowe (dworca PKS) w Kańczudze Planowany okres realizacji: 2025-2030 Szacowana wartość: 3000 000,00 zł</p> <p>3. Budowa, przebudowa i modernizacja miejsc przesiadkowych na terenie miasta Przeworska</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto Przeworsk Planowany zakres: Przebudowa dworca PKS pl. Jana Pawła II. Modernizacja centrum przesiadkowego przy ul. Słowackiego (oświetlenie, wiaty przystankowe i rowerowe, stacje ładowania pojazdów elektrycznych, budowa budynku sanitarnego i obsługi). Budowa centrum przesiadkowego ul. Łańcucka (parkingi, zaplecze sanitarne, oświetlenie, wiaty rowerowe i stacje ładowania pojazdów). Planowany okres realizacji: 2025-2030 Szacowana wartość: 10 000 000,00 zł</p> <p>Zadanie:</p> <p>1. Budowa obwodnicy dla miejscowości Kańczuga</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga Planowany zakres: Budowa obwodnicy dla miejscowości Kańczuga Planowany okres realizacji:</p>
----	---	--

		<p>2025-2030 Szacowana wartość: 10 000 000,00 zł</p> <p>2. Budowa obwodnicy dla miejscowości Urzejawice</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk Planowany zakres: Budowa obwodnicy dla miejscowości Urzejawice Planowany okres realizacji: 2024-2030 Szacowana wartość: 5 000 000,00 zł</p>
15	Budowa sieci inteligentnego oświetlenia	<p>Zadanie:</p> <p>1. Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski Planowany zakres: Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie gminy Jawornik Polski Planowany okres realizacji: 2025-2030 Szacowana wartość: 5 000 000,00 zł</p> <p>2. Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie gminy Gminy Miejskiej Jarosław</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław Planowany zakres: Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie Gminy Miejskiej Jarosław. Planowany okres realizacji: 2024-20276 Szacowana wartość: 6 000 000,00 zł</p> <p>3. Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie gminy Przeworsk</p>

16	Utworzenie banku energii	<p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie gminy Przeworsk</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">4. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, miejsc publicznych w celu poprawy bezpieczeństwa oraz zmniejszenia emisji - na terenie miasta Przeworska</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: planowane jest wybudowanie nowego oświetlenia ulicznego i miejsc publicznych w ilości 2000 punktów świetlnych oraz modernizację istniejącego oświetlenia w ilości 700 punktów świetlnych wraz z systemem sterowania.</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 20 000 000,00 zł</p> <p>Zadanie:</p> <p style="text-align: center;">1. Utworzenie banku energii na terenie gminy Przeworsk</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Utworzenie banku energii – okolice Przeworska (Budy Przeworskie, Chałupki) w sąsiedztwie linii kolejowej nr 94 i autostrady A4 (połączenie z siecią 750kV)</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p> <p style="text-align: center;">2. Utworzenie banku energii na terenie Miasta Jarosław</p>
----	--------------------------	--

		<p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Utworzenie banku energii w mieście Jarosław.</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2030</p> <p>Szacowana wartość: 4 000 000,00 zł</p>
17	Rozwój energetyki odnawialnej	<p>Zadanie:</p> <p>1. Budowa farm fotowoltaicznych z magazynami energii na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Budowa farm fotowoltaicznych z magazynami energii na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 15 000 000,00 zł</p> <p>2. Budowa farmy fotowoltaicznej przy planowanej strefie inwestycyjnej 8 MW</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Budowa farmy fotowoltaicznej przy planowanej strefie inwestycyjnej 8 MW</p> <p>Planowany okres realizacji: 202-2027</p> <p>Szacowana wartość: 30 000 000,00 zł</p> <p>3. Budowa farm fotowoltaicznych z magazynami energii na terenie gminy Przeworsk</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Budowa farm fotowoltaicznych z magazynami energii na terenie gminy Przeworsk</p> <p>Planowany okres realizacji:</p>

2024-2030

Szacowana wartość:

4 000 000,00 zł

4. Budowa farmy fotowoltaicznej w Pantalowicach, OZE na budynkach użyteczności publicznej

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Miasto i Gmina Kańczuga

Planowany zakres:

Budowa farmy fotowoltaicznej w Pantalowicach, OZE na budynkach użyteczności publicznej

Planowany okres realizacji:

2025-2030

Szacowana wartość:

15 000 000,00 zł

5. Budowa instalacji utylizacji elementów instalacji OZE w Pantalowicach

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Miasto i Gmina Kańczuga

Planowany zakres:

Budowa instalacji utylizacji elementów instalacji OZE w Pantalowicach

Planowany okres realizacji:

2025-2030

Szacowana wartość:

8000 000,00 zł

6. Budowa instalacji OZE na obiektach użyteczności publicznej oraz projekty parasolowe dla mieszkańców miasta Przeworska

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Miasto Przeworsk

Planowany zakres:

Budowa na wszystkich obiektach zarządzanych przez miasto Przeworsk instalacji OZE.

Wyposażenie budynków mieszkalnych jednorodzinnych w instalacje OZE.

Wyposażenie spółdzielni mieszkaniowych oraz wspólnot w instalacje OZE.

Planowany okres realizacji:

2024-2030

Szacowana wartość:

30 000 000,00 zł

18	Regulacja rzeczki Mlecзки i innych cieków wodnych	<p>Zadanie:</p> <p>1. Regulacja i modernizacja cieków wodnych na terenie miasta Przeworska</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: regulacja i modernizacja cieków wodnych na terenie miasta Przeworska (otwartych rowów deszczowych) o łącznej długości 10 km</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 10 000 000,00 zł</p>
19	Budowa zbiorników retencyjnych na terenach zalewowych	<p>Zadanie:</p> <p>1. Budowa zbiorników retencyjnych na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Budowa zbiorników retencyjnych na terenie gminy Jawornik Polski</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 20 000 000,00 zł</p> <p>2. Utworzenie zbiornika retencyjnego poprzez rozbudowę kanalizacji deszczowej</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Utworzenie zbiornika retencyjnego poprzez rozbudowę kanalizacji deszczowej</p>

		<p>Planowany okres realizacji: 202-2027 Szacowana wartość: 60 000 000,00 zł</p>
20	<p>Uzbrojenie osiedla mieszkaniowego w infrastrukturę techniczną, w tym budowa dróg, na terenie Partnerstwa</p>	<p>Zadanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie uzbrojenia terenu osiedla mieszkaniowego na terenie gminy Jawornik Polski <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski Planowany zakres: Wykonanie uzbrojenia terenu osiedla mieszkaniowego na terenie gminy Jawornik Polski (budowa dróg, sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, oświetlenia) Planowany okres realizacji: 2025-2030 Szacowana wartość: 5 000 000,00 zł</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Budowa dróg osiedla LWOWSKA II wraz z infrastruktura techniczna <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Przeworsk Planowany zakres: Budowa dróg osiedla LWOWSKA II wraz z infrastruktura techniczna Planowany okres realizacji: 2024-2030 Szacowana wartość: 10 000 000,00 zł</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Uzbrojenie osiedla mieszkaniowego w infrastrukturę techniczną <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga Planowany zakres: Uzbrojenie osiedla mieszkaniowego w infrastrukturę techniczną Planowany okres realizacji: 2025-2030 Szacowana wartość:</p>

21	Budowa szkoły muzycznej w Kańczudze	<p>10 00 000,00 zł</p> <p>4. Budowa i przebudowa dróg na terenie gminy Przeworsk</p> <p>5.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Budowa i przebudowa dróg na terenie gminy Przeworsk.</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2027/</p> <p>Szacowana wartość: 15 000 000,00 zł</p> <p>Zadanie</p> <p>1. Budowa szkoły muzycznej w Kańczudze</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p> <p>Planowany zakres: Budowa szkoły muzycznej w Kańczudze</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2028</p> <p>Szacowana wartość: 30 000 000,00 zł</p>
22	Poprawa dostępu i zwiększenie oferty usług publicznych: służby zdrowia, oświaty	<p>Zadanie:</p> <p>1. Poprawa dostępu i zwiększenie oferty usług publicznych: służby zdrowia, oświaty</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Poprawa dostępu i zwiększenie oferty usług publicznych: służby zdrowia, oświaty</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 2000 000,00 zł</p>

		<p>2. Rozbudowa i modernizacja Miejskiego Ośrodka Kultury w Przeworsku im. Oscara Kolberga</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Modernizacja sali kinowo-teatralnej obejmująca wymianę konstrukcji podestu siedzisk, wymianę foteli, wymianę obić ściennych , wymianę podłogi sceny, wewnętrzne instalacje c.o. wentylacje mechaniczną, instalacje elektryczną, instalacje oświetleniowe wraz z oprawami, pomieszczenia techniczne kotłowni, magazyny i wentylatorownie. Rozbudowa budynku dla potrzeb Centrum Rękodzieła Artystycznego (roboty budowlane i instalacyjne). Zakup wyposażenia.</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2028</p> <p>Szacowana wartość: 12 000 000,00 zł</p>
23	Stworzenie oferty na podkarpacką zieloną szkołę	<p>Zadanie:</p> <p>1. Stworzenie oferty na podkarpacką zieloną szkołę na terenie ZPP 2025-2030 w Hadlach Szklarskich</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Jawornik Polski</p> <p>Planowany zakres: Poprawa dostępu i zwiększenie oferty usług publicznych: służby zdrowia, oświaty</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 500 000,00 zł</p>
24	Modernizacje i rozbudowy Ośrodków Kultury i Bibliotek na terenie Partnerstwa	<p>Zadanie:</p> <p>1. Rozbudowa i modernizacja Miejskiego Ośrodka Kultury w Przeworsku im. Oskara Kolberga</p> <p>Gmina Miejska Przeworsk</p> <p>Planowany zakres: Budowa dróg osiedla LWOWSKA II wraz z infrastruktura techniczna</p>

25	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Partnerstwa	<p>Planowany okres realizacji: 2025-2028</p> <p>Szacowana wartość: 12 000 000,00 zł</p> <p>2. Modernizacja i rozbudowa ośrodków kultury z terenu Miasta i Gminy Kańczuga</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Miasto i Gmina Kańczuga</p> <p>Planowany zakres: Modernizacja i rozbudowa ośrodków kultury z terenu Miasta i Gminy Kańczuga</p> <p>Planowany okres realizacji: 2025-2030</p> <p>Szacowana wartość: 3 000 000,00 zł</p> <p>Zadanie</p> <p>1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Jarosławiu</p> <p>Podmiot odpowiedzialny za realizację: Gmina Miejska Jarosław</p> <p>Planowany zakres: Termomodernizacja 35 budynków użyteczności publicznej w Jarosławiu, w tym montaż nowej instalacji CO, montaż nowych kotłów, wymiana opraw oświetleniowych na oprawy LED, montaż instalacji fotowoltaicznej, docieplenie ścian zewnętrznych nadziemnych i fundamentowych, cokołów, docieplenie stropów, wymiana drzwi zewnętrznych i stolarki okiennej, roboty odtworzeniowe.</p> <p>Planowany okres realizacji: 2024-2027</p> <p>Szacowana wartość: 32 300 000,00 zł</p>
----	---	---

5.4. Powiązanie pomiędzy projektami (wiązki projektów)

Tab. 8   Wiazki projektów i opisy powiazan mi臙dzy projektami

Wiązka projektów	Projekty i opisy powiązań pomiędzy nimi:
<p>Wiązka I</p> <p>Zwiększenia efektywności energetycznej i dostosowania do zmian klimatu obszaru Partnerstwa</p>	<p>1) Utworzenie mini parków, małych skwerów (balneologiczne, sensoryczne) na terenie Partnerstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utworzenie mini parków, małych skwerów na terenie Gminy Jawornik Polski - Utworzenie mini parków na terenie Miasta i Gminy Kańczuga - Utworzenie ogrodów kieszonkowych na terenie Miasta Przeworsk <p>2) Budowa centrów przesiadkowych, przewóz towarów, wykorzystanie kolejki wąskotorowej do transportu publicznego, utworzenie nowych połączeń transportu zbiorowego Jawornik Polski – Rzeszów Jawornik Polski – Kańczuga –Przeworsk-Jarosław:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwój komunikacji zbiorowej na terenie gminy Jawornik Polski - Budowa nowoczesne centrum przesiadkowe (dworca PKS) w Kańczudze <p>3) Budowa obwodnic dla miejscowości Urzejowice, Kańczuga</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa obwodnicy dla miejscowości Kańczuga - Budowa obwodnicy dla miejscowości Urzejowice <p>4) Budowa sieci inteligentnego oświetlenia:</p>

- Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie gminy Jawornik Polski
  - Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie gminy Miejskiej Jarosław
  - Budowa inteligentnego oświetlenia na terenie gminy Przeworsk
  - Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego, miejsc publicznych w celu poprawy bezpieczeństwa oraz zmniejszenia emisji - na terenie miasta Przeworska
- 5) Utworzenie banku energii:
- Utworzenie banku energii na terenie gminy Przeworsk, Miasto Jarosław
- 6) Rozwój energetyki odnawialnej:
- Budowa farm fotowoltaicznych z magazynami energii na terenie gminy Jawornik Polski
  - Budowa farmy fotowoltaicznej przy planowanej strefie inwestycyjnej 8 MW
  - Budowa farm fotowoltaicznych z magazynami energii na terenie gminy Przeworsk
  - Budowa farmy fotowoltaicznej w Pantalowicach, OZE na budynkach użyteczności publicznej
  - Budowa instalacji utylizacji elementów instalacji OZE w Pantalowicach
- 7) Regulacja rzeczki Mlecзки i innych cieków wodnych:

- Regulacja i modernizacja cieków wodnych na terenie miasta Przeworska

8) Budowa zbiorników retencyjnych na terenach zalewowych:

- Budowa zbiorników retencyjnych na terenie gminy Jawornik Polski

- Utworzenie zbiornika retencyjnego poprzez rozbudowę kanalizacji deszczowej (m Jarosław)

9) Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Partnerstwa

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Jarosławiu

Wiązka projektowa poprzez działania inwestycyjne w zakresie OZE, termomodernizacji wpłynie bezpośrednio na zredukowanie zapotrzebowania na energię i zmniejszanie emisji CO₂. Pozwoli na zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, wprowadzenie kompleksowych rozwiązań prowadzących do stabilizacji kosztów energii, poprawę świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów. Realizacja tej wiązki projektów przyczyni się do zaspokojenia potrzeb energetycznych obszaru przy jednoczesnej poprawie jakości powietrza dzięki wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych redukujących poziom zużycia energii oraz rozwojowi odnawialnych źródeł energii.

Realizacja wiązki projektów zapewni również lepszą dostępność transportową obszaru. Poprawa rozwiązań z zakresu komunikacji publicznej przyczyni się do zwiększenia jakości życia mieszkańców i turystów. Wysokiej jakości transport publiczny dostosowany do potrzeb mieszkańców. Jednocześnie wsparcie rozbudowy przestrzeni publicznej poprzez nasadzenia wpisuje się w tematykę

	<p>zapobiegania wypom ciepła, wspieranie bioróżnorodności gatunkami rodzimymi i retencję wód opadowych w przestrzeni publicznej.</p> <p>Wskazane przedsięwzięcia przyczynią się do rozwoju środowiskowego, społecznego i gospodarczego obszaru Partnerstwa. Podjęte działania przyczynią się do realizacji wszystkich celów strategii w szczególności celu nr 2 Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska naturalnego.</p>
<p>Wiązka II</p> <p>Rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej</p>	<p>1) Rewitalizacja kolejki wąskotorowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rewitalizacja budynku stacji kolei wąskotorowej w miejscowości Jawornik-Przedmieście wraz z otoczeniem. - Remont lokomotywy wąskotorowej parowej Px48-1734 – zabytku techniki charakterystycznego dla techniki dawnej - Rewitalizacja kolei wąskotorowej Przeworsk Wąskotorowy – Dynów <p>2) Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej na terenie Partnerstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Jawornik Polski - Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Miejskiej Jarosław

- Zagospodarowanie terenu nad zalewem Łopuszka Mała poprzez budowę przestrzeni sportowo-rekreacyjnej wraz ze stworzeniem punktu informacji turystycznej (gm. Kańczuga)
- Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej w Gminie Miejskiej Przeworsk
- Budowa i modernizacja infrastruktury związanej z dziedzictwem historyczno-kulturowym na rzecz wzmacniania potencjału turystycznego
- Modernizacja i przebudowa infrastruktury dla potrzeb dziedzictwa kulturowego
- Renowacja zabytkowej kaplicy grobowej rodzinny Kellermanów w Niżatycach k/Kańczugi oraz przydrożnych kapliczek
- Renowacja kapliczek
- Rewitalizacja/renowacja kaplicy Bożogrobców w Ujeznej
- Tężnia nad zalewem w Łopuszka Mała
- Budowa tężni w Pawłosiowie
- Utworzenia miejsca z opisem historii grodziska w Chodakówce
- Utworzenie ścieżek edukacyjnych wzdłuż szlaków rowerowych
- Utworzenie bazy/sieci informacji turystycznej w każdej gminie Partnerstwa

- Stworzenie aplikacji cyfrowej m.in. gra terenowa, mapa szlaków, zabytków, wykorzystująca potencjał turystyczno-kulturalny Partnerstwa

- Modernizacja starych murów na terenie Partnerstwa

- Rozwój produktu turystycznego oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego (np. Jarmark Jarosławski, jako flagowy produkt turystyczny i promocyjny, 'mit kresów)

- Połączenie bulwarów nad Sanem ze szlakiem Św. Jakuba (Via Regia)

3)   Rozwój bazy: noclegowej, gastronomicznej, turystycznej, agroturystycznej, rekreacyjnej, SPA, budowa grot solnych w celu wzmacniania potencjału turystycznego, kulturowego i przyrodniczego Partnerstwa:

- Rozwój infrastruktury turystycznej w Gminie Jawornik Polski

- Przebudowa i modernizacja bazy noclegowo gastronomicznej Zajazdu Pastewnik i rekreacyjno-sportowej na terenie Miasta Przeworska

4)   Odnowa parków na terenie Partnerstwa:

- Odnowa Parku na terenie Gminy Jawornik Polski

- Odnowa Parku na terenie Miasta i Gminy Kańczuga

- Odnowa Parku na terenie Miasta Jarosław
- Odnowa Parku na terenie Gminy Przeworsk
- 5) Rewitalizacja stawów na terenie Partnerstwa:
  - Rewitalizacja stawów na terenie Partnerstwa-Hadle Szklarskie
  - Rewitalizacja stawu w Pawłosiowie
- 6) Budowa wież widokowych:
  - Budowa wieży widokowej – Łopuszka Wielka, Chodakówka
  - Budowa wież widokowych w Ożańsku i Widnej Górze
- 7) Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych, szlaków kajakowych na terenie Partnerstwa:
  - Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych, szlaków kajakowych na terenie Partnerstwa
  - Budowa infrastruktury ścieżek, szlaków rowerowych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga
  - Budowa infrastruktury rowerowej na terenie Miasta Jarosław
  - Budowa infrastruktury rowerowej na terenie Gminy Przeworsk
  - Budowa infrastruktury rowerowej na terenie Miasta Przeworsk

	<ul style="list-style-type: none"> - Budowa szlaku kajakowego na rzece Mleczce wraz z infrastrukturą towarzyszącą <p>8) Dążenie do stworzenia sieciowego produktu turystycznego z sąsiednimi ośrodkami turystycznymi (Leżajsk, Łańcut, Markowa, Przemyśl):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stworzenie produktu sieciowego w oparciu o ZPPw Hadlach Szklarskich <p>Realizacja tej wiązki projektów pozwoli na rozwoju turystyki i wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru Partnerstwa. Dzięki zróżnicowanej i zrównoważonej formie udostępniania walorów przyrodniczych i kulturowych oraz uspołnionej promocji oferty turystycznej, kulturalnej i kulinarnej nastąpi rozwój usług turystycznych. Wszystkie wspierane działania przyczynią się do rozwoju środowiskowego, społecznego i gospodarczego obszaru. Podjęte działania przyczynią się do realizacji wszystkich celów strategii w szczególności celu 1 Wykorzystanie gospodarczego potencjału Partnerstwa.</p>
<p>Wiązka III</p> <p>Rozwoju usług społecznych oraz jej infrastruktury</p>	<p>1) Budowa, rozbudowa, modernizacja kompleksów sportowych, rekreacyjnych, basenów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infrastruktura sportowa na terenie Gmin Jawornik Polski - Budowa basenu w gminie Kańczuga - Infrastruktura sportowa na terenie Gmin Jawornik Polski <p>2) Budowa szkoły muzycznej w Kańczudze</p>

	<p>3) Poprawa dostępu i zwiększenie oferty usług publicznych: służby zdrowia, oświaty</p> <p>4) Stworzenie oferty na podkarpacką zieloną szkołę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stworzenie oferty na podkarpacką zieloną szkołę na terenie ZPP 2025-2030 w Hadlach Szklarskich <p>5) Modernizacje i rozbudowy Ośrodków Kultury i Bibliotek na terenie Partnerstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja, rozbudowa, przebudowa i termomodernizacja budynków GOK-U oraz budynku kina w Jaworniku Polskim na sale widowiskowo-kinowo, centrum spotkań - Rozbudowa i modernizacja Miejskiego Ośrodka Kultury w Przeworsku im. Oskara Kolberga - Modernizacja i rozbudowa ośrodków kultury z terenu Miasta i Gminy Kańczuga <p>Realizacja projektów wiązki III zapewni rozwijanie i poprawę poziomu usług społecznych. Rozwój infrastruktury pozwoli na zróżnicowaną ofertę spędzania czasu wolnego, kulturalną, sportową i rekreacyjną. Rozwój infrastruktury szkolnej zapewni zwiększenie oferty edukacyjnej. Realizacja projektów pozwoli na zapewnienie wysokiej jakości i dostępności podstawowych usług publicznych. Wszystkie wspierane działania przyczynią się do rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru. Podjęte działania przyczynią się do realizacji celów strategicznych w szczególności 3. Wzmacnianie poczucia wspólnoty i umiejętności współpracy.</p>
Wiązka IV	<p>1) Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Partnerstwie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uzbrojenie terenów pod inwestycje na terenie gminy Jawornik Polski

<p>Zrównoważony rozwój obszaru Partnerstwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną, budowa dróg dojazdowych na terenie Gminy Miejskiej Jarosław - Uzbrojenie terenów pod inwestycje na terenie gminy Przeworsk - Budowa dróg wraz z infrastrukturą techniczną dla potrzeb dojazdu do terenu inwestycyjnych i stref aktywności gospodarczej przy ul. Gorliczyńskiej. <p>2) Działania wzmacniające/konsolidujące/ poprawiające atrakcyjność miejsca dla lokalnych przedsiębiorców:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stworzenie miejsc, punktów informacji dla lokalnych przedsiębiorców na terenie gminy Jawornik Polski - Stworzenie wspólnej strefy inwestycyjnej, wykup gruntów, uzbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną, budowa dróg dojazdowych <p>3) Uzbrojenie osiedla mieszkaniowego w infrastrukturę techniczną, w tym budowa dróg, na terenie Partnerstwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wykonanie uzbrojenia terenu osiedla mieszkaniowego na terenie gminy Jawornik Polski - Budowa dróg osiedla LWOWSKA II wraz z infrastruktura techniczna - Uzbrojenie osiedla mieszkaniowego w infrastrukturę techniczną
---	--

Realizacja wiązki projektów pozwoli na zwiększenie atrakcyjności zamieszkania obszaru Partnerstw. Wiązka projektów ma przeciwstawić się problemom depopulacji. W tym celu przewiduje działania związane z infrastrukturą mieszkaniową oraz infrastruktura niezbędną do tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy. Partnerstwo posiada wystarczające zasoby, aby istotnie poprawić kluczowe obszary jego funkcjonowania. Atrakcyjny rynek pracy oparty o sektor małej i średniej przedsiębiorczości rozwijający się w takich branżach jak turystyka, handel, posiada potencjał wyhamowania negatywnych trendów demograficznych zapewniając mieszkańcom odpowiedni poziom życia i stabilizacji. W tym celu należy zapewnić dobrej jakości usługi otoczenia biznesu, praktyczną edukację zawodową, jak również w zakresie przedsiębiorczości wykorzystującą istniejące postawy przedsiębiorcze wśród młodzieży. Wsparcie tych działań przyczyni się do napływu inwestorów zewnętrznych, którzy dzięki ofercie inwestycyjnej, powinni wygenerować wystarczającą liczbę inicjatyw gospodarczych.

Wszystkie wspierane działania przyczynią się do rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru.

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

6.1. Zarządzanie wdrażaniem strategii

6.1.1. Forma instytucjonalizacji

W sprawie utworzenia Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju oraz opracowania i realizacji strategii rozwoju ponadlokalnego Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju zawarto porozumienie międzygminne w dniu 12 kwietnia 2023 roku pomiędzy:

- Gmina Miejska Jarosław
- Gmina Miejska Przeworsk
- Gmina Przeworsk
- Gmina Pawłosiów
- Miasto i Gmina Kańczuga
- Gmina Jawornik Polski
- Powiat Przeworski

Ryc. 21. Pamiątkowa fotografia z podpisania porozumienia o utworzeniu Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju

Źródło: opracowanie własne

Zawarte Porozumienie będzie służyć:

- rozwojowi społeczno – gospodarczemu poprzez wzmocnienie potencjałów na obszarze Partnerstwa,
- podniesieniu atrakcyjności inwestycyjnej obszaru Partnerstwa,
- przeciwdziałaniu negatywnym trendom demograficznym występującym na obszarze Partnerstwa,
- podniesieniu atrakcyjności turystycznej obszaru Partnerstwa,
- wzrostowi jakości życia mieszkańców obszaru Partnerstwa,
- przeciwdziałaniu zjawisku wykluczenia społecznego oraz wzrost integracji społecznej na obszarze Partnerstwa.

Celem Porozumienia jest:

- utworzenie Partnerstwa, określenie praw i obowiązków oraz zasad współpracy Partnerów przy opracowaniu i realizacji strategii,
- wzmocnienie powiązań funkcjonalnych oraz zapewnienie partnerskiego modelu współpracy pomiędzy Partnerami,
- aktywne współdziałanie na rzecz pozyskiwania środków zewnętrznych, które mogą zostać wykorzystane na finansowanie strategicznych potrzeb Partnerstwa lub Partnerów.

Porozumienie zawarto na okres obejmujący czas opracowania oraz wdrożenia strategii rozwoju ponadlokalnego, zgodnie z dokumentami programowymi Komisji Europejskiej i Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, obowiązującymi w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027.

Przedmiotem porozumienia jest powierzenie przez Partnerów:

- Gmina Miejska Przeworsk
- Gmina Miejska Jarosław
- Gmina Przeworsk
- Gmina Pawłosiów
- Miasto i Gmina Kańczuga
- Gmina Jawornik Polski
- Powiat Przeworski

Liderowi Partnerstwa

- Gmina Miejska Przeworsk

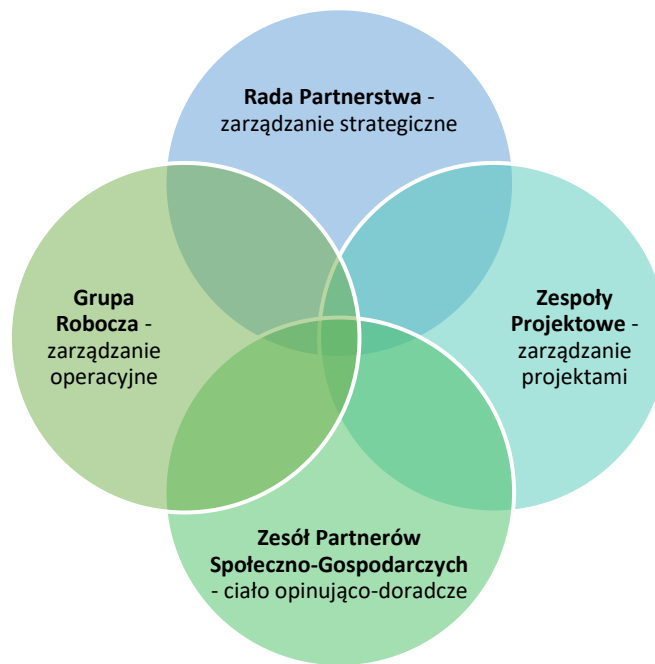
opracowania i koordynacji realizacji strategii rozwoju ponadlokalnego.

6.1.2. System zarządzania wdrażaniem strategii

Wdrażanie celów i kierunków działań Strategii polegać będzie przede wszystkim na koordynacji współpracy pomiędzy zaangażowanymi w ten proces podmiotami, tj.:

- Rada Partnerstwa
- Zesół Partnerów Społeczno-Gospodarczych
- Zespół Roboczy
- Zespoły Projektowe.

Ryc. 22. Schemat organizacyjny wdrażania strategii Partnerstwa

Źródło: Opracowanie własne

Tab. 9 Rada Partnerstwa

Rada Partnerstwa	Skład: osoby pełniące funkcję organów wykonawczych gmin będących Partnerami, a w przypadku Powiatu osoba wskazana przez Zarząd Powiatu
	<u>Najważniejsze zadania:</u>
	<ul style="list-style-type: none"> • opiniowanie projektu strategii rozwoju ponadlokalnego, propozycji jej zmian oraz innych dokumentów niezbędnych do opracowania i wdrożenia strategii, • inicjowanie zmian strategii, • nadzór nad realizacją powierzonych zadań,
	<u>Przewodniczący Rady Partnerstwa, zadania:</u> <ul style="list-style-type: none"> • reprezentowanie Rady Partnerstwa, • zwoływanie posiedzeń Rady, • koordynacja kalendarza prac Rady, • bieżąca współpraca z Koordynatorem Grupy Roboczej
	<u>Tryb pracy Rady:</u> <ul style="list-style-type: none"> • spotkania Rady: według potrzeb, nie rzadziej niż raz na dwa miesiące • podejmowanie decyzji: w każdym przypadku - konsensus, w sytuacji jego braku – bezwzględną większością głosów, przewidziana możliwość podejmowania decyzji w formie obiegowej.

Źródło: opracowanie własne

Tab. 10 Zespół Partnerów Społeczno-Gospodarczych

Zespół Partnerów Społeczno-Gospodarczych	Skład: przedstawiciele organizacji społecznych i gospodarczych, przedstawiciele podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, działających na obszarze Partnerstwa
	<p><u>Najważniejsze zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • udział w organizowanych spotkaniach i warsztatach związanych z przygotowaniem i realizacją strategii, • opiniowanie projektu strategii oraz propozycji jej zmian i innych dokumentów, • inicjowanie zmian strategii

Źródło: opracowanie własne

Tab. 11 Zespół Roboczy

Zespół Roboczy	Skład: przedstawiciele urzędów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego tworzących Partnerstwo, wskazani przez władarzy samorządowych (co najmniej po 2 osoby z każdej JST, stały członek i zastępca)
	<p><u>Najważniejsze zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie projektu strategii/aktualizacji, • zapewnianie informacji z własnej jednostki samorządowej, • zapewnianie kontaktu z partnerami z własnej jednostki samorządowej • poszukiwanie funduszy zewnętrznych na rozwój Partnerstwa, • przygotowanie spotkań Rady Partnerstwa, • przygotowanie projektów raportów monitoringowych (zgodnie z przyjętym systemem monitorowania), • opiniowanie projektu raportów ewaluacyjnych, • przechowywanie dokumentacji. <p>Tryb pracy Zespołu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cykliczne, cotygodniowe spotkania, w razie potrzeby spotkania dodatkowe.

Źródło: opracowanie własne

Tab. 12 Zespoły projektowe

Zespoły projektowe	<p>Skład: osoby dysponujące wiedzą specjalistyczną, mogące wnieść wartość do pracy nad projektami, wskazane przez władarzy samorządowych.</p> <p>Nie tylko osoby reprezentujące administrację, także interesariusze, w tym również z podmiotów nie należących do Partnerstwa. Zakres kompetencji, adekwatny do tematyki projektów strategicznych i uzupełniających, realizowanych przez Partnerstwo.</p>
	<p><u>Najważniejsze zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie projektów, • realizacja projektów. <p><u>Koordinator Zespołu projektowego, zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • koordynowanie prac Zespołu, organizowanie pracy Zespołu, • zapewnienie sprawnego przepływu informacji pomiędzy partnerami, • monitorowania realizacji strategii, <p><u>Tryb pracy Zespołu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • cykliczne, cotygodniowe spotkania, w razie potrzeby spotkania dodatkowe.

Źródło: opracowanie własne

6.1.3. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia rozwoju ponadlokalnego stanowi podstawę **zintegrowanego systemu programowania rozwoju Partnerstwa Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju**, na który składają się:

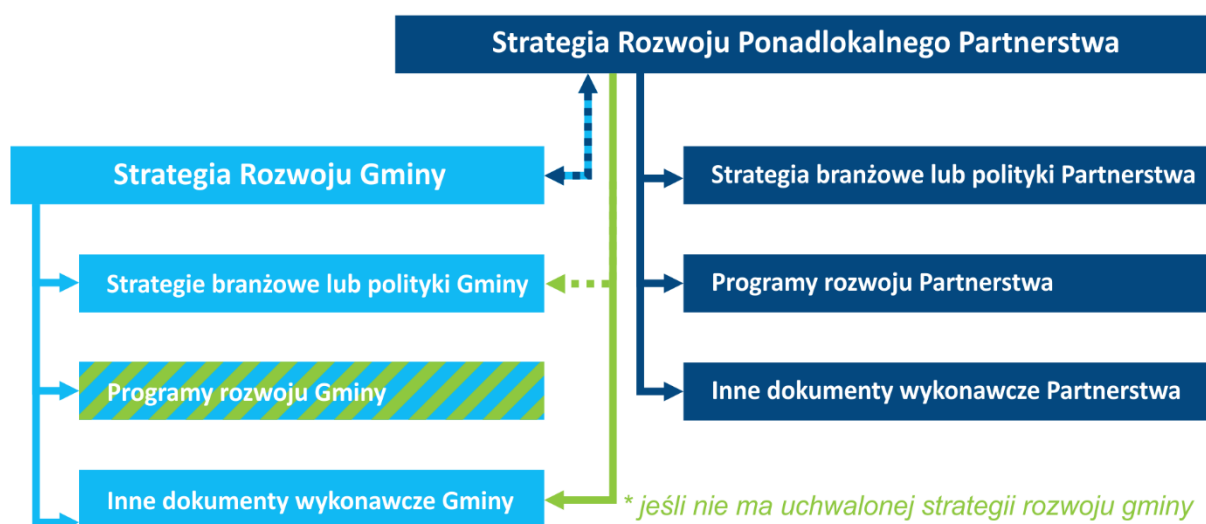
- strategii i polityki (tj. dokumenty strategiczne o charakterze **kierunkowo-planistycznym**), tj.:
  - strategii rozwoju poszczególnych gmin wchodzących w skład Partnerstwa,
  - strategii branżowe lub polityki Partnerstwa (strategie całego Partnerstwa sporządzane dla określonych obszarów tematycznych albo dokumenty deklarujące zasady i wartości lub wyrażające sposób myślenia Partnerstwa o danej dziedzinie),

- strategię branżowe lub polityki gmin wchodzących w skład Partnerstwa (strategie poszczególnych JST wchodzących w skład Partnerstwa sporządzane dla określonych obszarów tematycznych albo dokumenty deklarujące zasady i wartości lub wyrażające sposób myślenia JST o danej dziedzinie),
- dokumenty wykonawcze (o charakterze **wdrożeniowo-operacyjnym**), tj:
  - programy rozwoju dla strategii rozwoju gmin lub strategii rozwoju ponadlokalnego – dokumenty konkretyzujące (uszczegóławiające) realizację poszczególnych celów strategicznych zawartych w strategiach rozwoju.
  - Zakres tematyczny programów wynika bezpośrednio ze strategii rozwoju gmin lub strategii rozwoju ponadlokalnego.
  - inne dokumenty wykonawcze dla strategii rozwoju gmin lub strategii rozwoju ponadlokalnego (w tym plany i programy inne niż programy rozwoju) – dokumenty dotyczące realizacji innych obowiązkowych zadań samorządu lokalnego (lub ponadlokalnego) wykraczających poza cele określone w strategiach rozwoju.

Obowiązek sporządzenia ww. dokumentów wynika z przepisów prawa lub innych zewnętrznych regulacji.

Ryc. 23. Zintegrowany system programowania rozwoju Partnerstwa Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju

Opracowanie własne

Dokumenty o charakterze strategicznym będą **kierunkowo spójne** ze strategią rozwoju ponadlokalnego Partnerstwa (także w zakresie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustaleń i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej).

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych do strategii rozwoju gmin wchodzących w skład Partnerstwa są lub zostaną określone w strategiach rozwoju tych gmin.

Dokumenty wykonawcze do strategii rozwoju ponadlokalnego będą sporządzane według następujących zasad:

- a. **programy rozwoju Partnerstwa:**
  - horyzont czasowy programów nie będzie przekraczał horyzontu czasowego strategii rozwoju ponadlokalnego,
  - będą uszczegóławiać (konkretyzować) realizację poszczególnych celów strategicznych określonych w strategiach rozwoju,
  - będą określać działania przewidziane do realizacji zgodnie z ustalonym systemem realizacji programu i planem finansowym, stanowiącymi element programu.
- b. **inne dokumenty wykonawcze Partnerstwa lub inne dokumenty wykonawcze poszczególnych gmin (w sytuacji, gdy gminy te nie posiadają własnych strategii rozwoju):**
  - horyzont czasowy dokumentów nie będzie przekraczał horyzontu czasowego strategii rozwoju ponadlokalnego,
  - zostanie zachowana zgodność z przepisami regulującymi obowiązek ich opracowania (w aspekcie formalno-prawnym i merytorycznym),
  - zakres tematyczny nie będzie sprzeczny z celami strategicznymi określonymi w dokumentach strategicznych Partnerstwa.

Zachowanie zasad tworzenia dokumentów wykonawczych, tworzących wraz z dokumentami strategicznymi zintegrowany system programowania rozwoju ma na celu zachowanie spójności systemu a także pośrednio - usprawnienie i ułatwienie Partnerstwu aplikowania o środki rozwojowe ze wszystkich wymagających podejścia strategicznego źródeł finansowania.

6.1.4. Cykl aktualizacji strategii

Strategia została przygotowana (opisana) w pierwszym kwartale 2023 roku, a do jej przygotowania wykorzystano ówczesny stan wiedzy i wynikających stąd wniosków i założeń. Jednocześnie dokument ten zakłada proces aktualizacji, zatwierdzanej

przez Radę Partnerstwa. W zależności od kontekstu formalnego i merytorycznego proces ten może przyjąć formę:

- aktualizacji systemowej, gdzie zmiana dotyczy celów strategicznych, systemów zarządzania, wdrażania lub monitorowania. Konieczność zmian wynika z wniosków z monitorowania oraz ewaluacji, analizy zmian sytuacji społeczno-gospodarczej, lub innych o charakterze systemowym;
- aktualizacji listy projektów, która wynika z procesu wyłaniania projektów partnerskich oraz weryfikacji listy wskazanej w Strategii.

Przyjęto, iż w ramach procesu monitorowania, Strategia będzie przedmiotem oceny wszystkich jej elementów, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, systemu finansowania, warunków formalnych i prawnych, i innych mających wpływ na jej efektywną realizację.

6.2. Monitorowanie i ocena wdrażania

6.2.1. Monitorowanie procesu wdrażania Strategii

Monitoring służy obserwacji postępów w realizacji strategii. Ocena realizacji Strategii Partnerstwa będzie dokonywana za pomocą zestawu wskaźników (określonych w Strategii rozdział 3.3. wskaźniki celów strategii oraz wskaźniki projektów dedykowanych IIT) - dlatego też, w monitoring procesu wdrażania strategii będą zaangażowane wszystkie struktury działające w ramach Partnerstwa.

Za monitorowanie realizacji Strategii odpowiada Rada Partnerstwa.

Niezbędne dane będą gromadzone i opracowywane przez Grupę Roboczą, w ramach własnej aktywności, a także na podstawie informacji uzyskiwanych od Zespołów Projektowych, które będą miały bieżący kontakt z wykonawcami/koordynatorami projektów.

Raz w roku Partnerstwo w raporcie o stanie Gminy, Powiatu przedstawia informacje o stanie realizacji Strategii.

Standard informacji, w tym karty monitoringu projektu, opracuje Rada Partnerstwa, na podstawie propozycji przygotowanych przez Grupę Roboczą i Zespoły Projektowe. Raport uwzględni m.in.:

- informacje kontekstowe na temat aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie podkarpackim,
- informacje na temat postępów w realizacji projektów: monitoring rzeczowy odnoszący się do terminowości realizowania zadań oraz monitoring finansowy obejmujący analizę przepływów finansowych,
- informacje na temat wskaźników realizacji celów strategicznych,
- wnioski i rekomendacje na kolejny rok realizacji Strategii.

Projekt o stanie realizacji Strategii zostanie poddany dyskusji, z udziałem wszystkich struktur działających w ramach Partnerstwa, a także z udziałem zainteresowanych interesariuszy.

Dopuszcza się możliwość prezentacji projektu raportu organom samorządów terytorialnych tworzących Partnerstwo. Raport będzie przygotowywany w czasie odpowiednim do wykorzystania go do opracowania raportów o stanie gminy/powiatu.

Po debacie, Rada Partnerstwa przyjmuje raport. Wnioski i rekomendacje mogą posłużyć do ewentualnej aktualizacji strategii lub samej listy projektów.

6.2.2. Ocena (ewaluacja) stopnia osiągnięcia celów strategicznych

Na potrzeby oceny stopnia osiągnięcia celów strategicznych tj. skuteczności wdrażania strategii przyjęto opisane poniżej zasady **ewaluacji strategii**.

W odróżnieniu od monitoringu, który jest procesem ciągłym, ewaluacja odbywa się w konkretnych punktach osi czasu. Partnerzy zdecydowali, iż odbędzie się ona na zakończenie całego procesu wdrażania strategii (ewaluacja końcowa).

Ewaluacja dokonana zostanie na dwóch poziomach:

- skuteczności osiągania rezultatów bezpośrednich,
- skuteczności osiągania celów strategicznych (rezultatów strategicznych).

W systemie oceny uwzględnione zostaną następujące kryteria oceny:

- trafność
- efektywność
- skuteczność
- użyteczność
- trwałość.

7. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

7.1. Partycypacja społeczna na etapie przygotowywania strategii

Partycypacja budowana była w czterech wymiarach:

- Robocza współpraca z **kluczowymi interesariuszami** (przede wszystkim członkowie Rady Partnerstwa, Zespołu Roboczego, liderami lokalnymi),
- **Badania i ankiety** zbierające opinie i propozycje,
- Informacje wygenerowane w trakcie procesu na **podstawie kwestionariuszy i formularzy** wypełnianych przez przedstawicieli Grupy Roboczej oraz Rady Partnerstwa
- **Warsztaty** towarzyszące procesowi powstawaniu dokumentu.

Badania i ankiety zbierające opinie społeczne były prowadzone na etapie diagnozy, jak i planowania strategicznego (konsultacje społeczne).

- **Badanie opinii oraz planów życiowych młodzieży**

Badania, przeprowadzone online w dniach 5 do 12 września 2022 roku za pomocą dedykowanego systemu elektronicznego ZMP, objęły 816 uczniów ostatnich/przedostatnich klas szkół ponadpodstawowych mieszkających na obszarze Partnerstwa (z czego na wszystkie pytania odpowiedziało 469 uczniów). Ankieta koncentrowała się na kwestiach związanych z planami życiowymi i zawodowymi uczniów, postawami przedsiębiorczymi oraz postrzeganiem przez młodzież obszaru Partnerstwa, jako miejsca do życia. Badanie przeprowadzono przy aktywnym udziale szkół i ich organów prowadzących.

- **Badanie opinii mieszkańców gmin obszaru Partnerstwa**

Badania przeprowadzono online za pomocą dedykowanego systemu elektronicznego ZMP, na niereprezentatywnej próbie 480 aktywnych internautów-mieszkańców gmin obszaru Partnerstwa, w dniach od 7 lipca do 10 sierpnia 2022 roku (z czego na wszystkie pytania odpowiedziało 253 mieszkańców). W ankiecie

poruszono tematy postrzegania Partnerstwa jako miejsca do życia, sposobu korzystania z usług na terenie Partnerstwa i poza nim oraz zapotrzebowania na przedsięwzięcia, które powinny zostać zrealizowane w latach przyszłych. Badanie przeprowadzono przy udziale członków GR i pracowników właściwych urzędów, którzy zadbali o rozpowszechnienie informacji o ankiecie i prowadzili aktywne działania zachęcające mieszkańców do udziału w badaniu.

- **Badanie opinii lokalnych liderów**

Badanie było skierowane do 4 kategorii liderów lokalnych reprezentujących samorząd lokalny, organizacje społeczne, środowisko przedsiębiorców i liderów opinii. Zostało przeprowadzone online na próbie 15 liderów w dniach od 12 do 19 września 2022 roku. Ankieta zebrała „ekspercką” wiedzę liderów na temat obszaru, przepływu mieszkańców między gminami w celu realizacji usług oraz przedsięwzięć koniecznych dla dalszego rozwoju Partnerstwa.

Informacje wygenerowane w trakcie prac nad strategią na podstawie kwestionariuszy i formularzy:

- **Matryca bilansu usług na terenie obszaru Partnerstwa**

Badania samorządów w zakresie bilansu usług, będące analizą przepływów usług pomiędzy gminami oraz lokalizacji centrów poszczególnych kategorii usług na terenie Partnerstwa, uzupełniły indywidualne wywiady z wójtami i burmistrzami, konsultacje z GR oraz wyniki badań mieszkańców i liderów;

- **Arkusze „Podstawowe pytania dotyczące przedsiębiorczości”**

Badanie diagnozowało warunki/klimat w Partnerstwie do rozwoju przedsiębiorczości. Poza analizą wypełnionego przez gminy arkusza odbyły się konsultacje wyników z Grupą Roboczą (GR) oraz dyskusje na posiedzeniach Rady Partnerstwa (RP) na temat stanu przedsiębiorczości w Partnerstwie. Badaniu towarzyszyły warsztaty/szkolenia prowadzone przez doradców sektorowych ZMP dotyczące podstawowych form działań JST, które mogą wzmocnić zainteresowanie prowadzeniem działalności gospodarczej przez mieszkańców Partnerstwa.

- **Arkusze do identyfikacji i rangowania zasobów i produktów Partnerstwa**

Badania zasobów i produktów na obszarze Partnerstwa polegały na inwentaryzacji oraz ocenie posiadanych przez samorządy zasobów i produktów lokalnych. Po spotkaniach i warsztatach z GR, członkowie RP dokonali rangowania produktów. Wynik tego badania był podstawą do określenia potencjałów Partnerstwa.

- **Drzewo problemów**

Drzewo problemów to, narzędzie pozwalające na zidentyfikowanie kluczowych problemów wspólnych dla całego obszaru Partnerstwa oraz przyczyn i skutków tych problemów.

Kluczowym elementem procesu strategicznego były warsztaty towarzyszące procesowi powstawaniu dokumentu, w tym formułowania celów, priorytetów i wiązek projektów.

- **I Warsztat diagnostyczny - Strategiczna identyfikacja potencjałów i wyzwań Partnerstwa - 13 września 2022 r.**

Do identyfikacji i rangowania potencjałów i wyzwań lokalnych zaangażowani zostali członkowie Rady Partnerstwa oraz Grupy Roboczej, a także osoby spoza tych ciał – przedstawiciele sektora gospodarczego i społecznego. Przyjęta metodyka pracy polegała na przeprowadzeniu sesji warsztatowej wspomaganej narzędziami informatycznymi, podczas której, w ramach dyskusji grupowych oraz konfrontacji wyników prac poszczególnych grup, dokonano identyfikacji potencjałów i wyzwań lokalnych. Następnie uczestnicy warsztatów w formule wywiadu ankietowego dokonali rangowania zasobów i produktów, przy czym w przypadku produktów ankietę dotyczyła zarówno wymiaru na „tu i teraz”, jak i „na przyszłość”.

- **II Warsztat diagnostyczny - Problemy i wyzwania Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa dla Rozwoju - 22 września 2022 r.**

Do identyfikacji i rangowania problemów rozwojowych obszaru Partnerstwa zaangażowani zostali członkowie Rady Partnerstwa oraz Grupy Roboczej, a także osoby spoza tych ciał – przedstawiciele sektora gospodarczego i społecznego. Przyjęta metodyka pracy polegała na przeprowadzeniu sesji warsztatowej, podczas której, przy wsparciu narzędzi informatycznych, dokonano identyfikacji i rangowania problemów rozwojowych obszaru Partnerstwa.

- **I Warsztat strategiczny – 27 stycznia 2023 r.**

Warsztat poświęcony był przestrzennym wyzwaniom stojącym przed Partnerstwem. Najważniejszym efektem warsztatów było sformułowanie wstępnych propozycji projektów, które były nanoszone przez grupy warsztatowe na mapie Partnerstwa. Uczestnikami warsztatów byli przedstawiciele Partnerów, jak również zaproszeni goście.

Ryc. 24. Warsztaty strategiczne 27 stycznia 2023 dla Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju

Źródło: opracowanie własne

- **II Warsztat strategiczny – 10 marca 2023 r.**

Warsztaty były poświęcone formułowaniu celów oraz analizie projektów. Najważniejszym efektem warsztatów było sformułowanie celów strategicznych, będących odpowiedzią na stojące przed Partnerstwem wyzwania w wymiarach:

- społecznym,
- gospodarczym,
- środowiskowo-przestrzennym

W warsztacie wzięli udział przedstawiciele Partnerów oraz zaproszeni goście.

- **Warsztaty dotyczące produktu turystycznego – 3, 4 października 2023 r.**

W trakcie pierwszego dnia warsztatów skupiono się nad dyskusji moderowanej dotyczącej założeń i stanu prac nad projektami strategicznymi z zakresu turystyki w ramach partnerstwa. Drugiego dnia warsztatów skoncentrowano się na aspektach organizacyjnych, finansowaniu oraz podsumowaniu wniosków z dotychczasowych prac. Warsztaty przyniosły istotne postępy w pracach nad projektami w sferze turystyki. Wzmacniano współpracę między gminami, identyfikowano obszary do udoskonalenia, a także opracowano koncepcję zintegrowanych produktów turystycznych.

W warsztacie wzięli udział przedstawiciele Partnerów.

W dniu 28 października 2022 r. odbyła się prezentacja Raportu Diagnostycznego Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na Rzecz Rozwoju, w której oprócz przedstawicieli Partnerstw udział wzięła Pani *Małgorzata Jarosińska-Jedynak* – *Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej*.

Ryc. 25. Pamiątkowa fotografia z prezentacji projektu raportu diagnostycznego dla Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju

Źródło: opracowanie własne

W trakcie całego procesu planowania strategicznego odbywały się robocze spotkania Grupy Roboczej oraz spotkania z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Konsultacje społeczne dla Strategii zostaną przeprowadzone zgodnie Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Po ich przeprowadzeniu zostanie opublikowany raport.

7.2. Partycypacja społeczna na etapie realizacji strategii

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania strategii zostanie zapewniona poprzez podejmowanie przez Partnerstwo działań polegających na:

- pozyskiwaniu opinii interesariuszy o planowanych lub realizowanych projektach strategicznych
- współzarządzaniu, to jest realizacji wspólnych działań w ramach strategii,
- koordynacji działań podejmowanych przez Partnerstwo z przedsięwzięciami innych partnerów społecznych i gospodarczych
- informowaniu społeczności lokalnej o realizacji celów i projektów strategicznych

Konsultowanie rozwiązań realizacyjnych będzie przybierało formę wywiadów fokusowych i spotkań konsultacyjnych, warsztatów, debat i badań ankietowych. Współzarządzanie będzie polegało na zapewnieniu współudziału społeczności lokalnej w realizacji działań projektowych. **Modelem optymalnym, do którego dążą partnerzy jest zaangażowanie interesariuszy w realizację projektów lub zapewnienie koordynacji działań projektowych z przedsięwzięciami innych podmiotów o zbieżnym celu.**

Społeczność lokalna będzie informowana o postępach w realizacji Strategii, wdrażanych projektach i podjętych przez partnerów działaniach poprzez strony internetowe jednostek samorządu terytorialnego, lokalne radio i telewizję, media społecznościowe, publikacje w prasie lokalnej i regionalnej, a także w ramach organizowanych spotkań informacyjnych i konsultacyjnych.

7.3. Partycypacja społeczna na etapie oceny efektów strategii

Partycypacja społeczna na etapie ewaluacji strategii zostanie zapewniona poprzez podejmowanie przez Partnerstwo działań polegających na:

- konsultowaniu zgodności wdrażania strategii z przyjętymi założeniami, w tym: badaniu stopnia realizacji celów strategicznych z zastosowaniem ankiet dla mieszkańców
- informowaniu interesariuszy o wynikach ewaluacji strategii.

Konsultowanie zgodności wdrażania strategii z przyjętymi założeniami będzie przybierało formę badań ankietowych, debat publicznych, wywiadów pogłębionych lub wywiadów fokusowych.

O realizacji tego etapu społeczność lokalna będzie informowana poprzez strony internetowe partnerów, lokalne radio i telewizję, media społecznościowe, publikacje w prasie lokalnej oraz spotkania informacyjne z udziałem mieszkańców, przedsiębiorców i innych interesariuszy.

W razie potrzeby partnerzy zastosują również inne formy i metody partycypacji umożliwiające mieszkańcom i innym interesariuszom uczestnictwo w procesie wdrażania i ewaluacji Strategii.

8. Ramy finansowe i źródła finansowania

Realizacja projektów strategicznych, ze względu na ich duży zakres, złożony charakter i ogromną skalę oddziaływania, wymagać będzie znacznych nakładów finansowych. Wszystkie projekty planowane do realizacji w ramach Strategii będą zakładać możliwość udziału zewnętrznych źródeł finansowania. Podstawowe źródło finansowania wszystkich inicjatyw strategicznych stanowić będą środki funkcjonujące w ramach różnych polityk UE.

Na poziomie regionalnym będzie to Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, z alokacją łączną na poziomie 2,265 mld euro, z czego 1,63 mld euro ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a 0,63 mld euro ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Środki te zakładają realizację projektów z obszarów wsparcia, takich jak: konkurencyjna i cyfrowa gospodarka, energia i środowisko, mobilność i łączność, edukacja, dostępność, kultura a także projekty z zakresu kapitału ludzkiego.

Podział na cele tematyczne i przyporządkowane im poszczególne priorytety przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 2 Podział Funduszy Europejskich dla Podkarpacia 2021-2027 na priorytety i cele szczegółowe

Priorytet	Cele szczegółowe
1 Konkurencyjna i cyfrowa gospodarka	<p>1(i) Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii</p> <p>1(ii) Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych</p> <p>1(iii) Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne</p> <p>1(iv) Rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości.</p>
2 Energia i środowisko	<p>2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</p> <p>2(ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju</p> <p>2(iv) Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</p> <p>2(v) Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej</p> <p>2(vi) Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej</p> <p>2(vii) Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</p>
3. Mobilność miejska	<p>2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</p>
4. Mobilność i łączność	<p>3(ii) Rozwój i udoskonalenie zrównoważonej, inteligentnej i intermodalnej mobilności odpornej na zmianę klimatu na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawa dostępu do sieci TEN-T i mobilności transgranicznej</p>

<p>5 Przyjazna przestrzeń społeczna</p>	<p>4(ii) Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online.</p> <p>4(iii) Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne</p> <p>4(v) Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.</p> <p>4(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych</p>
<p>6 Rozwój zrównoważony terytorialnie</p>	<p>5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich</p> <p>5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie</p> <p>W ramach CS 5(ii) dla obszarów wiejskich i powiązanych z nimi funkcjonalnie małych miast o kumulacji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych zagrożonych trwałą marginalizacją (w tym, m.in. obszary o szczególnym potencjale turystycznym lub kulturowym) przewidziano mechanizm wsparcia w ramach instrumentu IIT. Wsparciem w ramach instrumentu IIT objęte zostaną OSI o znaczeniu krajowym i regionalnym, tj. obszary wiejskie i powiązane z nimi funkcjonalnie małe miasta o kumulacji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych zagrożonych trwałą marginalizacją (w tym, m.in. obszary o szczególnym potencjale turystycznym lub kulturowym), o których mowa w Rozdziale I pkt 3, pkt 4 i pkt 5 lit. a), lit. b) i lit. c), w Rozdziale II pkt 2 i Rozdziale III pkt 1, pkt 3 i pkt 4 Załącznika nr 1 do FEP 2021-2027 OSI, które nie zostały objęte instrumentem ZIT. IIT będzie mógł być również wykorzystany przez partnerstwa JST objęte wsparciem CWD. Działania realizowane w ramach instrumentu IIT w CS 5(ii) wynikać muszą ze strategii terytorialnych, tj. strategii rozwoju ponadlokalnego - pełniącej funkcję Strategii IIT (zgodnie z art. 36 ustawy wdrożeniowej) - spełniających minimalne warunki określone w art. 29 rozporządzenia UE 2021/1060⁶.</p>

⁶ Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 Załącznik do Uchwały Nr 433/8772/22 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 24 października 2022 r.

<p>7 Kapitał ludzki gotowy do zmian</p>	<p>4(a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej</p> <p>4(b) (EFS+) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy</p> <p>4(d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia</p> <p>4(e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego</p> <p>4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>4(g) (EFS+) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej</p> <p>4(h) (EFS+) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji</p> <p>4(i) (EFS+) wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów</p> <p>4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa</p>
--	---

	<p>dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej</p> <p>4(l) (EFS+) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci</p>
Rozwój lokalny kierowany przez społeczność	<p>4(f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>4(g) (EFS+) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej</p> <p>4(k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej;</p> <p>4(l) (EFS+) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci</p>
Pomoc techniczna	Pomoc techniczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego

Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej to kontynuacja wsparcia dla wschodnich województw na lata 2021-2027, aby przyspieszyć ich rozwój. Obszary wsparcia w ramach Programu:

- **Przedsiębiorczość:** wsparcie dla start-upów, innowacje dzięki zmianom wzorniczym, automatyzacja i robotyzacja, transformacja modeli biznesowych w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego, pożyczki na inwestycje w turystykę
- **Energia i klimat:** rozwój inteligentnych sieci energetycznych, dostosowanie miast do zmian klimatu, ochrona bioróżnorodności, podnoszenie świadomości ekologicznej
- **Zrównoważona mobilność miejska**

- **Transport:** rozbudowa ponadregionalnej infrastruktury drogowej i kolejowej
- **Zrównoważona turystyka:** tworzenie ponadregionalnych szlaków turystycznych

Budżet programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027 wyniesie 12 miliardów 428 milionów złotych.

W województwie podkarpackim powiaty: bieszczadzki, leski, sanocki, brzozowski, krośnieński, miasto na prawach powiatu Krosno, jasielski, rzeszowski, miasto na prawach powiatu Rzeszów, **przeworski**, przemyski, miasto na prawach powiatu Przemyśl, **jarosławski**, lubaczowski będą mogły ubiegać się o dofinansowanie w ramach Programu Interreg Polska-Słowacja 2021-2027. Budżet programu to 129,8 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Tab. 13 Podział Programu Interreg Polska-Słowacja 2021-2027 na priorytety i cele szczegółowe

Priorytet	Cele szczegółowe
1 Przyjazne naturze i bezpieczne Pogranicze	2 (iv): wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego 2 (vii): wzmocnienie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
2 Lepiej połączone Pogranicze	3 (ii): rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej
3. Twórcze i atrakcyjne turystycznie Pogranicze	4 (vi): wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych
4. Współpraca instytucji i mieszkańców Pogranicza	6 a): zwiększenie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych, w szczególności tych, którym powierzono zarządzanie konkretnym terytorium, i zainteresowanych stron 6 c): budowanie wzajemnego zaufania, w szczególności poprzez wspieranie działań ułatwiających kontakty międzyludzkie

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiadującego

Program Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021-2027 obejmuje swoim zasięgiem m.in. województwo podkarpackie. Program ma:

- wspierać odbudowę Ukrainy po zakończeniu rosyjskiej agresji;
- kontynuować współpracę w kwestii ochrony środowiska, adaptacji do zmian klimatu, dostępu do wody oraz ochrony przyrody;
- poprawić dostęp do opieki zdrowotnej;
- pomóc w wykorzystaniu walorów turystycznych pogranicza polsko-ukraińskiego w zrównoważony sposób;
- rozwijać współpracę administracji i społeczności na różnych poziomach;
- usprawnić działanie i ochronę polsko-ukraińskiej granicy.

Budżet programu to 187,4 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Poniżej przedstawiono szczegółowe priorytety i cele programu.

Tab. 14 Podział Programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021-2027 na priorytety i cele szczegółowe

Priorytet	Cele szczegółowe
1 Środowisko	2.4: wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego 2.5: Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej 2.7: Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
2 Zdrowie	4.5: zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej
3. Turystyka	4.6: wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych
4. Współpraca	6.2: zwiększanie sprawności administracji publicznej w drodze wspierania współpracy prawnej i administracyjnej oraz współpracy między obywatelami, podmiotami społeczeństwa obywatelskiego i instytucjami, w szczególności w celu wyeliminowania przeszkód prawnych i innych przeszkód w regionach przygranicznych 6.3: Budowanie wzajemnego zaufania, w szczególności poprzez wspieranie działań ułatwiających kontakty międzyludzkie
5 Granice	7.4: Inne działania na rzecz bezpieczniejszej i lepiej chronionej Europy

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiadującego

W zależności od zakresu tematycznego, możliwości i warunków formalnych oraz decyzji Partnerstwa rozpatrywanym źródłem finansowania wybranych projektów strategicznych będą programy krajowe, z czego kluczowe to:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)

następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Planowany budżet to: ponad 25 mld euro.

- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

następca Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu: poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Oraz dodatkowo również:

- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)

Jednocześnie, poza finansowaniem ze środków pochodzących z programów unijnych rekomenduje się również wykorzystanie innych źródeł finansowania, tj.

- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) przygotowywany na podstawie Europejskiego Planu Odbudowy;
- inicjatywy krajowe, tj. Nowy gospodarczy Polski Ład, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Program Inwestycji Strategicznych;
- inicjatywy regionalne i lokalne, tj. środki Lokalnych Grup działania;
- środki sektora prywatnego, np. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego;
- środki instytucji finansowych i kredytowych, kredyty bankowe;
- środki własne samorządów wchodzących w skład Partnerstwa, jako podstawowe źródło realizacji podstawowych inicjatyw i uzupełniania wymaganych wkładów własnych przy finansowaniu zewnętrznym.

Niewykluczone jest wykorzystanie rozwiązań hybrydowych, mieszanych, polegających na zaangażowaniu we współfinansowanie projektów, kilku środków, w tym sektora prywatnego. Ważnym źródłem dofinansowania realizacji planowanych projektów, który również może być brany pod uwagę przez jednostki sektora finansów publicznych, mogą być zwrotne kredyty na wydatki inwestycyjne.

Partnerstwo nie dysponuje osobnym budżetem na realizację strategii. Na dzień sporządzenia dokumentu, nie istnieją żadne gwarancje uzyskania dedykowanych środków, ani nawet preferencji w otwartych procesach aplikacyjnych w ramach różnych programów i polityk.

Na potrzeby diagnozy potencjału finansowego Partnerstwa zwrócono uwagę na zdolność poszczególnych partnerów (JST) do spłaty i obsługi nowych zobowiązań, tj. nowego długu, który dotychczas nie był planowany, a jego zaciągnięcie może być niezbędne do realizacji projektów. Ponadto analizie poddano poziom wydatków majątkowych z wyłączeniem wydatków majątkowych, które zostały zaplanowane w wieloletnich prognozach finansowych, jako wydatki wieloletnie (tj. ujmowanych w załączniku przedsięwzięć do WPF) oraz poziom nadwyżki operacyjnej netto. Wskazane informacje pozwalają na określenie zdolności poszczególnych partnerów (JST) do realizacji projektów wynikających ze strategii. Dla celów analitycznych jako ostatni rok prognozy (WPF) przyjęto 2030 r. Analizy dokonano na podstawie złożonych projektów WPF na 2023 r.

Tab. 15 Ramy finansowe realizacji projektu przez Partnerstwo

Nazwa JST	Dane	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Wartości skumulowane
JAROSŁAW	Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	6 212 135,84	4 204 853,96	4 274 589,54	1 186 446,82	1 125 114,12	2 388 629,10	3 454 698,52	5 511 370,74	28 357 838,64
	Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych	61 317 569,62	20 426 416,95	7 579 000,00	7 680 000,00	8 921 000,00	10 340 000,00	9 380 000,00	10 100 000,00	135 743 986,57
	Wynik operacyjny netto	153 224,55	100,13	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	43 037 324,68
PAWŁOSIÓW	Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	1 752 706,36	1 741 194,71	1 809 159,56	1 608 501,44	1 278 386,45	1 100 383,28	1 148 929,60	1 721 776,18	12 161 037,58
	Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych	5 900 000,00	2 100 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 016 000,00	2 000 000,00	20 016 000,00
	Wynik operacyjny netto	-614 245,00	2 100 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 016 000,00	2 000 000,00	13 501 755,00
przeworski	Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	6 872 917,49	5 651 986,57	5 094 477,93	3 330 074,27	3 623 496,29	3 511 014,76	2 097 726,32	2 106 842,17	32 288 535,80
	Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych	86 474 910,00	1 433 115,60	893 176,60	4 069 241,60	5 031 691,00	6 147 012,00	6 690 286,00	7 031 994,00	117 771 426,80
	Wynik operacyjny netto	-2 620 013,27	433 115,60	793 176,60	469 241,60	1 431 691,00	2 547 012,00	3 090 286,00	3 431 994,00	9 576 503,53

PRZEWORSK	Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	2 773 903,27	2 391 080,57	2 400 330,30	731 452,01	307 908,05	436 531,50	217 139,22	661 572,54	9 919 917,46
	Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych	13 481 946,00	883 537,00	1 149 884,00	1 308 331,00	1 787 064,00	2 317 588,00	2 539 996,00	2 693 404,00	26 161 750,00
	Wynik operacyjny netto	-995 998,00	-716 463,00	-500 116,00	-341 669,00	137 064,00	667 588,00	889 996,00	1 043 404,00	183 806,00
JAWORNIK POLSKI	Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	283 290,25	524 954,76	893 848,62	983 896,27	1 824 713,67	3 312 043,94	3 904 949,25	4 914 372,91	16 642 069,67
	Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych	12 278 201,07	6 248 756,68	3 705 261,10	3 875 254,10	3 577 934,70	4 434 353,32	4 155 984,82	4 443 232,04	42 718 977,83
	Wynik operacyjny netto	-1 383 966,80	3 748 756,68	3 705 261,10	3 875 254,10	3 577 934,70	4 434 353,32	4 155 984,82	4 443 232,04	26 556 809,96
KAŃCZUGA	Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	3 077 430,45	2 981 880,00	2 474 860,00	1 546 160,00	1 124 480,00	1 445 760,00	1 340 340,00	1 741 940,00	15 732 850,45
	Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych	33 204 446,59	8 269 881,39	5 894 000,00	5 040 000,00	1 740 000,00	1 690 000,00	1 704 342,17	1 800 000,00	59 342 670,15
	Wynik operacyjny netto	941 270,99	1 669 881,39	1 694 000,00	1 840 000,00	1 740 000,00	1 690 000,00	1 704 342,17	1 800 000,00	13 079 494,55

PRZEWORSK	Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	6 366 503,69	5 389 200,00	4 816 800,00	2 462 400,00	1 377 000,00	459 000,00	561 600,00	1 107 000,00	22 539 503,69
	Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych	39 281 100,00	4 804 495,00	4 804 495,00	2 904 495,00	2 004 495,00	1 504 495,00	2 004 495,00	1 504 495,00	58 812 565,00
	Wynik operacyjny netto	468 810,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	000,00	19 968 810,00
	Razem: Zdolność do spłaty i obsługi nowego długu	27 338 887,35	22 885 150,57	21 764 065,95	11 848 930,81	10 661 098,58	12 653 362,58	12 725 382,91	17 764 874,54	137 641 753,29
	Razem: Kwota niepodzielonych wydatków majątkowych	251 938 173,28	44 166 202,62	26 025 816,70	26 877 321,70	25 062 184,70	28 433 448,32	28 491 103,99	29 573 125,04	460 567 376,35
Razem: Wynik operacyjny netto	-4 050 917,53	15 919 390,80	17 571 321,70	15 922 826,70	17 307 689,70	20 678 953,32	20 736 608,99	21 818 630,04	125 904 503,72	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektów WPF na 2022 r.,

Ministerstwo Finansów, <https://www.gov.pl/web/finanse/wieloletnia-prognoza-finansowa4>.

Całkowity prognozowany potencjał finansowy Partnerstwa w latach 2023-2030 przedstawia powyższa tabela. Blisko 137 mln zł dotyczy zdolności do spłaty i obsługi nowego długu. Łączna kwota wydatków majątkowych, która nie została podzielona na wieloletnie zadania inwestycyjne wynosi 460 mln zł. Natomiast prognozowana skumulowana nadwyżka operacyjna netto osiągnie poziom 125 mln zł.

9. Wykazy i spisy

9.1. Spis rycin

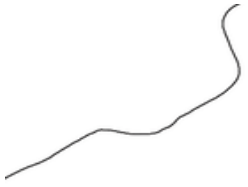
Ryc. 1.	Granice obszaru Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na Rzecz Rozwoju	11
Ryc. 2.	Położenie fizyczno-geograficzne Partnerstwa	12
Ryc. 3.	Szkielet układu komunikacyjnego	14
Ryc. 4.	Wskaźnik rozwoju w 12 obszarach analizy statystycznej	17
Ryc. 5.	Ogólny wskaźnik rozwoju Partnerstwa	18
Ryc. 6.	Ogólny wskaźnik rozwoju gmin.....	19
Ryc. 7.	Podsumowanie badań ankietowych na pytanie: „Co jest słabą stroną – minusem gminy? / Co zachęca do opuszczenia Twojej gminy / miejscowości? / Co jest słabą stroną – deficytem gminy?”	25
Ryc. 8.	Podsumowanie badań ankietowych na pytanie: „Jakiego rodzaju przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane w Pana/i gminie w pierwszej kolejności (...)? / „Jakiego rodzaju przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane na terenie Twojej gminy/miejscowości (...)?” / „Jakiego rodzaju przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane w obszarze Partnerstwa w pierwszej kolejności (...)?”	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Ryc. 9.	Podsumowanie badań ankietowych na pytanie: „Co jest silną stroną – plusem gminy?” / „Co zachęca do mieszkania w Twojej gminie / miejscowości?” / „Co jest silną stroną – atutem gminy?”	43
Ryc. 10.	Cele strategiczne i szczegółowe Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Ryc. 11.	Sieć miast Partnerstwa i w jego otoczeniu wg liczby ludności	78
Ryc. 12.	Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – struktura sieci osadniczej.....	80
Ryc. 13.	Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – Środowisko przyrodnicze, system powiązań przyrodniczych.....	83
Ryc. 14.	Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – Zabytki i krajobraz kulturowy	86

Ryc. 15.	Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – Transport i komunikacja	90
Ryc. 16.	Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju – Infrastruktura techniczna	94
Ryc. 17.	Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkań w Jarosławsko-Przeworskim Partnerstwie na rzecz Rozwoju do 2041 r.....	101
Ryc. 18.	Pozytywne i negatywne schematy rozwoju zabudowy i zagospodarowania ...	106
Ryc. 19.	Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju - obszary strategicznej interwencji określone w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	110
Ryc. 20.	OSI kluczowe dla gmin Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju: OSI I, II, III	120
Ryc. 21.	OSI kluczowe dla gmin Partnerstwa Jarosławsko-Przeworskiego: OSI IV.....	123
Ryc. 22.	Pamiątkowa fotografia z podpisania porozumienia o utworzeniu Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju	186
Ryc. 23.	Schemat organizacyjny wdrażania strategii Partnerstwa	188
Ryc. 24.	Zintegrowany system programowania rozwoju Partnerstwa Jarosławsko-Przeworskie Partnerstwo na rzecz Rozwoju	193
Ryc. 25.	Warsztaty strategiczne 27 stycznia 2023 dla Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju	200
Ryc. 26.	Pamiątkowa fotografia z prezentacji projektu raportu diagnostycznego dla Jarosławsko-Przeworskiego Partnerstwa na rzecz Rozwoju.....	201

9.2. Spis tabel

Tab. 1	Podstawowe dane statystyczne.....	15
Tab. 2	Tabela SWOT	32
Tab. 3	Cele, kierunki działań - w wymiarze gospodarczym	69
Tab. 4	Cele, kierunki działań - w wymiarze środowiskow-przestrzennym	71
Tab. 5	Cele, kierunki działań - wymiarze społecznym.....	73
Tab. 6	Rezultaty strategiczne poszczególnych celów i ich wskaźniki	75

Tab. 7	Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w Jarosławsko-Przeworskim Partnerstwie do 2041 r.	101
Tab. 8	Wiązki projektów i opisy powiązań między projektami	173
Tab. 9	Rada Partnerstwa.....	189
Tab. 10	Zespół Partnerów Społeczno-Gospodarczych.....	190
Tab. 11	Zespół Roboczy	191
Tab. 12	Zespoły projektowe.....	192
Tab. 13	Podział Programu Interreg Polska-Słowacja 2021-2027na priorytety i cele szczegółowe	209
Tab. 14	Podział Programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021-2027na priorytety i cele szczegółowe	210
Tab. 15	Ramy finansowe realizacji projektu przez Partnerstwo	214

1

